

societățile de asigurare, bursa, biurourile de navigație și autoritățile. Aci se muncește: dincolo de acest cartier stăpânește lenea. Aici, unii se îmbogățesc în câteva minute, iar alții sărăcesc printr-o singură manevră greșită. Clădirile sunt falnice, grandioase: unele adevărate tentative de sgărie-nori. Căldura nu încetinește de fel ritmul afacerilor: pe chipul tuturor, cari se trudes încoace și'n colo, cari se duc și vin, e aceeași neli-niște, aceeași umbră de adâncă preocupare, aceleași sprâncene încruntate, cari îl caracterizează pe **business man**-ul britanic și pe cel american. Deosebirea dintre Rio și Londra stă în faptul că în vreme ce englezul din **Mansion House** îmbracă solemn „redingota”, se acoperă cu pălăria-cilindru și tremură de frig, brazilianul poartă haină de mătase sau de dril, folosește pălăria de panama, de pai, sau nimic și crapă de căldură. În **Wall Street**, lumea se retrage într'un bar, spre a întocmi condițiunile unei afaceri, între un cocktail și un whisky and soda; în Rio Branco, brazilianul oferă și-și oferă una, două, zece chiar douăzeci de cești de cafea aromatică, dat fiind că acolo e efină și nu ațăță nervii. „Luată singur — spune el — cafeaua n'are gust”. Tot cartierul înfipt în această avenida pulsează de una și aceeași viață febrilă. Străzi foarte înguste, aproape ruinate atunci când te depărtezi de centru; magazine pentru toate pungile; tramvaiuri înțesate, pe lângă cari automobilele trec în sbor nebunesc, fără să se sinchisească de pieton; roiuri de lumini electrice în jurul căroră mașini și oameni se opresc o clipă, curioși, apoi își continuă cursa. Pe urmă, răsare deodată o piață: **Praça Tiradentes, Largo da Caricca, Jardim da Republica, marele Canal da Mangue**, procură puțină ușurare mulțimei care o străbate grăbită și se tescuește la îmbucătura unei alte rua sau avenida...

* * *

Dar lăsând Rio Branco și răzbind în **Praça Paris**, largă și presărată cu grădini, cu marea și **Pão de Assucar** de-o parte, iar **Corcovado** de alta, metamorfoza e instantanee. Pietonii dispar și numai câțiva leneși moțâie pe bănci și la umbra copacilor. Automobile, în două șiruri își urmează goana vijelioasă și o răbufnire de aer proaspăt îți dă impresia că ai ieșit dintr'o bae cu aburi. Din această piață uriașă, care se prelungește până departe legând **Avenidas Beira Mar cu Flamengo și Botafogo**, începe șirul hotelurilor și exhibiția caselor particulare, cari constituiesc partea cea mai puțin atrăgătoare din Rio. O comisiune pentru înfrumusețarea peisajului ar fi trebuit să controleze la timp ideile nădrăvane ale inginerilor și proprietarilor. Locuințe înalte și scunde; locuințe simple și altele cu arhitectura complicată, după gust, după megalomania și punga fiecăruia; toate stilurile și nici un stil; puține capo-d'opere și multă mediocritate. Portughezul a râvnit să creeze ceva care să-i amintească mândrețea vreunui palat din **Oporto sau Lisabona**, admirat pe vremea când tăia câinilor frunză și dormia pe pavaj. Spaniolii, italienii, englezi și francezi, aducându-și aminte de țara natală au făcut la fel, ba chiar mai rău: au luat o idee dela unul, un model dela altul; au

copiat desenul unei fațade dela olandez, o ușă dela rus, un balcon dela egiptean — și rezultatul supără ochiul, cum ar supăra urechea o orcheștră în care, în același timp fiecare instrument ar cânta un motiv diferit. Apoi, inginerii moderni, îmbătați de invențiunile secolului XX și în suflet purtând icoana fantasticilor sgărie-nori din New York — cari numai acolo au temei să existe — s'au apucat să ruineze **Avenida Atlantica**, din preajma încântătorului golf **Copacabana**: cartierul nou, reședința la modă a brazilienilor din clasa de sus. Deși e cel mai puțin pitoresc deoarece se deschide în fața oceanului lipsit de orice peisaj, și destul de cunoscut pentru curenții cari fac neconținut victime, **Copacabana**, cu cele douăzeci de plaje pe cari Rio de Janeiro le oferă locuitorilor lui, ca să îndulcească arșița soarelui cu o bae răcoritoare, e cel mai căutat colțisor de pe coasta răsăriteană a Braziliei: mai mult chiar decât plajele vestite din **Flamengo și Corcovado**. Aci, publicul se răcorește plimbându-se în costum de bae, sau în capot, pe un trotoar de mozaic. Plaja și avenida gem de lume, la orice oră din zi și din noapte, iar Dumineca furnică pe ele o bună parte din cele două milioane de suflete ale capitalei. Intr'o astfel de zi, dimineața sau seara, pentru bae sau pentru plimbare, pe jos sau în automobil, orice locuitor din Rio, aflat într'una din numeroasele cafenele sau adăpostit sub umbrarele de pânză colorată, trebuie să facă o vizită cât mai mică la **Copacabana**, ca să vadă și să fie văzut...

* * *

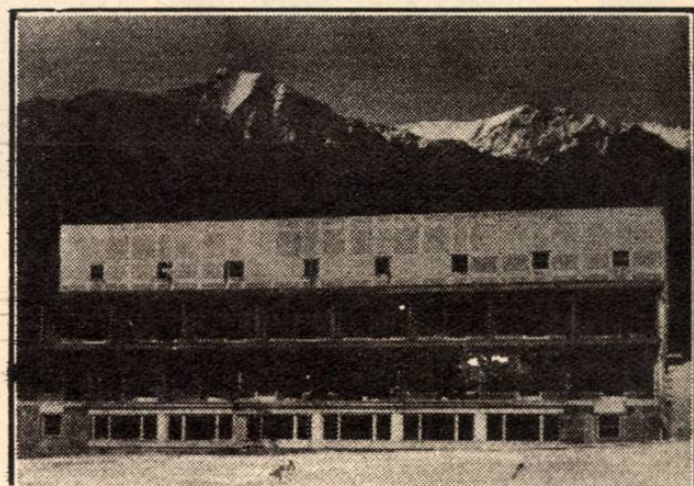
Copacabana Palace, un fel de **Ritz** al lui Rio de Janeiro, își înalță zidurile-i albe în fața oceanului, într'o fierbere neîntreruptă și cu o clientelă ce nu se mai sfârșește. Inșă nu toți cari îl frecventează locuiesc acolo: majoritatea musafirilor vin numai să-și încerce norocul la „ruletă”, sau la „chemin”. Dacă hotelul ar trebui să se bizue numai pe chiriași, ar da faliment. Veniturile lui de căpetenie provin dela sălile de joc. Toți americanii din sudul continentului iubesc riscul: îl au în sânge. În cursul săptămânii Paștelui, ciobanii chiaburi din Alto Parana, joacă aci la ruletă, tot câștigul unui an de muncă și economie, iar proprietarii fermelor model — **fazendas** — pornesc călare și străbat distanțe enorme, ca să se întoarcă apoi, ușurați de banii pe recolta de vite. Căutătorii de diamante joacă un grăunte de piatră prețioasă, care i-a costat luni întregi de scormoniri trudnice, cu apa până la brâu, în râul **Aquidana**, iar samsarii prelungec dejunul până târziu, spre seară, așteptând din jocul zarurilor să vadă cine trebuie să plătească un cocktail. Vagabonzii joacă sume imaginare; negrii pierd și câștigă hainele de pe ei. Loteriile sunt ca o religie și o epidemie: cine n'are bani să cumpere bilete, le vinde, iar prin cafenele și prin cârcinmi înfloresc comerțul clandestin de rămășaguri pe numărul câștigător. Funcționarul, chelnerul și vânzătorul de ziare joacă unde și cum pot: orice discuție se poate încheia cu o prinsoare. Și se riscă banul chiar pe numărul semințelelor dintr'un pepene!

PELERINUL PASIONAT.

INTREBUNTAȚI ADMIRABILELE PRODUSE NARCISSE BLEU de MURY Paris

APĂ DE COLONIE,
PUDRĂ, FARD,
ROUGE INALTERABIL

REPR. G-1A : N. H. BALTHAZAR, BUCUREȘTI, SELARI 7

SANATORIUL DR. COSMUTZA din PREDEAL (Valea Râșnoavei)

1150 m. altitudine

Poziție climatică, cu confortul cel mai modern.

Indicat pentru: anemici, reconvalescenți, surmenaj, stări limfice, Basedov și afecțiuni ușoare ale căilor respiratorii. Oură de îngrijire.

Informațiuni: la SANATORIUL DR. COSMUTZA din București, Str. Aurel Vlaicu 162, unde se dau și consultațiuni. Pentru Ardeal, la Sanatoriul Dr. Cosmutza din Cluj

Corpolența nu este nici frumoasă nici modernă provoacă oboseală repede, somnolență etc. Inseamnă un pericol pentru sănătate și viață.

Tabletele de slăbire Boxberger-Kissinger ajută eficient la linia modernă și dorită fără dietă deosebită. Nu conțin substanțe vătămătoare deci fără defriment pentru inimă sau alte organe.

REALITATEA ILUSTRATA

DIRECTOR: NIC. CONSTANTIN

Apare săptămânal în 32 de pagini mari, cu un supliment gratuit de 24 de pagini. PREȚUL LEI 10. —

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an	400 LEI
Pe șase luni	200 „
Pe trei luni	100 „

Redacția și Ad-ția: București, Str. Const. Mille 7. Telef. 3.84-30
Imprimată la foto-rotogravură în atelierele „ADEVERUL” S. A.

Institut medical cosmetic

Str. Brezoianu 9, București III
Telefon 3-5922. Consult. 11-1, 5-8
sub conducerea unui medic dermatolog și unei doctorițe din Berlin.

Sfaturi și îngrijiri date de către specialiști în toate tărimurile cosmetice.
Inlăturarea radicală a perilor de prisos, prin diatermie, îngrijirea frumuseții și a trupului etc.

PRIMUL INSTITUT COSMETIC MEDICAL

BULEVARDUL CAROL, 39

TELEFON 3.52-73

D-NA Dr. M. RABINOVICI dermatolog specializată la Paris și Viena, tratează: negi, pistrui, coșuri, etc. Ingrijirea feței cu hormoni și masaje pneumatice. Distrugerea definitivă și fără cicatrice a părului de prisos. Slăbirea locală a corpului prin masaje electrice, curs de gimnastică.

Consult. 10-12 și 3-7 p. m.

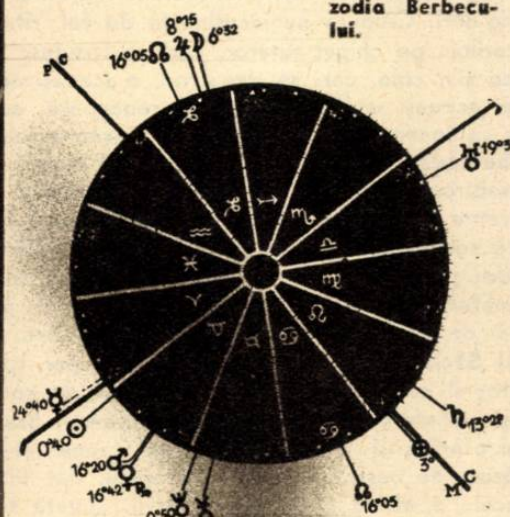
Consult. gratuite Miercuri 11-12 a. m.

Porumbelul păcii,
își întinde aripile
protectoare asu-
pra anului 1935.

Cerul deasupra
Parisului la 12
Martie 1914, în
momentul intră-
rii soarelui în
zodia Berbecu-
lui.

NU VOM AVEA RĂSBOLI

PANICA s'a deslănțuit iarăși în lumea occidentală. Războiul, pe care în nechipăria noastră a tuturor îl crezusem imposibil — fără ca totuși să fi făcut ceva, sau chiar ceeace se cuvenea ca să-l înlăturăm pentru totdeauna — și-a arătat din nou umbra amenințătoare. Ultimele gesturi ale Führerului, care se bucură de unanimitatea poporului german, i-au silit până și pe orbi să vadă primejdia.

E' deajuns să cunoaștem Germania ca să nu ne mai surprindă asemenea rezultate. Când în luna Martie, cancelarul Hitler a cerut amânarea vizitei lui Sir John Simon, ministrul de externe al Marelui Britanii, sub pretextul copilăros al unui guturai, chiar în ziua aceea a fost văzut plimbându-se de trei ori prin fața hotelului unde e instalată ambasada engleză.

Ne amintim cu acest prilej că amiralul d'Haussez, ministrul marinei sub Carol X, când a primit în camera de baie — dată fiind urgența comunicării — pe reprezentantul lui Foreign Office venit să protesteze împotriva expediției din Alger s'a ridicat, drept în apă, strigând:

— Domnule! Franței nu-i pasă de Anglia și acum vă puteți duce să-l vedeți pe colegul meu la Quai d'Orsay, care vă va spune același lucru, în termeni diplomatici.

Și vorba aceasta de duh n'a fost străină căderii lui Carol X-lea și revoluției din Iulie. Dar vom recunoaște că replica amiralului Haussez e mai puțin umilitoare pentru Downing Street decât disprețul brutal al stăpânitorului Reich-ului. Purtarea era atât de aspră, manifesta o așa voință de a răni, cu cât ea da în vileag și forța renăscută a Germaniei. De fapt, pentru a se deda unor astfel de manifestări, trebuia ca această țară să se simtă nu numai hotărâtă, ci chiar sigură de armele și mijloacele sale. Ea e umilă, e drept, dar numai atât cât nu se simte cea mai puternică.

Aceste puncte de vedere n'au nimic din astrologie. Dar trebuie să ținem seamă că interpretarea evenimentelor se sprijină pe bazele cele mai reale.

Și apoi nu e de mirare că al treilea Reich a avut prilejuri să se bucure de orgoliu, de noroc, de reușite, de fericiri surprinzătoare. Astele erau cu el.

SEMNELE ZODIACULUI ȘI NAȚIUNILE

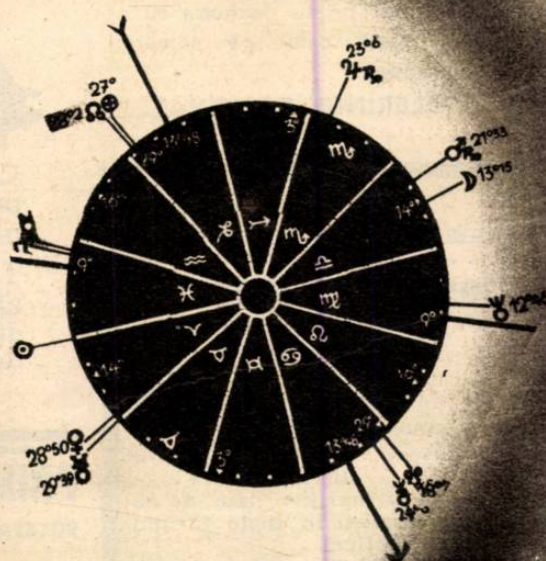
Națiunile ca și oamenii sunt influențate de semnele zodiacului. Dacă, de exemplu, Franța e reprezentată de leu, cumpăna este aceea care caracterizează Italia, pe când berbecul aparține Angliei, iar scorpionul Germaniei. E destul să consultăm un manual de astrologie, bine întocmit, asupra caracterelor semnelor zodiacale, pentru a regăsi în diferitele state, pe cari le menționăm, însușirile legate de aceste semne.

Așa de exemplu, să reamintim ce anume înfățișează leul, al cincilea semn al zodiacului: mândrie, îndrăzneală, sinceritate, spirit de neatârnamare, dragoste de libertate mai presus de orice. Cinste, orgoliu, sensibilitate la ofensă, năzuinți pentru glorie și distincțiuni; dacă atacă, o face deschis, pe față. Leul iartă jignirile, iubește și protejează artele, are cele mai trainice daruri critice. E atrăgător, inspiră simpatie, gustă beția jocului și a speculațiilor, după cum e ahtiat după dragoste și plăceri.

Nu aveți aci un rezultat al marilor însușiri cu cari e înzestrată națiunea franceză? Adăugăm, odată cu Goethe, că avem totdeauna defectele calităților noastre.

Spuneam că Italia e înfățișată prin constelația Cumpenei. Aceasta reprezintă o femeie frumoasă, purtând o cumpănă și care încarnează justiția, măsura, dreptatea. Dar măsura e însăși armonia, prin urmare ciclurile lunare ordinea universală, pacea, popor fericit. Toate înțelesurile legate de cuvântul latin *libro*, atât de apropiat de *liber*, i se cuvin pe drept și Cumpăna exprimă contragreutate, egalități de merite, trufie în săvârșirea actelor, dar și bunăstarea, înțelegera, gust, alegere înțeleaptă, așa dar artă și de asemenea diplomație.

Măsura este muzica, dar în același timp e și astronomie, puterea de a înțelege, darul critic, căutarea acordurilor. Cumpăna e schimbăcioasă întrucât ea echilibrează două discuri.

Cerul la Moscova la 21
1935 în momentul intrării
în zodia Berbecului.

Însfârșit, semnul acesta aparține lui Venus căreia îi sunt dragi vocile frumoase, dansul și poezia. El e și Saturnian, dela care-și trage și tristețea adâncă, ambiția de fer și spiritul religios care, la contactul cu Venus, devine de multe ori superstiție.

Marea Britanie se mândrește cu Berbecul.

Berbecul este șeful, călăuză, conducătorul turmei, păstorul în gradul cel mai înalt. El ordonă pribegirile, alege văile adăpostite, ocolește primejdiile, stă neîncetat de veghe. Se înfurie în fața unui pericol, e înflăcărat și războinic, mai puțin prin bravură decât prin uitarea primejdiei. Îndrăzneț și întreprinzător, el se simte îmboldit de încrederea ce-o vede în jurul lui. Dacă doboară animalele, nu se mai teme să le verse și sângele. Pentru el, foamea îndreptățește mijloacele căci înfruntă orice bariere în cazuri de nevoie. Însă orice bună înțelegere se bucură de respectul lui. Are chiar un anumit formalism în această privință. Supraveghează neîncetat drumurile, ca și cum ar avea deviza să aștepte și să vadă venind pe cineva. Disprețuește ce nu e el însuși. E ager, dar greu la mână și disprețuește pe cei cari nu fac parte din tagma lui. În fine, scorpionul e semnul Germaniei.

Scorpionul face parte din clasa paianjenilor: prin urmare, e răbdător, ascuns, întinde curse ca să-și prindă în ele victimele. Coada lui e prevăzută cu un ac veninos cu care-și ucide prada adusă în calea de bunăstarea zeilor: frumosul Orion, fiul lui Neptun. Orfeu silindu-se s'o reînvieze pe dryada Eurydice, reîntoarsă din Infern. Așa dar, el împlinește rolul de călău. Executor al acțiunilor nobile și grosolane, el se supune Necesității și e înzestrat cu o funcțiune oribilă dar aproape sacră. Mai are apoi ca deviză și argument: „Făcând binele nu vei fi răsplătit, dar și făcând rău nu vei fi pedepsit”. Negreșit, aceasta fiindcă scorpionul împlinește un rol. Știm că el se poate otrăvi, înțepându-se cu propriu-i ac.

Numele de Scorpion a fost dat armelor, în special unui tun, ceea ce nu trebuie trecut cu vederea.

Acest semn zodiacal exprimă prefacerea prin venin și de asemenea prin moarte care e trecătoare, o reîmprospătare, cadavre renăscând din alte forme, posibilități multiple. Scorpionul, prin urmare, este în felul lui un purificator. Ca Siva, el pustiește ca să-i aducă o altă auroră, prilejuiește renașteri și metamorfoze, ațâță dorința de necunoscut. Mesager obscur și tragic al zeilor, el e destinat unei metafizici confuze, într-o continuă mișcare de prefacere, instinctiv, și căutându-și lacom căile prin întuneric. Tot ceea ce e în legătură cu moartea: otrava, medicina, chirurgia, războiul și vicleniile lui nenumărate, îl înflăcărează, dându-i pofta sângelui.

În Cumpănă, trebuie să recunoaștem trăsături cari au pus în evidență Italia, în Berbec semne ce se potrivesc Angliei. Cât despre Scorpion, acesta caracterizează în chip profund și neîndoios Germania.

ȘANSELE REICHULUI

Or, dela 11 Octombrie 1934, frumoasa planetă Jupiter, Zeița norocului după vechii astrologi, a intrat în zodia Scorpionului, ocrotind astfel Reichul cu prezența ei. Ea nu-l va părăsi decât la 9 Noiembrie 1935. Așa se explică o parte din norocul Germaniei.

Dar Uranus a trecut în Scorpion unde are maximum de putere. Dela 1926 până la sfârșitul lui Martie 1935, această planetă a gravitat spre Berbec ceea ce a avut drept urmare o îmbunătățire a raporturilor între Germania și Anglia. Cu atât mai mult că e o afinitate între Berbec și Scorpion; de fapt, amândoi sunt influențați de planeta Marte, fapt care le înlesnește atracții reciproce. Deși Berbecul e semnul Focului, pe când Scorpionul e semnul Apei, cunoștințele nu sunt destul de complete: observatorii bărbații de stat din Londra sunt aproape scoși din fire de atitudinile și hotărârile conducătorilor din Berlin. Ei dau impresia unei găini care a clocit ouă de rață.

Cu sfârșitul lui Martie 1935, Uranus a trecut pentru șapte ani de zile în orbita Taurului dominat de Venus care în acest moment se află trupește acolo, scuturat de efectele căpătate dela Uranus în trecerea ei spre Berbec. În Taurul, greoaia planetă descoperită de Herschell este în opoziție cu Scorpionul care astfel nu se mai bizue pe sprijinul lui atât de credincios. Prin reciprocitate însă, e în raporturi excelente cu Leul, simbolul Franței.

De asemenea, sunt semne și pentru o tentativă de dictatură în Franța; dar Uranus, specialist în acest gen, e cu totul istovită și micșorată de Venus, în acest sector al Cerului unde tronează Taurul.

MARTE VA TRECE NEGREȘIT PRIN SCORPION, DAR...

La 30 Iulie, Marte intră în Scorpion, aducând o activitate intensă Germaniei hitleriste, o nevoie aprigă de a străluci și a se impune. Faptul acesta ar putea să ne îngrijoreze?

Mai întâi, planetele repezi n-au importanța planetelor grele, efectele lor sunt iuți și vremelnice. Revoluția lui Marte se împlinește în mai puțin de doi ani. La fiecare 660 de zile, el se întoarce la același punct al cerului și această simplă constatare stabilește că nu totdeauna s'ar putea vorbi de război cu privire la el. Bine n'țeles, Marte poartă

PACE!...

coif, însă el mai are și alte îndeletniciri decât războiul.

Ceva mai mult, el e atins de un demicereu al lui Neptun, în conjuncție cu Venus, de situația când Uranus se află între pământ și soare, de un careu al eclipsei soarelui și luni, care se va manifesta în emisfera de sud, dar va interesa emisfera de nord, prin rezonanță de un careu al lui Mercur și Pluton în conjuncție. Marte va fi așadar foarte slăbit. Deși a atins un domiciliu unde se va găsi la largul lui, zeul războiului se va simți tăiat în bucăți.

Acesta e aspectul cel mai exact și cu mai multă valoare, dacă aplicăm regulile esențiale, formulate de Morin de Villefranche. Cel mai puternic va fi acel al luni, cu semnificația poporului întărit, față de o încercare înfricoșătoare. Însfârșit, Neptun se lovește de Marte: iluzie și revoluție potrivită claselor mijlocii și meșteșugarilor. Acestea trebuiesc luate în seamă.

E locul deasemenea să spunem că Jupiter rămânând multă vreme în semnul zodiacal, corespunzător Germaniei, dând acestei țări gustul și nevoia grândoarei, importanța măreției, onoruri, etc., nu-i prielnic lui Marte, prea violent de felul lui. El slăbește prin însăși prezența lui, ceea ce această planetă ar putea aduce Reichului, ca voință agresivă.

Pe de altă parte, dacă Jupiter a fost una din planetele favorabile Germaniei, în scurta ei trecere prin Scorpion, așa cum Uranus a fost când peregina în Berbec, el se află în opoziție cu Uranus și această planetă dispune de el, deoarece stăpânul zeilor se află în al doilea decan al Scorpionului, când puterea lui e ajunsă la maximum.

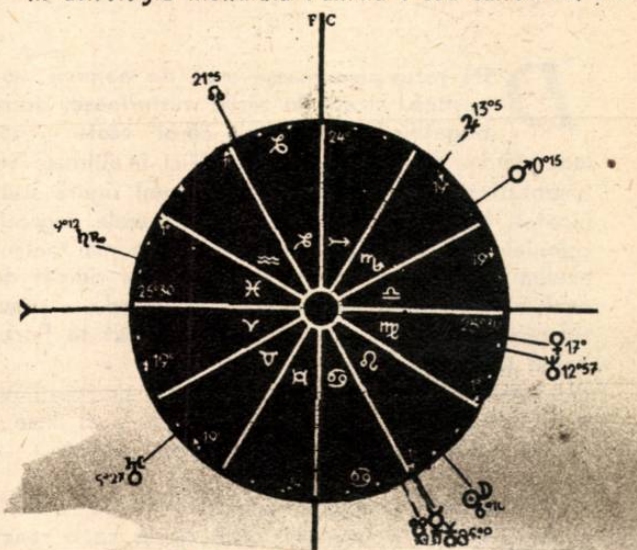
Numărul înfățișărilor ce le capătă Marte — înfățișările sunt raporturile ce le au planetele între ele, numărăm aci Uranus, Mercur și Pluton, Soarele și Luna, Neptun, deasemenea, arată că nu ne vom teme de ceva mai rău, că vor fi discuții multe și lungi, că se vor spori măsurile de pază, că un incident grav va putea să izbucnească, dar toate acestea n'au destulă influență într-o izbucnire conflictului, care în nici un caz nu va fi în 1935. Pe de altă parte, eclipsa nu va fi prielnică regimului legislativ, iar alianțele încheiate vor întâmpina mari dificultăți în calea lor.

Studiul ce-l înfățișăm aci este o considerație asupra unui transit, adică o trecere de astre într'un colț al cerului, căruia, experiența ne-a învățat, să-i dăm o deosebită importanță. Marii astrologi de odinioară țineau seamă de acest lucru, dar nu dispuneau

de un material atât de prețios ca al nostru. Tablele alfonsine, cartea favorită a cardinalului d'Ailly, ca și a lui Nostradamus erau negreșit prețioase: ele n'aveau exactitatea riguroasă la care au ajuns astronomii veacului al XIX-lea, după lucrările lui Le Verrier. Asupra acestui punct progresul e netăgăduit.

PENTRU ÎNȚELEGEREA ASTROLOGIEI

Când contemplați cerul la șes, el pare tăiat de linia orizontului, în vreme ce meridianul se află deasupra capului dv. Cerul înfășură pământul, iar stelele pe cari nu le vedeți, pot să fie dedesubtul planetei noastre. Experiența a împărțit cerul după mersul aparent al soarelui, meridianul și orizontul, în douăsprezece sectoare, mai mult sau mai puțin inegale, după ceas și loc. Acestea sunt Familiile. În astrologia mondială Familia I sau suitoarea, care

Cerul nașterii cancelarului Hitler.

are drept punct de plecare gradul semnelui ce se ridică la răsărit, pentru o oră anumită, încarnează poporul și situația lui generală, națiunea luată ca esență a unui lucru.

Familia II înseamnă finanțele publice și economie generală.

Familia III e în legătură cu transporturile, poștele, mijloacele de comunicație, și printre ele mai sunt discursurile și ziarele.

Familia IV interesează pământul, agricultura.

Familia V are drept obiect speculația financiară, teatrele, funcționarii militari.

Sănătatea publică e apanajul Familiei VI, în general rea.

Familia VII-a e destinată legăturilor externe, războaiele și tratatelor.

Familia VIII-a are drept semnificație mortalitatea și moștenirile.

Familia IX-a ocrotește comerțul extern și problemele religioase.

Familia X-a pune în valoare puterea executivă, iar Familia XI-a puterea legislativă.

Familia XII-a are drept domeniu închisorile, crimele, spitalele, precum și legile de asistență.

HARTA AMENINȚĂTOARE A LUI 1914

Examinați acum harta ridicată pentru intrarea Soarelui în Berbec, la 21 Martie 1914. Neptun în Familia I arată înfrigurarea imaginațiilor cari vor fi orbite și amăgite ca și avântul anapoda al Națiunii. Familia VII-a cade în Capricornul cărmuit de Saturn, și Luna arată acolo poporul alarmat. În a VIII-a, se remarcă nimicitoarea Uranus, Jupiter și capul Dragonului. A XII-a Familie îl cuprinde pe Saturn, care influențează direcția prin orbita sa. Pluton, care merită numele de zeu al Infernului, și teribilul Marte, care aflându-se trecut prin zodia Cancerului, dă un curaj fără pereche, orb, necunoscător de piedici. Cerul era din cele mai amenințătoare.

Experiența cea mai veche, fiindcă o datorim Egiptenilor, dă o mare importanță hărților ridicate pentru intrarea soarelui în Berbec, are Echinoxul primăvara și completează toate deslușirile ce le găsim acolo, prin hărțile eclipselor, conjuncțiuni importante de astre — ale planetelor grele, Saturn, Jupiter, Uranus, Neptun, și Pluton, — și a spațiilor dela o Lună nouă la alta.

Harta ridicată pentru intrarea Soarelui în Berbec la

Citiți continuarea articolului în pag. 20

318 Evrei au părăsit Polonia luând
cremul Palestinei pentru a-și căuta
o nouă patrie. Fotografiiile noastre
înfățișează pe emigranți pe pun-
tea vaporului cu care au plecat.

COLONIZĂRI interne

DIN totdeauna masse mari de oameni au părăsit locurile de baștină, atrași de zărilor misterioase, dornici de a vedea a ceea ce bogățiile legendare, a căror veste — chiar când era numai legendă — da ocol pământului. Nici în ultimele veacuri, când societățile omenești păreau a fi dobândit o mai sigură stabilitate, migrațiile n'au încetat, ba ele s'au înfăptuit sub formele îngrozitoare ale războaielor coloniale. În ultimele decenii, după ce mai toate statele — și în special acelea cari absorbeau numărul cel mai ridicat de imigranți, ca bunăoară Statele-Unite ale Americii de Nord — și-au închis porțile în fața valurilor migratorii, popoarele au început să fiarbă înăuntrul lor ca un cazan sub presiune.

Fenomenul atât de natural al roirilor omenești nu poate fi stăvilit, fără mari turburări în sânul vieții obștești — și nicio măsură administrativă nu va rezista acestui formidabil atac al vieții — cum n'a rezistat nicio dată.

Cele mai de seamă întâmplări istorice pe cari le trăim de-o vreme încoace nu pot fi înțelese altfel decât ca o reacțiune vitală împotriva îndiguirilor ridicate în fața instinctului de migrație. În Europa, Germania a dat de curând o mare bătălie politică pentru recucerirea provinciei Sarr — și idealul ei este să cucerească teritoriile mănoase ale Ucrainei.

Toate frământările launtrice ale Germaniei s'au dat dela război încoace tot pe o problemă de colonizare: Câțiva oameni politici au voit să exproprieze moșiile iunkerilor și să le pue la dispoziția șomerilor. Italia care fusese până'n ajunul marelui război una din cele mai mari exportatoare de emigranți, a năzuit multă vreme la o extindere teritorială în Europa Centrală sau balcanică; rezistența fiind prea mare, s'a îndreptat de curând spre Africa, unde Franța i-a făcut importante concesii și unde e pe punctul de a provoca un război cu Abisinia — război de cucerire și colonizare, nu mai încapă îndoială.

În Asia, Japonia a irupt cu vijelie, a cuprins teritorii de-o întindere care echivalează cu Franței, Angliei și Germaniei la un loc — și nu putem prevedea unde se va opri.

Dar politica de cuceriri teritoriale nu se mai poate duce multă vreme și este în orice caz legată de cheltuieli și riscuri prea mari; pe de altă parte unele popoare au fost deplin câștigate pentru morala păcii și a unui drept internațional întemeiat pe respectul păcii. În lipsa unor colonizări externe, asistăm azi la fenomenul **colonizărilor interne**, căci viața nu poate fi oprită în'loc iar pământul cere imperios prezența omului, dintr'o spaimă de vid care e însăși misterul existenței. Cum s'au făcut în ultimul timp colonizările interne?... Avem câteva exemple edificatoare, deși zămislite de pricini diferite. În Germania am văzut că o mare colonizare internă nu s'a putut face până acum; totuși numeroși muncitori de la orașe au fost preschimbați în mici cultivatori de pământ, în jurul orașelor industriale. Putem ghici însă că dacă Germania actuală va simți din toate părțile o rezistență solidă, va fi silită să-și atenueze politica de înarmări și să purceadă la colonizarea forțată a moșiilor din răsărit, din Prusia orientală în deosebi. Surprinzătoare a fost colonizarea în jurul Salonicului și în Macedonia grecească a refugiaților din Asia-Mică, după victoria lui Kemal Pașa din 1923: Foștii orașeni și toți cafegiii din Smirna au devenit agricultori și crescători de rațe! Cei cari au izbutit să-și întemeieze o gospodărie, sunt azi mult mai fericiți și mai sănătoși; decât pe vremea când trăiau în ulițele prea orientale ale Smirnei.

Semănături noi, în ținuturi necultivate.

După victoria Germaniei în Saar, locuitorii regiunii au realizat în formă umoristică moartea statu-quo-ului. Vedem astfel în fotografiile alăturate „mormântul statu-quo” și un spânzurat care înfățișează sfârșirea dintre cei vii a statu-quo-ului.

Doi aspecte suges-
tive (o femeie și un
grup de muncitori) din
viața Moților, locu-
tori oropoși ai plaiu-
rilor noastre.

Toată Siberia de azi, cu cele trei
patru metereze de industrii metalur-
gice, ridicate ca valuri succesive im-
potriva amenințărilor japoneze, a do-
bândit viață numai grație colonizărilor
interioare din ultimii zece ani. Milioane
de lucrători, ingineri și funcționari au
preschimbato vastă provincie asiatică
într'un ținut cu atmosferă aproape
europeană.
În România, colonizările interioare s'au
făcut pe o măsură prea mică și au
fost provocate mai mult de necesități
politice urgente. Pentru a ne apăra
frontiera dela miază-zi am fost nevoiți
să transplantăm din Macedonia pe
românii persecutați, să-i împroprietă-

rim în Cadrilăter și să le construim locuințe. Această importantă operă e încă în curs de
realizare.
Colonizările interioare ale României sunt și din alte pricini o necesitate — și nu ne îndoim că
în curând se va ivi omul politic sau partidul care să ridice și să rezolve această problemă. Căci
nu este în interesul țării ca târgurile din Moldova să mai zacă multă vreme într'un provincialism
și o sărăcie seculară, în vreme ce Basarabia adastă ca o livadă și un stup mâinile harnice, pri-
cepute, cari să culeagă fructele și mierea de aur. S'au făcut anchete și chiar crime spre a
mântui dintr'o mizerie neagră seminția falnică a Moților ardeleni, trăind de veacuri cu ghiarele
înfipte în stâncile pleșuve ale munților nerodnici — în vreme ce Bărăganul, această viitoare
grădină a Hesperidelor, zace într'un pustiu și o tăcere înfiorătoare. Câmpia Bărăganului cu toate
posibilitățile ei de belșug poate cuprinde o populație harnică de sute de mii de locuitori. La

marginia dinspre răsărit brațul Dunării

parcă e pus anume pentru a alcătui

baza unui sistem de irigații — ca

Nilul în Egipt — iar dealurile calca-

roase și cele de marmoră ale Dobrogei

parcă cheamă cazmalele pentru a

scoate blocurile viitoarelor orașe. E

de necrezut că au trecut veacuri, fără

ca cineva să preschimbe acest pustiu

fecund, într'o pepinieră de oameni

harnici!

* * *

Am arătat în câteva articole din nume-
rele trecute impulsul migrației, taina
și câteva din înfățișările ei actuale.
Am indicat mai sus câteva posibilități
pentru România. În numerele viitoare
ale revistei noastre vom arăta cum
s'au petrecut marile migrații din vea-
curile trecute, cari au dus la crearea
fantastică a Statelor-Unite ale Americii
de Nord, la crearea statelor latine
din America de Sud, atât de bogate
azi, la crearea frumoasei civilizații din
Australia la întemeierea vieții moderne
de pe țărmurile de Nord ale Africii,
după o moarte de câteva zeci de
secole.

Căci nimic nu e nou în legile mari
ale vieții. Migrațiile din trecut au
aproape aceleași cauze ca cele de
azi — și așa cum s'au creat centrele
de viață superioară în locuri odinioară
pustii, se vor întemeia și de-acum înainte
în ținuturi necălcate încă de picior
omenesc.

F. A.

Un grup de Macedo-
neni.

- 1 SAREA VICHY-ETAT
Sare naturală extrasă din ape
pentru a face o apă alcalină
- 2 PASTILE VICHY-ETAT
2 sau 3 după masă
ușurează digestia
- 3 COMPRIMATE VICHY-ETAT
Spre a prepara singur o apă
digestivă gazoasă

A SE FERİ DE CONTRAFACERİ ȘI SUBSTITUȚIUNI

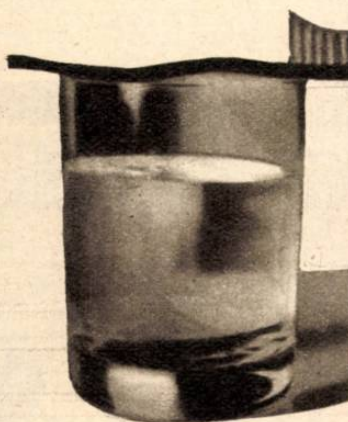
BIJUTERIA „ELITEI“

București I. Cal. Victoriei 14

Vis-a-vis de Socec. — Telefon 4.10.49

ATELIER SPECIAL DE
COMENZI ȘI REPARAȚIUNI

Bine asortat cu: Bijuterii,
Ceasornice, Argintării, Optică,
Marochinerie, Poșete, Port-feuilleuri
coliere și imitațiuni fine. Cumpărăm
și vindem: Brillante, Diamante, Perle,
Platină, Aur și Argint oferind prețuri
mari. Specialități în chilimbar veritabil

Nu mai apă și peria
nu sunt suficiente...

... pentru a distruge acțiunea vătămătoare
pe care o pot avea microbii și resturile de
măncăruri. — Pasta Nivea spală și curăță
cu ușurință ferimenții din cele mai ascunse
colțuri. Numai este o dificultate desinfec-
tarea gurei de două ori pe zi, de când vă
stă la dispoziție pasta de dinți Nivea la un
preț atât de eficient. Această pastă ferește
dinții de a se strica și îi in-
treține foarte frumoși albi.

Nu mai
lei 22.
tubul mare

Plăcută, spumează ușor,
excelentă ca gust.

713

Dacă vă abonați la „REALITATEA ILUSTRATA”
faceți o economie de 120 lei anual și primiți la
prețul normal toate numerele speciale

DIN TOATĂ LUMEA

TENSIUNEA STRUȚULUI

Calitatea struțului, depinde de starea sănătății sale. La Los Angeles, medicii veterinari, iau tensiunea unui struț în vârstă de 40 de ani. Trei surori de caritate ajută medicul să facă această operație.

BOCITOARELE...

La sărbătoarea musulmană „Courban Bairam”, cimitirele sunt pline de bocitoare cari-și petrec acolo ziua întreagă. Fotografia noastră înfățișează un grup de bocitoare, în căruță, în drum spre cimitir. (sus dreapta).

ELEFANȚII CARI OPRESC CIRCULAȚIA

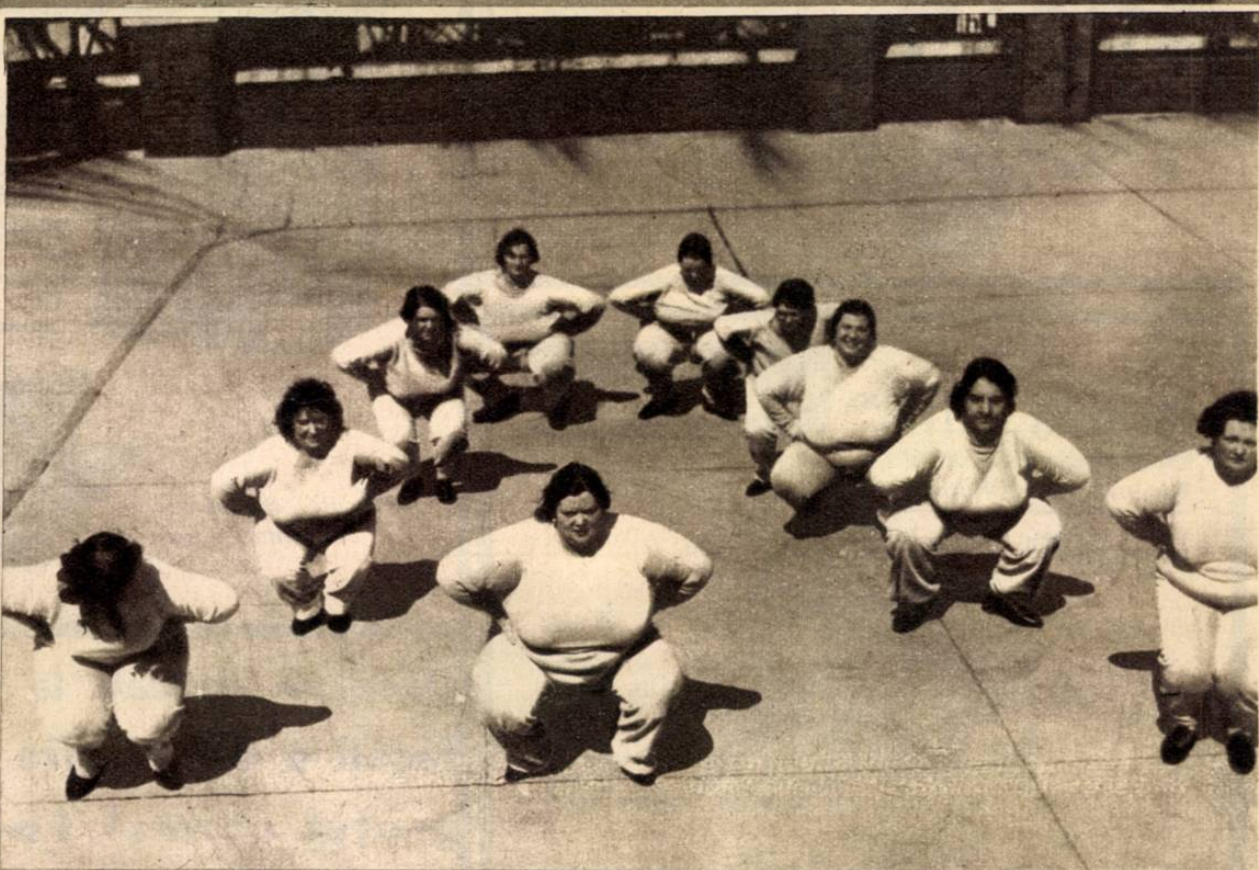
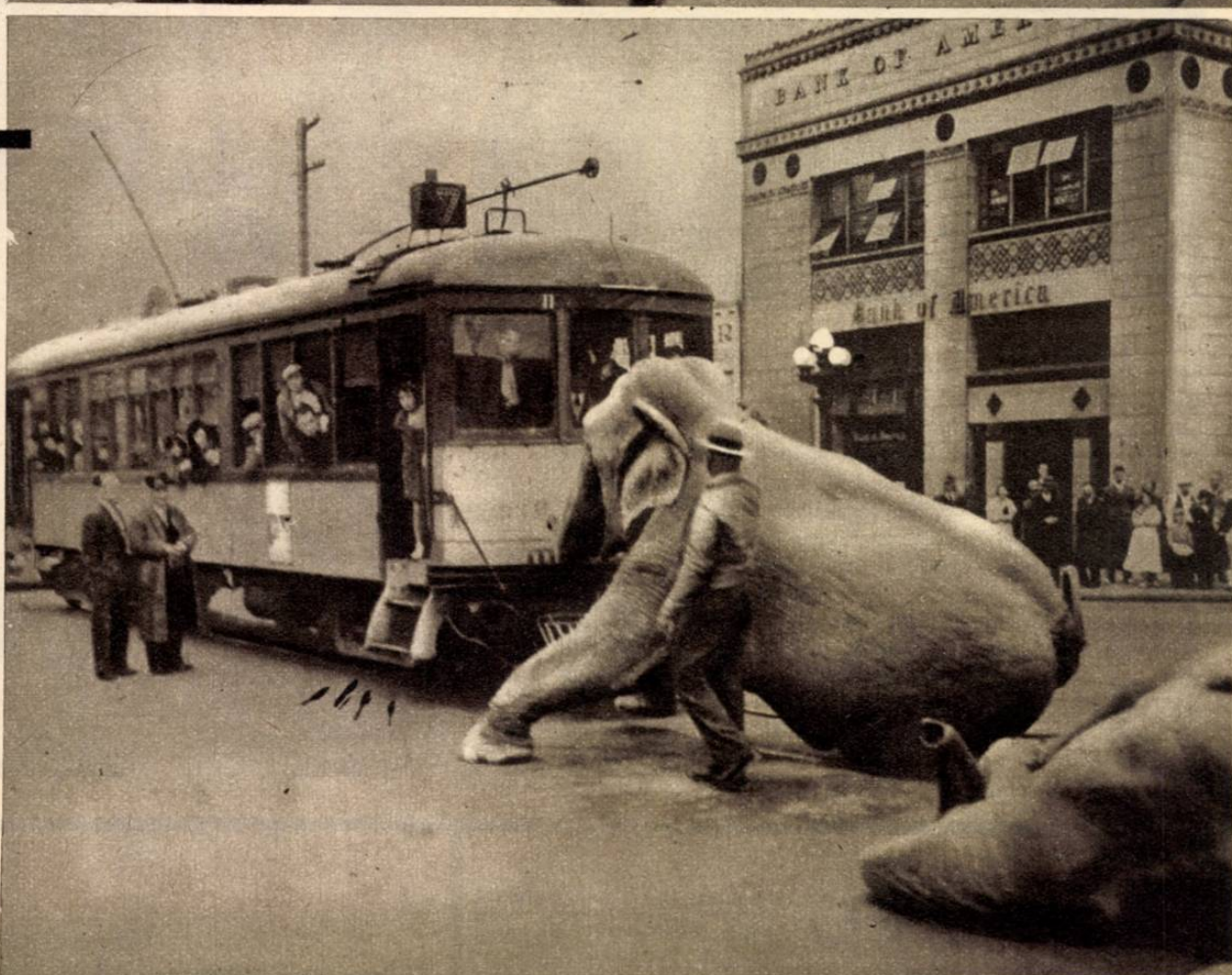
Pe drumul de la gară spre circ, doi elefanți au oboșit. Și fără să se jeneze s'au așezat pe linia tramvaiului. Circulația a fost întreruptă timp de câteva minute. Numai în urma insistențelor dresorului, elefanții s'au convins să se ridice. Faptul s'a petrecut la Los Angeles, și este înfățișat în fotografia noastră din mijloc.

AH!... SILUETA!...

Femeile corpulente din New-York urmează cursurile unei școli speciale de gimnastică pentru menținerea siluetei. Fotografia noastră de jos, le înfățișează în timpul unui exercițiu.

MAI EXISTĂ MINUNI!

La Paris s'a instalat un institut de frumusețe care face adevărate minuni. Ca material de reclamă este utilizată femeia de mai sus, care a fost tratată numai pe jumătate din obraz.

Serviciul de spionaj
front.

O veste mare pentru amatorii de senzational! Colonelul Nicolai cel mai misterios al Germaniei în cursul războiului, acela care a făcut ca Miss Cavell să fie împușcată, a fost de curând reintegrat în postul său de șef al spionajului german. Trebuie să vedem în aceasta simptomele unor pregătiri ale Germaniei pentru viitorul războiu? Cine e acest om? De unde vine? Ce vrea? Oscar Ray, autorul atâtor reportajii senzationale asupra spionajului și secretelor războiului, ne-o va spune în acest articol plin de interes și de actualitate.

Intr'un birou de spionaj al noii organizații hitleriste.

Legatia rusă din Berlin. O casă care stă din 1914 cu obloanele trase.

**Omul căruia i se datorește
execuția lui Miss Cavell
Reaparitia Colonelului Nicolai**
După ce a fost cel mai misterios om al Germaniei în cursul războiului mondial colonelul Nicolai conduce în momentul de față serviciul de spionaj al celui de al doilea Reich
OSCAR RAY.

împăratul putea uza de dreptul său de grațiere chiar pentru condamnării Curții Marțiale, îi era în schimb cu totul imposibil să modifice sentințele pronunțate de acest omnipotent cu numele tot atât de șters ca și persoana sa: Colonelul Nicolai.

FRAULEIN DOKTOR VORBEȘTE DESPRE COLONELUL NICOLAI

Pe ușa biroului unde lucra Colonelul Nicolai și unde în timpul războiului se intra mai greu decât într'un sanctuar, se afla o carte de vizită fixată în patru ținte de planșetă pe care puteai citi următoarele: „Colonelul NICOLAI, Chef der Abteilung III/B der Grossen General-Quartier”, „Abteilung III/B” sau cum se numia pe atunci în limbaj militar, „Nach-

richten Buero” nu era altul decât cel de al doilea birou de spionaj al armatei germane.

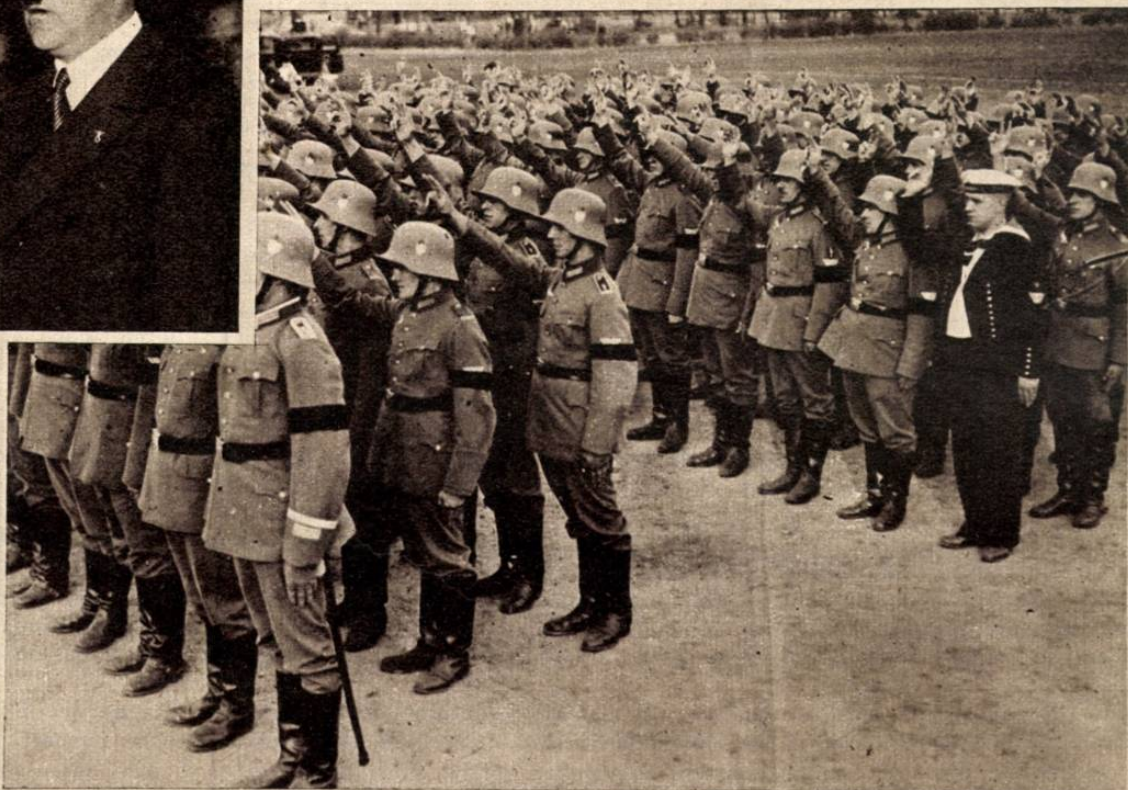
Colonelul Nicolai este acela care în cursul războiului a dat faimoasei Domnișoare Doktor, cea mai mare spioană din toate timpurile, misiuni „în Franța”. Ne-a căzut în mâini singura autobiografie autentică a spioanei germane care vorbește de celebrul Colonel Nicolai în termeni foarte elogioși:

„Acest omuleț, ce pare foarte slăbuț, în uniformă ofițerilor Statului

Hitler „Fuehrerul” alături de Goebbels, „creerul” noului serviciu de spionaj și Blomberg susținătorul colonelului Nicolai.

ÎN timpul celor patru ani de războiu mondial, trăia în Germania un om cu totul necunoscut marelui public, dar ale cărui puteri erau aproape egale cu ale împăratului care, foarte adesea trebuia să cedeze atunci când părerea lui veneau în conflict cu planurile acestui misterios omuleț. Acela despre care vorbim, nu era la începutul războiului decât un simplu căpitan. Mai târziu, el ajunsese colonel, dar publicul nu-i întâlni niciodată numele în coloanele marilor cotidiane, atâta vreme cât durara ostilitățile. Secretul în care-și învăluia activitatea îi permitea să lucreze în deplină libertate. Mii de existențe omenești depindeau de un cuvânt al lui; era de ajuns să spună cu o voce autoritară: „la zid” pentru ca acela despre care era vorba, chiar de s'ar fi aflat la mii de kilometri de Marele Cartier General german, să fie câteva ore mai târziu, șters definitiv din rândurile celor vii. Deciziunile sale erau fără apel și dacă

Armata care ascultă orbește dispozițiile serviciului de spionaj.

Major m'a impresionat profund. Mă aflu înaintea celui care în momentul de față deținea o putere aproape absolută în Reich. Dar spre marea mea uimire acest temut șef era simplitatea personificată și-mi făcu o primire nespuse de cordială și de amabilă".

DUȘMANUL CEL MAI APRIG AL FRANȚEI

Nu este cu puțință să retrăsăm în cadrul acestui articol istoria crâncenei lupte pe care acest om extraordinar a dus-o împotriva Franței, cu ajutorul agenților săi pe cari-i recruta în mare parte chiar el. Mata Hari a fost tot o achiziție a sa.

Nu suntem în măsură să condamnăm metodele uneori cu totul neumane pe cari le-a utilizat în acest războiu subteran; în epoca aceea scopul scuza cu adevărat mijloacele.

Va fi de ajuns însă, pentru caracterizarea activității Colonelului Nicolai să evocăm rolul pe care l-a jucat în tragedia lui Miss Cavell.

În momentul când se pronunță condamnarea infirmiei, fură cuprinse de o puternică emoție nu numai cercurile aliate și cele neutre dar chiar cele mai șovine cercuri ale Reichului. Și aceasta făcu ca mai mulți ofițeri cu grade superioare ai G. G. Q-ului să intervie pe lângă membrii casei imperiale pentru grațierea acuzatei a cărei condamnare nu prezenta după ei, garanții juridice suficiente. Insuși Kaiserul fu stăruitor implorat de către câteva persoane din anturajul său, așa că în ajunul execuției se șoptea în cercuri bine informate că împăratul va ceda dorinței generale și va grația pe Miss Cavell.

CUM A MURIT MISS CAVELL

Vestea aceasta bucură mult forurile conducătoare ale Germaniei deoarece cu toții își dădeau seama că prejudiciul moral pe care-l putea provoca această execuție ar fi echivalat cel puțin cu o mare înfrângere militară. Atunci, sosi la Survelles un omuleț surzător — era Colonelul Nicolai. El convocă în biroul său pe cei cari se declaraseră împotriva execuției, ascultă fără să clipească, argumentările lor, apoi spuse cu o voce neutră: „Regret, dar execuția lui Miss Cavell este indispensabilă. Altfel, îmi va fi imposibil s'o mai scot la capăt cu franc-tirorii și cu spionii. Am și telefonat la Berlin și împăratul îmi împărtășește în totul părerea".

Și astfel, în zorii zilei următoare răsună salva plutonului de execuție, care avea să aibe un ecou atât de profund în lumea civilizată.

PENTRUCĂ SE IGNOREAZĂ ÎNCĂ ȘI ASTĂZI ADEVĂRATA IDENTITATE A DOMNIȘOAREI DOKTOR?

Douăzeci de ani s'au scurs dela declararea Marelui Război și, încetul cu încetul, misterele acestei sângeroase aventuri au fost desvăluite publicului. Mulțumită memoriilor șefilor serviciilor de spionaj ale tuturor țărilor beligerante, dela Intelligence Service până la al II-lea Birou, cunoaștem aproape toată activitatea acestor cercuri. Dintre existențele hazardate ale protagoniștilor din această frământată epocă singură viața Domnișoarei Doktor a rămas învăluită în mister. Și aceasta face ca și astăzi să se mai ridice încă discuțiuni asupra adevăratei sale identități.

Trebue să vedem în aceasta o simplă întâmplare?

Colonelul Nicolai este un om prevăzător. Astăzi, există certitudinea că el este principalul autor al legendei din jurul Domnișoarei Doktor. În definitiv, un spion demascat nu mai e bun de nimic. Cine poate spune că această uriașă întreprindere condusă de Col. Nicolai ale cărei tentacule se întindeau în timpul războiului pe toată suprafața Europei nu va trebui să-și reia brusc vechea-i activitate? Momentul acesta e poate mai aproape decât oricând și atunci, s'ar impune întoarcerea Domnișoarei Doktor la postul său — întoarcere sau înviere... Căci nu se știe dacă faimoasa spioană de altă dată trăiește sau e moartă de mult. Anul trecut s'a anunțat sfârșitul ei într'un sanatoriu elvețian pentru a se desminți apoi această veste, afirmându-se chiar prezența Domnișoarei Doktor într'un colț de lume, unde nimeni n'ar fi bănuț că s'ar fi putut retrace.

OMUL MISTERIOS... ȘI UMBRA LUI

Dacă marele public, abia are o idee vagă despre existența Colonelului Nicolai, apoi, nu știe absolut nimic despre colaboratorii săi. „Șeful" se aranja în așa fel încât să fie numai el la curent cu mișcările agenților săi.

În afară de Domnișoara Doktor omul său cel mai devotat era un anume Dr. Berg, un fost ofițer de marină care vorbea curent toate limbile europene și cunoștea cele mai îndepărtate țări.

Intrase în serviciu la începutul războiului și, în câteva luni știuse să se facă indispensabil. Grație concursului său a putut Colonelul Nicolai să-și întindă asupra tuturor țărilor beligerante urzeala deasă a intrigilor sale, în centrul căreia sta la pândă asemeni unui uriaș păianjen.

Am spus că majoritatea agenților erau angajați chiar de către Colonelul Nicolai. Dar acela care descoperea vocațiunile pentru această carieră atât de neobicinuită și de primejdioasă, nu era altul decât Dr. Berg.

HERR BERG, DOCTOR ÎN SPIONAJ

Omul acesta avea o putere aproape hipnotică și-i ajungeau câteva întrevederi pentru a transforma în cea mai fantastică spioană, o dansatoare ce dusesse până atunci o viață nepăsătoare și libertină, un portar de hotel greoi și fără ambiții sau un nobil ofițer decavat. Le ținea adevărate cursuri, îi învăța să iubească primejdia și să înfrunte fără șovăeli soarta de care cel puțin 90% dintre acești nenorociți aveau parte.

O singură dată, auzi totuși marele public vorbindu-se despre Dr. Berg; era în primul an al războiului, când un mic crucișător german pe bordul căruia se afla el, captură vasul comercial englez „Appam" și, spre profunda stupefacție a amiralității britanice, îl duse până la Newport, în Statele Unite cari la acea epocă erau încă neutre.

După încheierea marelui război, Dr. Berg dispăru, și el, ca prin minune. Ce s'a făcut? Nimeni n'ar putea s'o spuie. S'a temut oare de răzbunarea rudelor unuia din aceia cari sub îndemnul lui s'au angajat în legiunile spionajului pentru a avea un sfârșit tragic în cursul vreunei misiuni? Sau a emigrat poate ca unii dintre colegii săi cari lucrează astăzi în U. R. S. S. sau în China? Fapt este că nimeni n'a mai auzit de el.

PENTRU SALVAREA CELEI MAI MARI ARHIVE A SPIONAJULUI

La sfârșitul ostilităților, Colonelul Nicolai dispăru și el, iar colțul unde se retrăsese nu era cunoscut decât de către câțiva prieteni intimi demni de toată încrederea. Era epoca tragică a desagregării, a celui „scapă cine poate" general. La G. G. Q-ul german, se lichida. Șeful Statului Major ordonă atunci Colonelului Nicolai să ardă imediat arhivele pentru a nu compromite pe agenții cari, în timpul marelui război lucraseră contra aliaților.

În colțul unde-și petrecea acum zilele retras, colonelul studie îndelung arhivele pe cari le luase cu el. Era o colecție unică în genul ei, care nu conținea numai numele și activitatea tuturor agenților săi în străinătate, dar și o documentare completă asupra unui mare număr de personalități ce urmau a fi recrutate. Intocmai ca și Fouche, șeful dela III/B Abteilung adunase toate informațiunile pe cari le putuse culege asupra vieții intime a membrilor Casei Imperiale, asupra tuturor oamenilor politici, metreselor lor și scandalurilor. Arhivele acestea aveau o valoare colosală!

Colonelul se hotări să-și salveze nenumăratele-i fișe, dându-și perfect de bine seama că dacă Serviciul de Spionaj German avea să reinvie vreodată, vor trebui ani de muncă spre a reface o asemenea documentare. El înțelese totuși că un simplu particular nu va putea niciodată să păstreze și să ție la zi aceste arhive; ofițerul în retragere ce era acum, nu mai poseda fondurile suficiente pentru aceasta...

UNDE D-L HUGENBERG INTRA ÎN SCENĂ

Dar cui să se adreseze? Împăratul se afla în exil și nu se gândea decât la adunarea rămășițelor averei sale (rămășițe care de altfel nu erau de loc neglijabile...) Guvernul se afla în mâinile Social-Democraților, pacifiști cu orice preț pentru cari conservarea acestor dosare ale Nachrichten-Bueroului nu mai prezenta niciun interes. Și pe urmă, dacă ar fi posedat chiar aceste documente le-ar fi utilizat în propriile lor scopuri politice.

Colonelul Nicolai se duse deci la Hugenberg, care avea să devie ministrul lui Hitler și care înțelese importanța acestei arhive. Cei doi bărbați fondară o asociație secretă: „Die Spiene" al cărei scop inițial era să ție la zi faimoasele fișe ale Colonelului. Dar după câteva luni, Hugenberg se hotări să-i lărgască cadrele. Regele presei germane se gândise că era timpul să reunească într'o singură organizație toate elementele naționale cari juraseră să lupte împotriva Roșilor.

Conform acestor vederi, Spiene nu primia printre membrii săi decât pe aceia cari juraseră să rămâie în veci inamici ai Franței și să nu-și găsească liniște până ce nu vor fi răzbunat rușinea înfrângerii. Printre mem-

brii de frunte ai acestei asociații se află Ludwig Bernard care este, și astăzi încă, confidentul lui Hugenberg, apoi Stein von Chemnitz, Dr. Glass și chiar anumite elemente naționaliste, pe cari le găsim mai târziu în anturajul lui Hitler.

CÂND COLONELUL NICOLAI VOI SĂ SE ALIEZE CU NAPOLEONUL ROȘU

Birourile Colonelului Nicolai fură instalate cam prin aceeaș epocă în clădirea concernului Hugenberg și primară denumirea anodină de „Uebersee Dienst". Acolo, Colonelul Nicolai începu să reorganizeze departamentele Nachrichten-Bueroului, lucrând de altfel absolut deschis, primind vizite și angajându-și colaboratori.

Dr. Gessler, Ministrul de Război al Reichului, era la curent cu activitatea Colonelului Nicolai dar închidea ochii asupra scopului ei. Și astfel cel de al III-lea Birou german își continuă activitatea sub egida unei case particulare, mai înainte de a-și relua oficial locul în cadrele Reichului.

De altfel, Colonelul Nicolai își pregătia de mult o senzațională „reintrare în scenă".

La epoca intrării armatelor ruse în Polonia spre exemplu, el s'a făcut cu toată seriozitatea șampionul unui proiect disperat care, astăzi, ar putea părea de o copilărească naivitate: el voia chiar, să se alieze cu bolșevicii ruși — inamici naturali ai germanismului, numai pentru a obține sprijinul Rusiei contra Franței. „Lenin este Napoleonul Roșu al Europei Orientale", spunea atunci colonelul și săptămâni de-a rândul, trimise emisari la Moscova spre a trata cu comisarii guvernului sovietic. Aceste negocieri nu ajunseseră însă la nici un rezultat concret; de altfel, armatele ruse fură curând nevoite să bată în retragere, dar aceasta nu era prima încercare de realizare a grandioasei idei care, câțiva ani mai târziu, sub impulsul unui om genial, trebuia să rezulte în tratatul dela Rapallo, operă pe care venirea lui Hitler avea s'o distrugă însă.

ȘEFUL CELUI DE AL II-LEA BIROU GERMAN LA LUCRU

În momentul când partidul național-socialist veni la putere, Colonelul Nicolai înțelese că steaua sa va începe din nou să strălucească. Generalul Blomberg fu acela care interveni pe lângă Fuehrer în favoarea lui. La această întrevvedere asistă de altfel și Dr. Goebbels, care se pronunță categoric împotriva repunerii în activitate a fostului șef al serviciului de spionaj.

„Nicolai e prea bătrân, zise Ministrul Propagandei. Partidul posedă membri mai tineri și mai entuziaști cari au capacitatea de a ocupa această delicată poziție. De altfel, național-socialismul nu-i va ierta niciodată că a furnizat informațiuni insuficiente, cu ocazia bătăliei dela Marna, și care a fost pierdută în mare parte din cauza Marelui Quartier General".

Oricâte argumente aduse, Generalul von Blomberg nu izbuti în cursul acestei memorabile conferințe să incline balanța în favoarea protejatului său. El nu se dădu totuși bătut. Izbuti să „mobilizeze" pe generalul von Epp, unul dintre favoriții cancelarului, pe generalul von Linsmann, decan al Parlamentului Prusian; primul dintre membrii Statului Major care s'a înscris în partidul Național-socialist, și care și-a serbat de curând în prezența Fuehrerului a 75-a aniversare, a reușit să dobândească chiar protecțiunea Mareșalului-President. Fuehrerul cedă în cele din urmă acestor diferite presiuni și nu mai puse Colonelului Nicolai decât o singură condiție și anume: fostul șef al spionajului german trebuia să rupă de acum înainte orice legătură cu cluca lui Hugenberg.

Colonelul Nicolai răspunse la aceasta cu o sinceritate tipic militară:

„Domnul Hugenberg nu mi-a fost niciodată prea simpatic. Am lucrat cu el pentru că a fost singurul care m'a susținut. Evident că dacă voi putea reintra la Ministerul de Război, voi înceta orice relațiune cu anturajul său. De altfel, cred că nu va face nicio obiecțiune".

ÎN VECHIUL BIROU... SPRE NOUL RĂZBOIU

Astăzi, Colonelul Nicolai își ocupă din nou biroul la Ministerul de Război; el a redevenit șeful biroului de informațiuni și-și joacă iarăși misterioasele-i cărți. Conducătorii Germaniei își dau perfect seama că Nicolai este indispensabil și că dacă va isbucni un nou război, întinsa organizație a birourilor sale va fi o condițiune esențială a izbândeii.

Iar viitorul ne va spune dacă tot Colonelul Nicolai va fi acela care va pierde războiul viitor al Germaniei.

PĂTIMIRI IN NOARTEA INVIERII *

IN BECIUL POLITIEI

„Vin Sărbătorile... ei și... Sărbătoare e orice zi, pentru cine are parale....”

FEMEEA cu care vorbiam n'avea nas. Intr'o ceartă grozavă bărbatul ei își înfipse colții în el și mușcătura a fost de nebun curat, altminteri n'ar fi putut rămânea cu o bucată bună în gură.

— „Ce zici d-ta, că anul trecut m'a apucat „noaptea Invierii în arestul poliției?... prinse „ea a-și vărsa amarul. I se năzărise unei javre „de agent, care m'a întâlnit tocmai în ajun „de Paști după alte bazaconii... L-am blestemat și eu să se aleagă praful și pulberea de „el și Dumnezeu mi-a dat ascultare, că n'a „trecut mult și s'a îmbolnăvit de gălbănare. „Căpiat să-l văd, după batjocura care-a făcut-o „din mine. Eu sunt femee cinstită, dar m'a „bătut soarta să am vecine hoațe. Iți fi auzit „d-voastră de alea care lucrează cu „șorțul” „prin târg”.

— Cum adică?

Femeia primi întrebarea cu un mic zâmbet, stând la îndoială dacă trebuie să-mi desvăluie procedeul.

— „Eh, un fel de-a pune mâna pe banul omului. Peste „fusta creată se prinde un șorț lung, până în pământ „care stă păturit, în jurul beteliei și numai când trece „unul mai barosan, îi dai drumul și te împiedici în el. „Omul sare să te ajute, ca să te ridici, și'n timpul „ăsta îi golești buzunarele. Dar cum urciorul nu merge „de multe ori la apă, n'a prins nici șmecheria asta. „Eu am intrat mesa, fără nici o vină și cum am spus, „iad mi-au fost Sărbătorile. Să-ți lași mâncarea pe foc „și să treci la răcoare...

„Bine că nu eram singură, între patru pereți, și-am avut „cui să-mi plâng amarul. N'am scos din gură decât „blesteme. Băteau clopotele de Invierie și eu blestemam amaric”.

— Cine mai era cu d-ta?

— „O cucoană strașnică, c'ai fi putut crede c'o așteaptă mașina la scară. Și agenții vorbeau cu ea ca „și c'o cârpă”.

— Și ea?

— „Nu se sinchisia. Parcă era dusă pe alt tărâm.

„Intr'o vreme am crezut că-i beată, dar așa era felul ei. Și-a ieșit „din fire numai atunci când un agent gras ca o butie și cu capul „tuns chilug a dat să se apropie de ea. M'am minunat de unde-a „putut scoate atâta scuipat, de i-a albit fața. Când să se repeadă „s'o calce în picioare hop se deschide ușa și intră comisarul.

„Dă cu ochii de agent și se așează pe răs.

— „Ce-i cu tine idiotule? Cine te-a făcut așa frumos?

„Era cu chef și lucrurile s'au isprăvit cu bine. Dar după plecarea „lor femeia a început să plângă.

— „Ce-i drăguță? am încercat eu s'o descos. N'am putut scoate „un cuvânt dela ea, decât târziu de tot. Era învinuită că furase „în tramvai cinci mii de lei, dela un voiajor. De-acasă o ridicase. „Căutând banii poliția i-a răscolit toate lucrurile, desfăcând până „și dușumelele”.

— Ai bărbat?

A clătinat din cap în semn că are și n'are...

„Și-așa ea cu plânsul, eu cu blestemele, am dus-o până când ne-am „trezit pe cap cu niște țigănci din Raion. Dăduseră iama printr'o „casă, în care toți erau plecați la biserică.

„Au strâns tot ce le-a căzut la îndemână în niște boccele mari, „că abia le puteau urni din loc. Când dădură să plece le-a ieșit „în față stăpâna. Țigăncile nu și-au pierdut cumpătul și cât ai „clipi, înainte ca să aibă timp să țipe, i-au aruncat un preș în „cap, tăbărând toate pe ea. Nu erau la prima ispravă.

„Lucraseră mult prin provincie. Aveau condamnări cu duimul, „așa că la arest erau ca și acasă. Au venit pe capul nostru ca „o pacoste. Cum au trecut pragul și până s'a făcut ziuă albă au „dat într'una cu gura. Și toate odată, că nu mai știai ce să „înțelegi.

„Le-am spus cu binișorul să-și mai păstreze morile pentru a doua „zi, dar mai rău au început. Mi-am astupat urechile, am bleștemat degeaba. Imi svâcnia feasta capului și-am pornit deodată „să țip la ele de parcă ar fi sărit să mă înjunghie.

„Scoteam niște țignale, că mă minunam și „eu de unde izvorau.

„Buluc au năvălit în arest câțiva agenți „și-un comisar, m'au scuturat, m'au udat „cu apă.

„Tot de mine a fost rău, m'a cuprins un frig „cumplit. Dărdăiam ca și cum m'ar fi așezat în gheață. Nu mai știam pe ce lume „mă aflam.

— „Ho, potolește-te — a urlat comisarul — „că pun acum să te arunce într'un butoi „cu apă. Să simți frig adevărat.

„Și-a ieșit trântind furios ușa, dar țigăncile „au început să dea din clanțe mai amarnic. „Gaga... gaga... gaga... gaga”.

Margareta Nicolau

Femeia „capturată” în noaptea de inviere, eroina reportajului nostru de față.

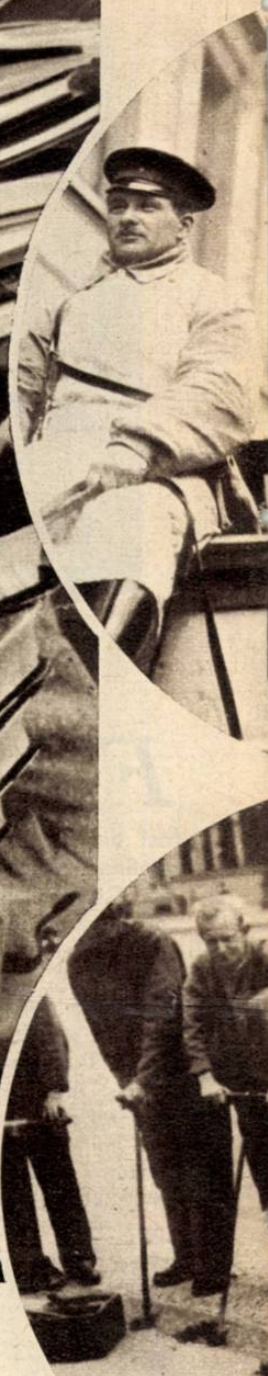
În curtea prefecturii într'o zi de Paști...

... când la biserică se oficiază sfânta slujbă.

DORUL, celui din orașul mare, de a trăi în liniștea dela țară, o poate înțelege numai cel care e forțat să locuiască într-o metropolă. Nu este numai sgomotul străzii, graba și pulsul circulației, cari supun nervii orașanului la cele mai mari sforțări; nici lucrul în sala mașinilor sgomotoase sau vecinul tăcănit al mașinii de scris nu este încă cel mai insuportabil. Când produci singur sgomotul se pare că nu e atât de grav, dar ferească Dumnezeu dacă vecinului îi trece prin minte să-l producă: de exemplu, să fluere sau să ciocănească; atunci te simți obligat să protestezi. Și pe lângă asta se mai întâmplă mulțime de lucruri insuportabile; tictacul pendulei vecinului, de multe ori anumite sgomote produse în apartamentul alăturat, toate acestea te scot din sărite și te transpun într'un hal de nervi asemănător momentului în care te-a înțepat o albină. Neplăcerile încep de dimineață: cântatul cocoșului, la țară, o în-

Să vii dimineața dela bal să vrei să te culci și în camera alăturată vecinul să bată... tablouri în pereți nu este deloc plăcut.

locuiește la oraș, sgomotul absorbitorului de praf, care cu o punctualitate de ceasornic, începe în fiecare dimineață la ora opt, să urle în apartamentul alăturat. După sgomot îți poți da seama în care cameră se curăță covorul. Și în timpul cât luăm cafeaua cu lapte ne răsună acest sgomot în urechi. La periferie, absorbitorul este înlocuit de servitoare, cari, cu noaptea în cap, încep să bată covoarele în curte. Și imediat după asta încep haut-parleur-ele și gramofonele. Bunele intenții pe cari le au aceste aparate, duc de multe ori la rezultate groaznice. Când ai adormit mai bine după masă, răsună vocea profundă de bas a unui conferențiar, care dezvoltă o teorie asupra castraveților acri; tocmai în toiul unei discuții interesante, se transmite la radio cel mai nou șlagăr al filmului sonor; culmea culmilor o atinge un aparat de radio mai puțin selectiv, care te lasă să distingi trei emisiuni în același timp; un conferențiar, unul

care cântă Carioca și un al treilea care ar vrea să-l interpreteze pe Beethoven. Lucrul de fiecare zi aduce cu sine o diversitate de sgomote care pot exaspera și pe omul cel mai calm. Agenții de cravate pot fi dați afară din birouri, dar sgomotul nu-l poate opri nici Geneva, nici Haga. Din stradă pătrunde prin ferestre sgomotul mașinilor și tramvaiului; probabil că aproape toți avem ghinionul să avem biroul sau locuința în dreptul unei intersecții populate, astfel încât toate vehiculele se simt obligate să clacsoneze, să bată din clopot, etc., și n'ai ce face. Din stânga se aude tăcănitul mașinii de scris, în dreapta, se bat tablouri pe pereți — probabil că există un joc de societate — care obligă să se târască dintr'un

Tramvaiul și pozelul lui, oț pere, cumpă entuziaști tre cert la co, acestea în disperarea b care nu mai

Sgomot...

...sau ce trebuie să suporte nervii cetățenilor din Capitală...

colț la altul al camerei, dulapurile și paturile, producând un sgomot care-ți dă impresia că la marginea orașului răsună trompetele din Jericho. Și când cei din etajul superior fac curse prin casă sau se întrec la sărituri peste divan, lampa cea mare din salon se clatină ca de cutremur, și dacă mai e de modă veche, garniturile de cristal produc un sgomot insuportabil.

O activitate de opt ore pe zi, în asemenea condițiuni, cere apoi ca orășanul să aibă liniște acasă. Dar în zadar. Cu pendula te poți obicinui, are un sunet melancolic și încet, pe care cu timpul nici nu-l mai auzi. Ea își arată valoarea abia atunci când se oprește. Dacă se întâmplă ca acest ceas să nu existe, atunci cuveta din bucătărie este defectă și picuratul monoton al apei te scoate din sărite. De multe ori, când în etajul de sus se umblă la apă, instalația produce un sgomot asurzitor, încât ai impresia că se dărâmă casa. În cele din urmă, mort de oboseală te bagi în pat. Dar cine poate dormi când vecinul nu și-a terminat încă plimbarea între fereastră și ușe? În dormitorul întunecat îți poți număra pașii, și poți face exact

socoteala când este la ușe, și când la fereastră. Exasperat, iei o mătură și bați puternic în tavan. Acest limbaj nu prea cunoscut, este totuși perfect înțeles de orășanul oropsit. Și în cele din urmă, adoarme până când, dimineața, absorbitorul de praf îl deșteaptă fix la ora obicinuită.

Ri.

Savantul lucrează de zor la rezolvirea unor probleme importante. Cum vrei să reziste nervii lui, când de pe stradă vin în același timp, zgomotele asurzitoare și unite ale unei mașini de tăiat lemne, ale lucrătorilor de pavaj, ale unui franzelar cu clopot de biserică și ale unor copii muzicanți? Un veritabil infern!

de zor din clopotul strigă: „mere rați” și un grup de competiști dau... conul străzii. Toate același timp, spre ietului cetățean poate răbda.

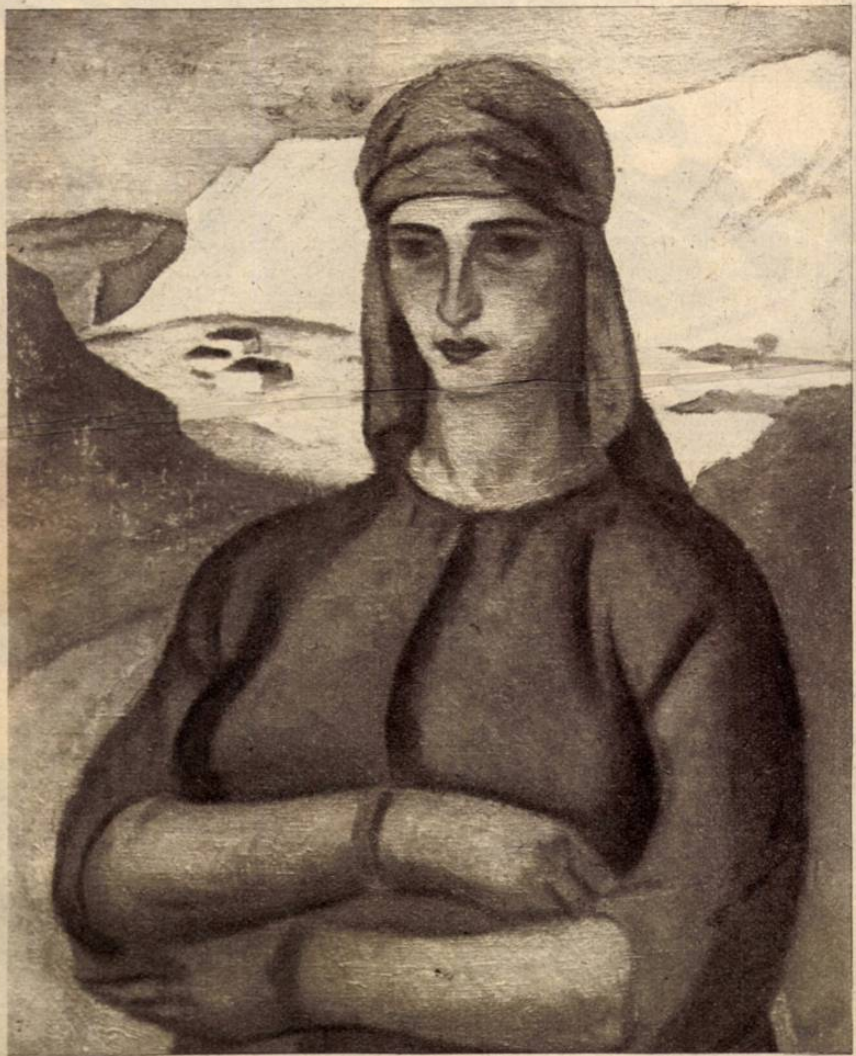

MORTII

DE LA *Cașin*

Opera pictorului Ștefan Dimitrescu

VIAȚA artistului de pretutindeni, a omului născut artist, se confundă totdeauna cu opera lui. Eminescu a fost un sentimental și un pesimist incorigibil, până în clipa tragicului său sfârșit. Și poezia lui, care-l va impune printre primele glorii poetice ale omenirii, îi oglindește perfect spiritul de uriaș și etern creator, fiind plină de lumina firii sale de vecinic îndrăgostit. Considerentele acestea le vrem generale. Nu autorul rîndurilor de față se simte chemat să discute opera celui ce a fost **Ștefan Dimitrescu**,

Din operele pictorului Ștefan Dimitrescu :

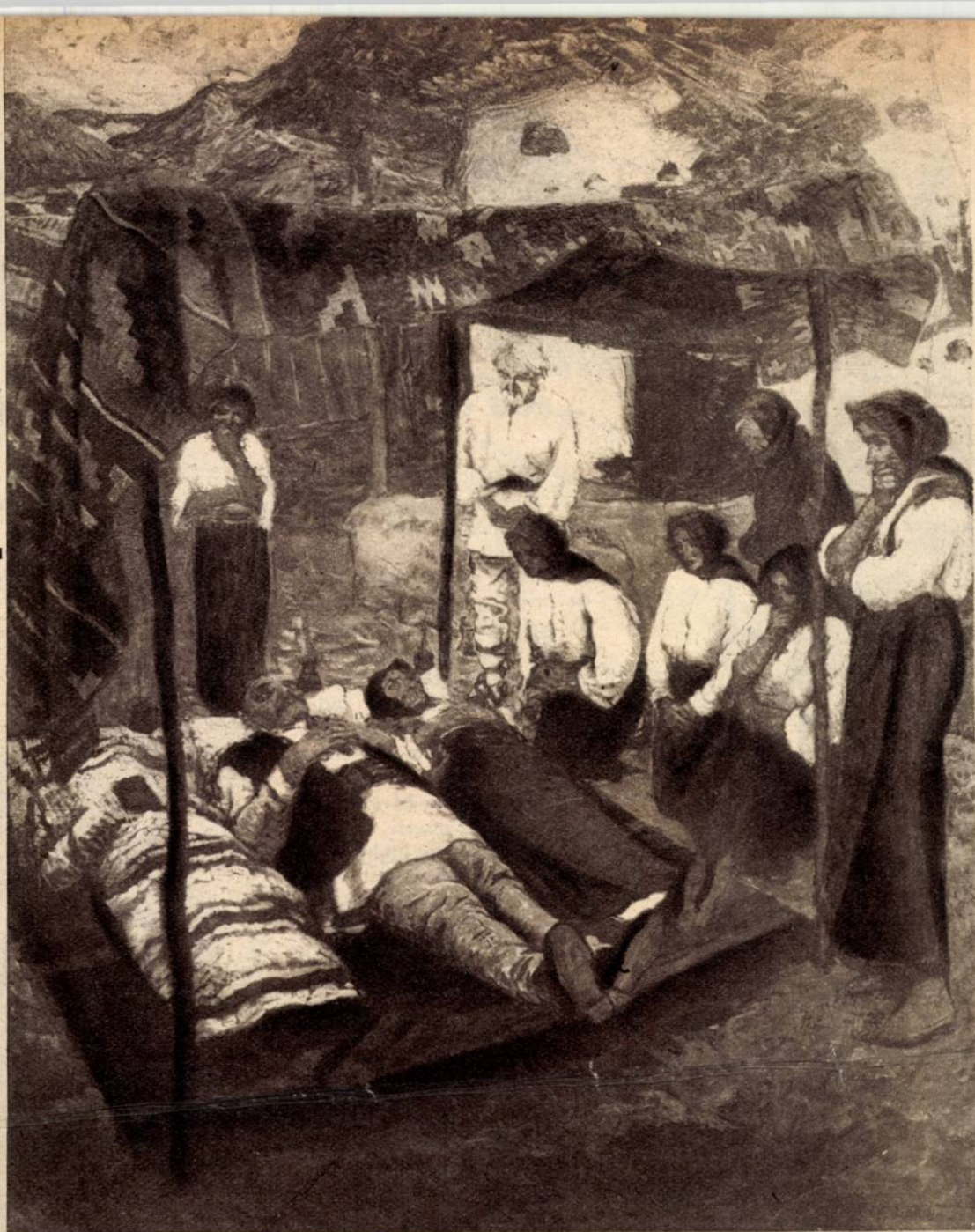
Sus : „Orientala”.

Alăturat : „La căruță”.

făclie de la a cărei stingere s'au împlinit la 7 Mai a. c. doi ani, dar continuă încă să ardă cu mai mare intensitate, poate, în inima citorva intimi cari l-au iubit și prețuit și ca om și ca pictor.

D-l N. N. Tonitza, pentru care amintirea lui „Fănuță” e mereu ca o primăvară însorită, îmi vorbea cam astfel despre camaradul său de meșteșugărie și de boemă, într-o noapte cînd cețurile căzute depe Ceahlău, împicliseră valea Durăului, făcând-o stranie, de nerecunoscut : „Un moldovan de-al nostru, cu inima bună ca o pâine, un suflet cu ferestrele deschise spre tuspătru puncte cardinale ale artei.

„Fănuță și-a depus în fiecare

Sus : „Mortii de la Cașin”.
Mijloc : „Nadidé”, „Tărăncă din Vlaici” și „Studiu”.

din pînzele lui o părticică din spiritul acela predestinat să eternizeze natura și simbolurile vieții. Avea un cult desăvîrșit pentru tot ce trebuia să rezulte din strădania lui. Pentru dînsul nu exista voluptate mai mare decît meșteșugul de pictor. Așa s'a amalgamat arta cu omul și din această unire, foarte puțin cunoscută artiștilor de azi și cu atât mai puțin practică, au rămas mărturie vie printre noi, operele sale.

„Fănuță ! Cine știe prin ce câmpii ale fericirii plutește el acum. Cine știe ce păduri magice îl farmecă, ce munți i se prosternă în cale, ce ape miraculoase îl scaldă ca pe un copil al lor... Dacă ar fi posibil să-l mai văd

În această pagină, alte opere ale pictorului Ștefan Dimitrescu:
Sus: „Cina”.

odată, barem pentru două minute, n'aș avea poate să-i spun altceva decât că aici domnește aceeași feroce nepăsare, aceeași crasă ignoranță, aceeași politică nefastă.

Ștefan Dimitrescu e originar din Huși. S'a născut acolo, în anul 1886. După terminarea școlii de Belle-Arte din Iași, caracterul lui de boem îl îndeamnă să ia drumul Apusului, să colinde muzeele și să cunoască pictura precursoră și contemporană, plictisit de aceea simplistă care se preda didactic. Ca să poată pleca la Paris însă îi trebuiau mulți bani. Și așa încă, el se sbătea în sărăcie. Voința artistului era mai puternică însă decât piedicele întâlnite. Birui. Adună bani, dînd lecții de desen și... caligrafie. Cașicum oste-neala de peste zi n'ar fi fost suficientă, când seara își închidea pleoapele grele peste Capitală, cu violoncelul la subțioară, Fănuță mergea să delecteze un public anost și snob, prin cabarete și varieturi, surmenându-se până la neurastenizare, spre a-și vedea idealul îndeplinit. Vieții de noapte, trudită și desolantă, se datoră poate pateticul și umbrele de sacrală melancolie care străbate lucrările sale. Din Parisul luminos și deschizător de drumuri mereu noui, îl recheamă războiul. E trimis pe front

cu echipa de pictori a Marelui Cartier General. Câmpul de bătae a fost pentru el un prilej de emoții rare, cum n'a fost pentru mulți. Muzeul Militar din București îi păstrează la loc de cinste o pânză mult admirată, înfățișînd unul din aspectele ultimului război — **ultimul** în ordine numerică... — intitulată „Morții dela Cașin”. Este extrem de interesant complexul împrejurărilor prin care a luat naștere această capo-d'operă a picturii românești contemporane.

Intinși pe pământ, acoperiți cu ultima scoară în florată ce mai rămăsese, din gospodăria distrusă, morții își dormeau somnul de veci. În jurul lor, în picioare, cu bărbiile rezemate în podul palmelor, femei și bătrâni le țineau tovarășie celor din urmă clipe ce trebuiau să petreacă, cu fața spre soare. Și soarele scăpăta încet spre apus, ca un uriaș solitar și desamăgit. În urma lui se așternea, peste toți și toate, suspinul agoniei astrale; scena toată rămăsese într-o înginare de lumină pioasă, cu sfioase transparente aurii, de smirnă.

Firește că, în acele clipe, pictorul n'ar fi îndrăznit să-și scoată carnetul de schițe și să-și noteze, măcar fragmentar, dramaticul episod. Ar fi fost un sacri-legiu. Dar și l-a notat în retină. Și l-a brăzdat adînc în suflet și în gând. Întors în bordeiul lui, a încercat, sub opaițul soldătesc, să-l reconstitue, sumar, pe o foaie de carnet.

Trec cîteva săptămîni, sau cîteva luni. Se suprapun alte scene în retina artistului și alte drame îi brăzdează sufletul. Alte crochiuri sumare vin să se aștearană

„Tovarăși de viață”

pe filele caietului. Un haos de suferințe omenеști acumulate în vrafurile de hîrtie ca într'un fantastic dosar de apocalips.

Însfîrșit, trompeții sună contenirea măcelului. Soldații, amici și inamici, răsar din întunericul umed al tranșeelelor, cu hainele în zdrențe, palizi ca moartea. Unii rid și țopăe înnebuniți subit de bucurie, alții plâng cu fața la pământ, într'o metanie prelungă, copleșitoare. Un milițian, cu înfățișarea sumbră și mustața alb-voevodală, pune mîna la ochi și scrutează cîmpiile răscolite de obuze, unde pînă mai ieri rîdeau în soare căsuțele albe și câmpurile cu privighetori. Acum e jale amară și pustiu fără de sfîrșit.

Locotenentul Dimitrescu, începe a schița, pe carnetul lui, masca aceasta de răzeș, energică și calmă. Dar, deodată, ca sbucnind dintr'un uitat sertar al minții, scena dela Cașin i se ivi în minte înspăimîntător de amănunțită și de limpede. Milițianul era și el din Cașin.

A doua zi, în zori, pleacă amîndoi într'acolo.

Ajuns în curtea părăginită a „morților”, nu i-a fost greu lui Ștefan Dimitrescu să-și identifice modelele. Cu vorba lui blajină, cuminte, i-a hotărît, tare ușor, să-i pozeze. Și i-au pozat, unul cîte unul și una cîte una, separat, mari studii în carbune, pentru detalii de costum, gest și mimică. Dar studii de grupare, în ansamblu, n'a făcut. Le avea în minte și pe primul lui carnet. După cîteva luni, la Iași, a executat după aceste documente de pe front, o schiță în culori de aproximativ 50x80, pentru expoziția Cartierului General. Abia doi ani mai tîrziu, în atelierul lui din București și-a organizat compoziția în mare, care figurează azi în Muzeul Militar. Ceas cu ceas își perfecționa studiile cu răbdarea și evlavia unui meșter bizantin. Și mereu revenea asupra desenelor mărite,

subliniind mai caracteristic o cută de haină, accentuind o expresie, rotunjind un gest. După o muncă de ermit, când tot ansamblul grupărilor și toate detaliile erau puse perfect la punct, abia atunci a început a-și colora panoul. Mai întâi în slabe tatonări de pensulă, cu vopsea foarte diluată.

Ca un soi de ușoară aquarellă. Apoi, după ce și-a stabilit astfel tonul cromatic, general, al tabloului, tonul acela de nobilă și tristă rusticitate, — numai după aceea a atacat pînza cu pasta viguroasă și definitivă.

Așa muncea Ștefan Dimitrescu, din zori pînă în amurguri, conturându-și o personalitate care l-a

distins apoi printre confrății săi de paletă. Sub penelul său, oamenii, casele, livezile și arborii, se nășteau a doua oară, dominați de un lirism liniar aparte și de sensitive melodii cromatice. Format la școala franceză, el s'a singularizat la un moment dat, cufundîndu-se în apele autenticei lui, identificîndu-se pînă în amănunt cu subiectele pe cari le trata.

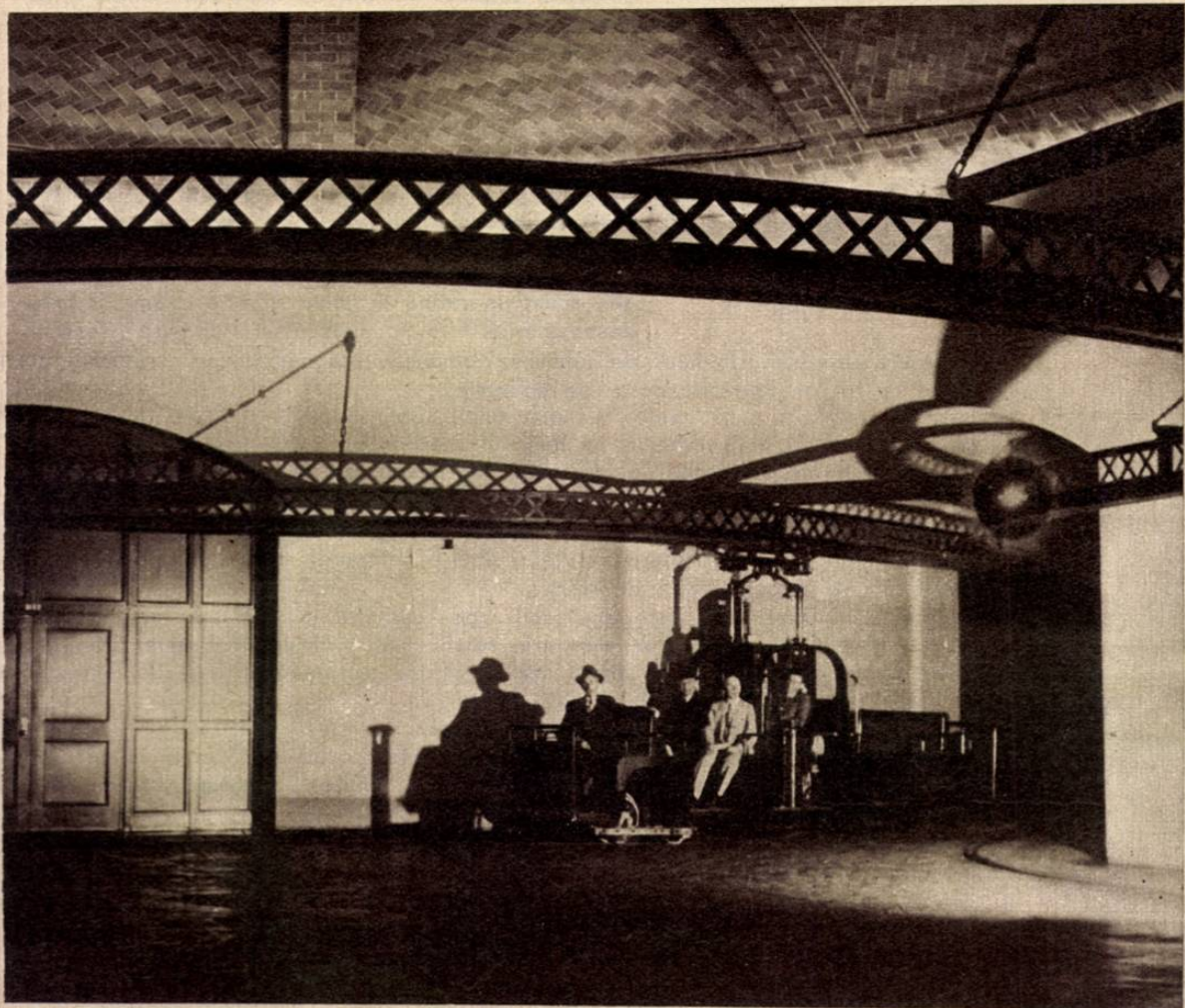
Prin opera lui profund simțită și gândită, Ștefan Dimitrescu s'a înscris în galeria cîtoror plastici noastre: Luchian, Aman, Grigorescu, și numele lui n'asteaptă decît să treacă hotarele...

G. D. P.

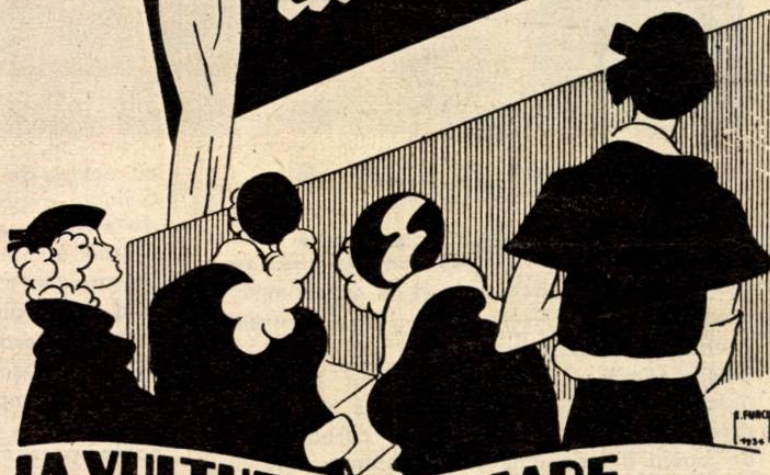
Metropolitanul particular al senatorilor americani

Senatul american, care-și are reședința la Washington, lucrează în două palate: la Capitol și într'un edificiu de lucru clădit în stil feudal. Puțini sunt aceia care știu că senatorii au la dispoziție între cele două palate un tren subteran particular. Fotografiile noastre înfățișează intrarea în metropolitan și senatorii în trenul subteran.

FONDATA
1878

*Eftin util și frumos
cumpărați
la noi
deci toți:*

LA VULTURUL DE MARE
CU PEȘTELE ÎN GHIARE

Theodor Atanasiu & Co

STR. BAZACĂ 1 STR. CAROL 76 · 78 · 80 · 82 STR. HALELOR 21

Cea mai perfectă
vopsea de păr
IMEDIA L'ORÉAL
PARIS

A ÎNCEPUT SEZONUL

ONDULAȚIUNILOR PERMANENTE

Coaforul I. BEER cu fiul

CALEA MOȘILOR, 53 — Telef. 3.00.11

Execută personal aceste lucrări deci și garanția calității

Masajul corpului
Masajul obrazului
Curs de gimnastică
Băi de parafină
INSTITUT DE INFRUMUSEȚARE „PETER”

sub supraveghere medicală

STR. ANASTASE SIMU No. 4, ETAJUL III
TELEFON 4-0615

RECORDURI RECORDURI

Bărbătești Femenin

Am început în numărul trecut publicarea jurnalului de bord al raidului aviatic, făcut de aviatoarea Burnaia în Orient. Continuăm astăzi interesantul reportaj.

COBORIM la locul accidentului, și ne apropiem apoi din nou de avion. O luăm pe urmele roților aparatului și tragem concluzia că am mers aproape opt sute de metri. Nu ne puteam explica de ce avionul n'a decolat. Terenul era bun și neted, motorul funcționa bine, încărcătura avionului era mai mică decât la București și Istanbul, iar vântul era foarte slab. Nu știm ce să mai credem. Tot felul de închipuiri ne străbat mintea.

Un viscol groaznic bătea. Stăteam așa în neștire și deodată zărirăm pe malul râului un om care ne privia cu surprindere și cu milă în același timp. Il strigarăm. Prin semne l-am făcut să înțeleagă că trebuie să se ducă în oraș să anunțe autoritățile. Ne-am așezat pe jos, sub avion, și așteptam. Am stat în viscol și frig, trei ore. După acest răstimp, sosi guvernatorul local, însoțit de doi ofițeri de poliție și jandarmi. Venise și un doctor.

Am plecat spre oraș într'un cortegiu alcătuit din trei trăsură deschise. Acest lucru ne făcea să simțim și mai mult viscolul.

În oraș se aflase deja de accidentul nostru, așa încât când am sosit am fost întâmpinați de o serie întreagă de cetățeni, cari ne priviau ca pe niște arătări investmântate în costume de scafandri, ude și pline de noroi. Autoritățile otomane au fost de o gentilețe excesivă. Ne-au dat un concurs și un ajutor nelimitat. Vom păstra o recunoștință vecinică acestor oameni. Ne-am instalat într'un hotel construit din scânduri. Un vas cu mangal înlocuia caloriferul. Era totuși curat.

Chiar în seara de 4 Ianuarie, ziua accidentului, am telegrafiat la Cairo, domnului ministru Cușarida, rugându-l să intervină să ni se expedieze urgent la Eschisehir o elice de rezervă. În același timp am telegrafiat la Eschisehir să ni se trimită o echipă pentru repararea avionului.

Ni s'a trimis imediat două echipe înarmate cu toate sculele necesare. Una dintre echipe venia chiar dela Istanbul. Ambele echipe aveau provizii de hrană și n'au voit să primiască dela noi nici un piastru în schimbul serviciilor aduse. Insistențelor noastre ei le răspundeau că execută un ordin și că între aviatori, în timp de pace, nu există diferență de naționalitate.

A doua zi după sosirea echipelor, am plecat un întreg cortegiu, compus din mecanici militari și civili, instrumente, butuci, frânghii, la locul accidentului. În aceeași zi am primit o telegramă de la ministrul nostru la Ankara, care se interesa de soarta noastră, rugându-ne să-i comunicăm dacă avem nevoie de vreun ajutor. Recunoștința noastră va rămâne astfel neștersă și pentru domnul ministru Eliade. În vreme ce în Turcia, într'o țară străină, găsiam suflete și simțiminte curate și frumoase, la București se lansau tot soiul de svonuri tendențioase.

Demontarea avionului a fost destul de anevoioasă, din cauza frigului și a zăpezii. Aparatul a fost transportat în două căruțe. În prima au fost puse aripile, iar în a doua, restul. Drumul era extraordinar de prost. Mergeam pe jos în urma avionului și înnotam cu picioarele în noroi până la genunchi. Eram nemâncați și aveam ferma impresie că urmăm un

Ce a mai rămas din poarta Sfântului Gheorghe.

Cetatea lui David la Ierusalim.

Copacul lui Avram de la Helbrot la 40 km. de Ierusalim.

car funerar. Erau momente îngrozitor de triste dar niciunul dintre noi nu îndrăznea să-și împărtășească simțimintele.

După multe peripeții, am reușit să imbarcăm avionul într'un vagon de marfă, și am plecat spre Eschisehir. Am ajuns acolo la ora unu noaptea, pe un ger cumplit. La hotel am găsit o telegramă din Cairo, prin care eram anunțați că acolo nu s'a găsit nici o elice. Nu ne puteam explica cum de nu sosise încă elicea pe care noi o expediasem din 24 Decembrie 1934. Incepem investigații telegrafice și telefonice și în sfârșit, abia după două zile, primim știrea că elicea fusese imbarcată la Constanța la 7 Ianuarie pe vaporul „Dacia”, care era în drum spre Alexandria.

În patru zile, avionul era gata de sbor; trebuia însă să așteptăm sosirea elicei.

În sfârșit, la 25 Ianuarie sosi și elicea, iar la 27 Ianuarie decolăm dela Eschisehir, cu destinația Konya, 315 klm. Timpul este extrem de prost. Viscolul și gerul continuă să se mențină. Drumul până la Konya a însemnat un adevărat calvar. Avionul înainta cu mare greutate, din cauza vântului care bătea în față. De multe ori, ne pomeniam brusc în fața unui vârf de munte, de care ne dădeam seama că nu-l vom putea trece. Aceasta ne făcea să ocolim mult. După trei ore și jumătate de sbor, am ajuns la Konya. O surpriză plăcută ne aștepta acolo. Viscolul, zăpada dispăruseră ca prin farmec. Un soare strălucitor își trimetea razele sale mângâietoare depe cerul albastru. Noaptea am dormit în locuința comandantului aeroportului, la doisprezece kilometri de oraș. Fereastra era biciuită de un vânt rece, și puternic de stepă. Aceasta deoarece aerodromul se găsește la poalele munților, la 900 metri deasupra nivelului mării. În dimineața următoare, la ora 8 și jumătate, am decolat dela Konya, cu destinația Adana. Pentru a ajunge la Adana trebuie să traversezi munții Taurus. Sunt unii dintre cei mai periculoși munți deoarece sunt sterpi și prăpăstioși. Au prăpăstii adânci de

Vederea orașului Alep.

2-300 metri și prăpăstiile alternează cu stâncile. Nu există acolo nici o cale bătută pentru trecători. Cu toate acestea, munții nu ne inspirau prea mare teamă, deoarece aveam încredere deplină în avion, în motor și mai ales în Ivanovici care cunoștea acești munți, de acum doi ani. Eram totuși obsedați în timpul zborului, de eventualitatea unei pane de motor. În acele clipe, fără să-mi dau seama, un reflex inconștient, ambalam motorul, pentru a scăpa mai repede din regiunea aceea periculoasă. Am traversat munții în condițiuni anevoioase. Sburam la trei mii de metri înălțime. Noui grei ne împiedicau vederea clară, iar când noului se împrăstiau pe alocuri, o priveliște înspăimântătoare ni se desfășura înaintea ochilor. Citisem cândva, de mult, despre acești munți. Abia acum îmi dădeam seama de grozăvia lor. După patruzeci de minute de zbor nesigur, o rază de speranță. Ceva albastru sticlea la orizont. Era Marea Mediterană.

Este frig... Coborim. De la trei mii de metri, ajungem vertiginos la cinci sute de metri. Soarele mângâie coasta verde, cu aspect pictural. E cald. Ivanovici îmi arată din zbor orașul Messina și-mi amintește de raidul din 1933. El retrăia clipele cari pentru mine erau cu totul noi și necunoscute. Aterisăm și pornim apoi spre Alep. Și de data aceasta avem de trecut munții Ghiaur, înalți de 1700 metri. Acuma însă timpul este frumos, iar vizibilitatea perfectă. Străbatem cei 190 de kilometri într-o oră și un sfert și ajungem astfel la Alep. Imediat după aterizare suntem asaltați de autorități și fotografi. Nici nu suntem lăsați să ne scoatem costumele de zbor. Ni se cer lămuriri și documente în legătură cu raidul nostru. Am stat aci o zi.

A doua zi, am plecat către Damasc. Dar înainte de Raiak, ceața ne împiedică să continuăm zborul, și suntem nevoiți să ne înapoiem șaptezeci de kilometri până la Horus, unde am rămas până a doua zi. Tot în aceeași zi am aterizat, la ora 10 dimineața, la Damasc. În timp ce alimentam și controlam aparatul, observăm surprinși că ni s'a crăpat carterul motorului. Nu ne venia să credem ochilor. Prea mare era ghinionul.

Fără să stăm însă prea mult pe gânduri, luăm un automobil și plecăm spre Beyruth, la o depărtare de 170 km., pentru a vedea dacă nu putem găsi la societatea aviatică de acolo, pe cineva care să ne sudeze carterul.

Am parcurs cei 170 km. în trei ore. Pentru a câștiga timp, am telefonat la Damasc să se înceapă demontarea motorului. Inapoiți la Damasc, la ora 6 seara, motorul era demontat. A doua zi plecăm din nou, de data aceasta cu carterul, pentru a-l suda. Drumul dela Damasc la Beyruth este asfaltat. Traversează munții Libanului pe un drum de minunate serpentine.

Ajunși la Beyruth sudăm carterul și așteptăm, pentru ca răcirea să se producă lent. La ora 6 seara plecăm din nou.

Șoferul care este în același timp și proprietarul taxi-ului, ne sfătuiește să rămânem noaptea la Beyruth. El ne vorbea în limba arabă, așa că nu înțelegeam prea mult din ce ne spunea. Supărat că nu reușește să ne convingă, porni la drum. După o oră, ne găsim în munți. Un întuneric de mormânt cuprinse firea. Eram la o înălțime de 1500 metri. O ceață de nepătruns făcea ca întunericul să fie și mai înspăimântător. Bătea un vânt puternic. Era frig. Ninge ușor și din cauza frigului se depusese un strat ușor de gheață pe pământ. În zadar încercau farurile puternice să străpungă întunericul nopții. Ceața era extrem de puternică și nu puteam înainta cu o viteză mai mare de 10 km. pe oră. La un moment dat vijelia era atât de puternică și ceața atât de deasă că nu mai vedeam nimic. Geamurile farurilor deveniseră mate din cauza gheții depuse pe ele. Înaintam la pas și luminam lateral cu o lanternă de buzunar orientându-ne după pietrele albe dela marginea șoselei. Trebuia să fim extrem de atenți, deoarece șoseaua era îngustă și alunecoasă, și un derapaj cât de mic ar fi însemnat prăbușirea în prăpastie, care se deschidea înfiorătoare, în fața noastră, la 2000 metri adâncime.

După cinci ore de călătorie, în cari la fiecare clipă ne-ar fi putut găsi moartea, ajunserăm în valea Raiak-ului. În această regiune, vremea se îmbunătățise, astfel că puturăm merge cu viteză

ceva mai mare, și peste alte două ore, la ora 1 noaptea, ajunserăm la Damasc, copleșiți de oboseală și cu nervii distruși de emoțiile călătoriei. Dimineața ne îndreptăram spre aerodrom. Eram bucuroși că peste o zi ne vom putea lua mai departe zborul. Din nefericire însă, bucuria noastră nu fusese decât o iluzie. Desfăcând carterul observăm cu stupefacție că acesta a plesnit din nou, de data aceasta lângă locul unde fusese sudat.

Ne-am dat seama că nu vom putea părăsi Damascul atât de curând. Se impuneau, în tot cazul, măsuri urgente. Am telefonat la Cairo domnului ministru Cuțarida, rugându-l să ne comande d-sa un nou carter. Doamnelor ministru a avut gentilețea să intervină cu atâta promptitudine, încât în șase zile am avut un nou carter, adus cu avionul până la Haifa. Am plecat cu un taximetru din Damasc spre Haifa. Aveam de parcurs dus și întors treisute patruzeci de kilometri.

La Haifa ne-au trebuit cinci ore pentru a face toate formalitățile de trecere a carterului.

În acest timp, Ivanovici se îmbolnăvi. Fu cuprins de friguri și avu temperatură mare. Am plecat în grabă la Damasc. La frontiera siriană găsim la punctul de control un funcționar, care în momentul când i-am prezentat pașapoartele și actele noastre, ne-a spus, într-o românească perfectă: — Bine-ați venit!

Vă imaginați ce bucurie ne-a produs auzirea graiului românesc pe acele meleaguri depărtate. Era un român din Brăila, care mi-a oferit țigări, iar lui Ivanovici, care era bolnav în mașină, îi dădu un preparat alcoolic, care l-a mai înviorat puțin. După douăzeci de minute, pornirăm din nou spre Damasc, unde am ajuns la 10 jumătate seara. A doua zi, am plecat la aerodrom cu noul carter. Au mai trecut două zile, timp în care motorul a fost pus la punct. Aceste zile au fost suficiente și pentru reabilitarea lui Ivanovici. Când totul s'a terminat, făcurăm un zbor de încercare, care reuși de minune. Ne pregătirăm de plecare spre Cairo. Decolăm la ora 8 dimineața cu direcția Gafa, prin Haifa-Jaffa. Un drum de treisute de kilometri.

Sburăm la o înălțime de 1800 metri. Sub noi, la 2300 metri, era un teren muntos și plin de stânci. Ar fi fost imposibil de aterizat pe acolo. Trecem exact pe deasupra punctului de control, unde se afla românul care ne întâmpinase atât de frumos.

Valea oferă o priveliște minunată ochilor. Un covor imens de iarbă verde, întretăiat simetric de pătrățele de pământ cultivat, înfățișează decorul spectaculos, care se desfășoară calm, în zare. Este o vreme minunată și un cer albastru, imaculat, punctat ici și colo de către un nor alb ca un pumn de zăpadă. Lângă punctul de frontieră, observăm un foarte mic teren de aterisaj. Este indescriptibilă bucuria pe care o simți atunci, când sburând deasupra unei regiuni muntoase, vezi deodată un teren de aterisare. Buna dispoziție și siguranța îți revin imediat.

După o oră de zbor, ne găsim deasupra muntelui Carmel, pe care se află situată biserica Sf. Ilie. La poalele muntelui, într-un decor superb și unic se întinde orașul Haifa, port la Marea Mediterană. Doar trei-patru minute sburăm deasupra Haifei. După alte două ore, ne aflăm deasupra orașului Jaffa. Până la Gafa mai aveam 30-40 minute de zbor.

Pe neașteptate, indicatorul presiunii de ulei scade brusc la zero. Holbăm ochii pe aparatele de bord și odată mai mult trebuie să constatăm intervenția formidabilului ghinion care ne-a însoțit dealungul întregului nostru raid. Temperatura motorului era de 105 grade, în vreme ce presiunea oscila sub unu. Încă două-trei minute, și ne dădeam seama că trebuie să aterisăm. Sub noi se întindeau dune mari de nisip. Ar fi fost imposibil să aterisăm pe plaje, deoarece era prea îngustă. Ne-am dat seama că rezervorul uleiului se spărsese, și că va trebui totuși să aterisăm. Avurăm însă inspirația să coborim avionul și să-l punem apoi în poziție de urcare mai accentuată. În acest mod, uleiul rămas se scurgea înapoi, unde avea conducta de absorbire, și astfel reușirăm să ne menținem în zbor. Aveam însă alt avantaj. Coborind avionul, acesta avea viteză mai mică, răcirea era mai proastă, viteza se diminuea și astfel timpul pe care trebuia să-l parcurgem,

lungindu-se, ne temeam că în curând nu vom mai putea continua zborul nici în poziție de urcare. Am început deci o manevră, care schimba poziția avionului, făcând-o să fie când orizontală, când verticală. Am continuat așa timp de treizeci de minute. Ajunși la Gafa aterisăm imediat. Coborind din avion, am constatat că toată partea interioară a fuselajului dela motor era plină de ulei. Rezervorul era spart. Imediat demontăm rezervorul, ca să-l lipim, și observăm, cu groază, că din 18 kg. de ulei câte erau la plecarea din Damasc, nu mai rămăseseră decât 800 grame. Dacă zborul ar mai fi durat 2-3 minute, ar fi trebuit să aterisăm forțat pe nisip, și atunci un accident grav ar fi fost inevitabil. Ora 3 după-amiază. Totul fusese reparat și montat. Decolăm dela Gafa, sburăm numai pe litoral, deasupra canalului de Suez. La ora 4 și un sfert, ne găsim cu avionul în aceeași clipă deasupra a două continente. La ora 6 ni se înfățișează în zare, pâlcuri de luminițe mici, la început abia perceptibile, apoi din ce în ce mai clare.

Lumini de citadelă...

Cairo!

Săpunul CAOLA

S'A EFTINIT.
1 SĂPUN MARE + 1 CREMĂ CU VITAMINE

**COSTĂ IMPREUNĂ
LEI 30**

Săpunul CA-O-LA

este admirabil parfumat, produce o spumă abundentă și eficientă fiind în același timp cel mai spornic la întrebuintare.

CREMA cu VITAMINE CA-O-LA întinereste epiderma, înfrumusețează tenul și este indispensabilă tuturor pentru îngrijirea pielii.

Faceți o încercare!

PRODUSELE BAEDER NEW-YORK
de vânzare numai la Farmacii, Drogerii și Parfumerii

Reprezentanța Generală pentru Vechiul Regat, Bucovina și Basarabia
ARTHUR WEISBERG, București, Strada 11 Iunie No. 67.

Cititi „MAGAZINUL”
Publicație tipărită în culori la heliogravură
160 PAGINI
20 LEI

Aviatca rea

CU MAI MULTE NUME

LA începutul anului, în ziua de 12 Ianuarie, aviatorea americană **Amelia Earhardt** pornia în zbor din insula **Oahu**, situată în Oceanul Pacific și aparținând grupului insulelor Hawaii. După 18 ore și 15 minute de călătorie aeriană, ea ateriza pe coasta Californiei, lângă San-Francisco, după ce străbătuse astfel o distanță de 3875 kilometri. Curajul fără seamăn al acestei femei o făcuse de mult populară în Statele Unite, dar din momentul acela deveni celebră. Toată lumea o numea, cum o numește încă și acum, „miss Lindy” pentru faptul că seamănă surprinzător de mult cu colonelul Lindbergh, prin statura ei înaltă și slabă, chipul mai mult prelung și uscățiv, încadrat cu podoaba părului auriu și încrețit. După această ispravă, opinia publică îi scorni o altă poreclă: „miss Pacific”. Pe bună dreptate ar trebui să fie indicată cu pronumele soțului, întrucât din toamna trecută e căsătorită cu d-l George Palmer-Putnam... Dar americanii... Acum, ca și când n'ar fi fost destule aceste patru nume diferite un ziar american a botezat-o cu o

poreclă nou-nouță, însă cam bizară: „Aviatorea de zahăr”. Și iată de ce :

AMĂRĂCIUNILE ZAHĂRULUI

Hawai — supranumite și insulele Sandwich — se află cam în mijlocul oceanului Pacific și sunt cincisprezece în total ; capitala lor e Honolulu. Fiziceste, fac parte din teritoriul Australiei ; dar de vreo 38 de ani ele aparțin Statelor-Unite din nordul Americii. Industria lor de căpetenie este aceea a zahărului. Or, în Mai anul trecut, Congresul (sau Parlamentul) Statelor Unite, după debateri vii și îndelungate, a votat o lege prezentată de **Jones Costigan**, prin care au fost impuse o sumedenie de restricțiuni la importul zahărului din insulele Hawai, în America.

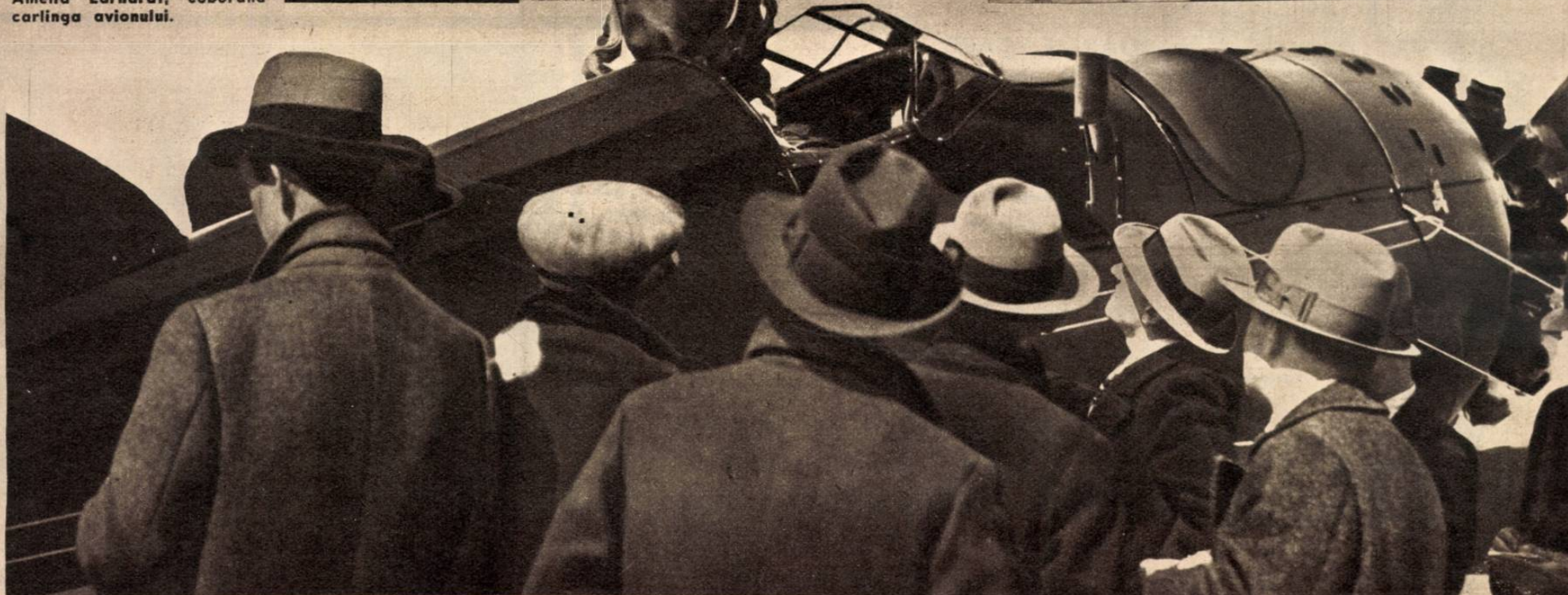
Cum e lesne de înțeles, o asemenea măsură a avut darul să aducă mari prejudicii societăților producătoare, printre care ocupa un loc de frunte faimoasele **Hawaiian Sugar Plan-**

Două aspecte ale plantațiilor de zahăr din Honolulu (Hawai).

Un marinăr american pe străzile din Honolulu.

Amelia Earhardt, coborând carlinga avionului.

ters Association și Hawaiian Pineapple Company. Aceste organizații puternice n'au rămas cu brațele încrucișate în fața faptului împlinit și au început numai decât o serie de tentative, cu scopul de a face să se abroge „legea Costigan”. O agenție de informațiuni ziaristice, intitulată „**Pan-Pacific Press Bureau**” a deschis o campanie uriașă, condusă cu mijloace largi, cu criterii îndrăznețe și moderne. Ea nu înfruntă o polemică, pentru motivul binecuvântat că nu vrea să stârneasca opuneri ci împlinește o propagandă neîntreruptă, stăruitoare, sugestivă, pentru întronarea concepției că „insulele Hawai fac parte integrantă din teritoriul Statelor-Unite”. E vorba de-a se răspândi și face cât mai populară definițiunea următoare: „insulele Hawai, această mândră și fermecătoare provincie a Statelor-Unite...”

ARTA DE-A FACE PROPAGANDĂ

Sidney Bowman, directorul lui **Pan-Pacific Press Bureau**, ne e descris ca un bărbat destoinic și hotărât care, întru atingerea scopului, ar fi făcut oferte însemnate romancierilor, dramaturgilor, scriitorilor. Aceștia, în romanele lor, în piesele lor de teatru și în nuvelele lor, trebuie să strecoare câte o aluzie măgulitoare la Hawai, provincie a Americii de Nord. Ajung câteva rânduri, sau câte o frază spusă pe tonul acesta, pentruca Agenția să plătească sume fabuloase. Însăși Anita Loos, autoarea romanului „**Bărbații preferă blondele**” ar fi primit o ofertă strălucită în acest sens.

Dar pe semne că toate acestea nu erau destul și atunci iată că s'a născocit o lovitură măiastră: s'a organizat sborul transoceanic al Ameliei Earhardt. Cu prilejul acestei întreprinderi toate ziarele trebuiau să vorbească, vrând nevrând și cât mai pe larg, despre insulele Hawai; numele lor ar fi repetat de milioane de guri, ar fi căpătat nimbul unei faime și simpatii cum rar se mai văzuse. Autoarei i se oferi astfel o sută de mii de dolari în total: cincizeci de mii la plecare, iar cincizeci de mii în sosire.

Bine-nțeleș sunt și unii cari apără cu sabia scoasă legea Costigan. În Statele Unite activează puternice societăți producătoare de zahăr din sfeclă, pe când altele îl importă din Cuba: pe acestea le bucură faptul ca importul din Hawai să fie „contingentat” și caută să înfrunte propaganda lui **Press Bureau**, prin toate mijloacele cu putință. Astfel, abia a fost anunțat proiectul sborului peste Pacific, că unele ziare se și grăbiră să-i arate dedesubturile, încât la un moment dat toată lumea avu impresia că afacerea va fi lăsată baltă. Intre altele, Amelia Earhardt anunțase că avea să se servească de aparatul ei restru, foarte ușor și iute, iar presa atrăgea atenția că e un bluf, deoarece în America sunt interzise sboruri oceanice cu asemenea mijloace.

Personal, „miss Lindy” n'a fost atacată și nici micșorată de această campanie. Aviatoarea dibace, cutezătoare și aventuroasă a avut în această întâmplare rolul cel mai riscant și mai nobil.

Cele istorisite aci, ne înfățișează însă un tablou dramatic și sugestiv, una din acele lupte gigantice între financieri, ce se desfășoară în culisele vieții publice, fără ca lumea să-și dea seama, dar în care sunt în joc interese formidabile, de milioane și miliarde.

Totuși e straniu să ne gândim că pe când eroina sbura, străbătând văzduhul albastru, ea era un simplu instrument în mâinile bancherilor!

G. R.

21 Martie 1935 este ea tot atât de îngrijorătoare? Iată-o.

Saturn se află cu totul în orbita Familiei a VIII-a, dar e slab în constelația Peștilor. Marte e dat înapoi cu un grad, deci e mai puțin puternic și nici prea periculos în Cumpănă, unde suferă influența lui Venus. El anunță că se va invoca războiul, care să nimicească acordurile trecutului. Pluton este în familia XII-a, dar acolo e mai puțin vătămător decât la începutul Cancerului.

Desigur, această temă nu e bună, căci astrele au o rea înfățișare, dupăcum vedem. Dar nu făgăduesc războiul pentru anul acesta, ceea ce e un lucru de competență. Putem așadar respira fără teamă.

IN 1938 GERMANIA IL VA PĂRASI PE HITLER

Un factor foarte important ne e adus la cunoștință de către steaua cancelarului Hitler, asigurat de o cădere vertiginoasă, de Saturn al lui în Familia X. În 25 de stele de regi detronați, întâlnim pe Saturn în mijlocul cerului. Și acest avertisment trebuie luat în serios, fiind hotărâtor. La nașterea lui Victor Hugo îl avea pe Saturn în mijlocul cerului. Deși această planetă neliniștitoare a fost în conjuncție cu Jupiter, care-l feri pe marele poet de naufragiu, n'a cunoscut o cădere mai puțin sguuitoare, după lovitură de stat din 2 Decembrie 1851.

Nu vom schița aci portretul astrologic al lui Adolf Hitler, cu toate că el ar fi dintre cele mai interesante. Ascendentul lui se află în constelația Cumpănii, ceea ce-i dă o dragoste nemăsurată pentru justiție. El ocupă și întreg Scorpionul, care-l învrednicește să cunoască Germania și să nutrească un simțământ cald pentru ea. Soarele e în întâiul grad al Taurului, încă îmbătat de trecerea lui prin Berbec. Așadar, depinde și puțin de Berbec, ale cărui ultime zece grade sunt hărăzite propagandei, tot așa cum taurul dă puteri magice și acordă energie. Elementele acestea arată că Führerul e plin de contradicții. El se sbate, simțind apăsând asupra-i prevestirea ispășirii, legată de ultimele zece grade ale Cumpănii.

Desigur, e violent, dar chinuit, chibzuitor ager și pururea îngrijat. Uranus, care i-a adus dictatura, înzestrându-l cu originalitatea gândirii ce se întrezărește în câteva pagini din **Mein Kampf**, se află în Familia XII-a, aceea a ispitelor, încătușată de un sesquicareu al lui Neptun în Familia VIII-a, aceea a Morții. Sfârșitul tragic este așa dar sigur; el va avea chiar cel mai straniu caracter trebuind să fie brusc și misterios. Întâlnim la Fuehrer un ritm de 13 ani, semnalat de distanța între Soare și Saturn, de care se cuvine să ținem seamă. Adolf Hitler e născut la 20 Aprilie 1889. După 13 ani el își pierde părintele. După 26, era grav rănit pe frontul francez. La 13 ani după aceea, nu se putea prezenta în alegeri deși era șef al partidului național-socialist și o coaliție uriașă se forma în juru-i. Fu ținta a numeroase atentate. Era aproape de cădere dar stelele lui îl

susțineau încă. Il vor părăsi cu începere din 1936. În 1937, va cunoaște începutul unei răceli, o răstălmăcire a spiritelor care va merge sporind. Dragostea poporului se va abate dela el și se poate prevedea că o revoluție grandioasă va izbucni în Germania în anul 1938.

CER SENIN PENTRU MOSCOVA

Admirabil! — veți spune dv. dar dacă războiul va veni din Orient?

Or, cerul Moscovei pentru intrarea Soarelui în zodia Berbecului e destul de liniștit. Marte se află în Familia V și arată pe lângă multe bucurii neliniște și păreri de rău. El anunță de asemenea apariția multor scrieri răutăcioase, cuvinte profund jignitoare, adică amenințări. Toate acestea n'au lipsit în U. R. S. S. Dar un ajutor providențial e făgăduit de Jupiter. Și e bine venit.

Locul Zeiței Norocului și al Nodului Jupiterian al Lunei e în Familia VIII-a: aceasta dovedește că relațiile externe ale Moscovei o asigură de un ajutor puternic și alianțe. Povestirea aceasta e repetată și de Familia XI, asigurându-ne de o epocă prosperă și liniștită.

Cu asemenea elemente n'avem motive de îngrijorare. Lucru ciudat, Neptun care încarnează revoluția rusească, se află departe, în fundul cerului. Ea se face tot mai uitată.

Dimpotrivă, cerul Japoniei e prevestitor de lucruri rele. Speranțele ei vor fi mult amăgite și va fi prea ocupată cu necazurile ei personale.

— Perfect, — vor spune pesimiștii; ne-am liniștit pentru 1935... Dar în 1936...?

ECLIPSA DIN 1936

La 19 Iunie 1936 o eclipsă anulară a Soarelui se va produce în constelația Gemenilor, întristând Asia Centrală, Rusia, Caucazul și Grecia. Ea va interesa deopotrivă Statele Unite, căci Gemenii sunt în corespondență strânsă cu marea republică americană. Or, în 1936 Balcanii vor trece prin mari prefaceri sociale și politice. Acest colț al Europei va clăcoti mai mult ca oricând. Primejdiile de război vor fi mai numeroase decât în 1935. Dar o privire aruncată în treacăt ne face să credem că parcă în cele din urmă conflictul va fi înlăturat.

În anii cari vin, atențiunea Europei va trebui să se îndrepte mai mult în spre Polonia.

Fără îndoială, vom trăi o perioadă turbure și nu vor lipsi ocaziile cari să ne alarmeze. Dar primejdia nu e pentru astăzi și nici n'am împins cercetările noastre cari sunt lungi, laborioase și delicate, până acolo încât să fixăm și o dată sigură în viitor.

Așa dar să nu ne îngrijorăm fără temei, ceea ce nu înseamnă că vom fi scutiți de a ne lua toate precauțiunile. Dimpotrivă. Numai popoarele tari sunt respectate.

M. V. P.

DARUL, CARE PLACE INTOT-DEAUNA...

Nu căutați...

Oferiți-i parfumurile Bourjois, și EA va fi încântată.

MON PARFUM
SOIR DE PARIS
PRINTEMPS DE PARIS

Veți putea astfel face un cadou distins, la prețul de... Lei 60 — 400-

PARFUMS BOURJOIS

Creatorul fardurilor pastel, al parfumurilor Mon Parfum și Soir de Paris

Deoarece pentru continuarea articolului „Amintiri din tinerețea lui Beldiman” de C. Gane am trebuit să facem o fotografie specială care nu ne-a sosit la timp, urmarea acestui interesant articol va apare în numărul viitor al revistei noastre.

Citiți:

„MAGAZINUL”
revista publicului select

LOTERIA LEGRAIN

Luna trecută a avut loc tragerea premiilor oferite de casa „Legrain” clienților săi. Fotografia de mai sus a fost luată în timpul tragerii.

DIN STRĂINĂTATE

TELEVIZIUNEA

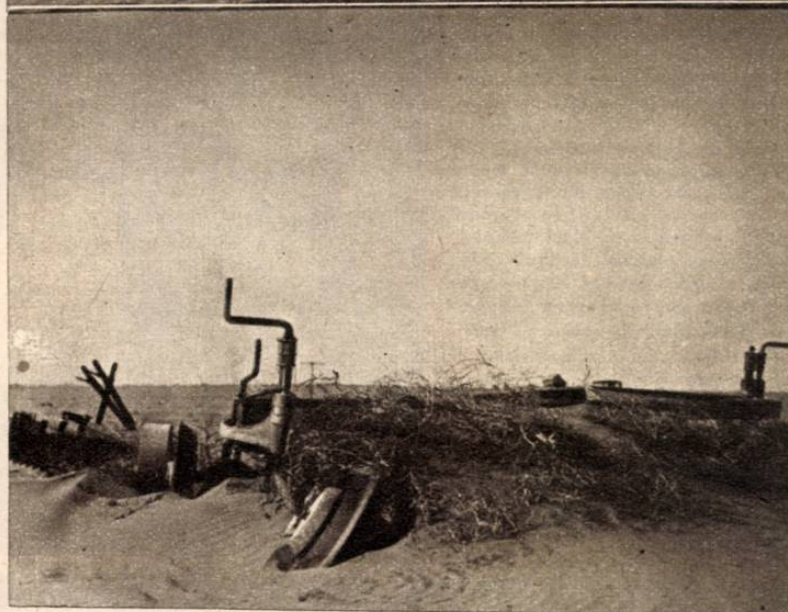
Aparatele de televiziune au fost instalate și la Berlin. Săptămâna trecută s'au făcut câteva experiențe pentru public. În fotografia noastră vedem un aparat de televiziune care retransmite un film.

FAMILIA JACK DEMPSEY

Jack Dempsey, fostul campion mondial de box la toate categoriile a devenit tată. În fotografia noastră îl vedem alături de soția lui, — artista Hannah Williams — și fiica lui, botezată Joan Hannah.

REGINA MĂRII

Miss Purcella Lawson, o îndrăcită brunetă din Florida, a luat recent premiul I pentru cel mai frumos trup de pe plaja Californiană. Premiata — pe care o vedem în fotografia alăturată — este într'adevăr fermecătoare.

FURTUNA

O înspăimântătoare furtună de nisip s'a abătut asupra regiunilor Kaveras, Colorado și Oklahama. Fotografiiile de mai sus, înfățișează care și mașini, îngropate în nisip.

FORD DANSEAZĂ I...

La vârsta de 72 de ani, regele automobilelor dansează svelt cu una dintre elevele școlii Beny, instituție finanțată de el.

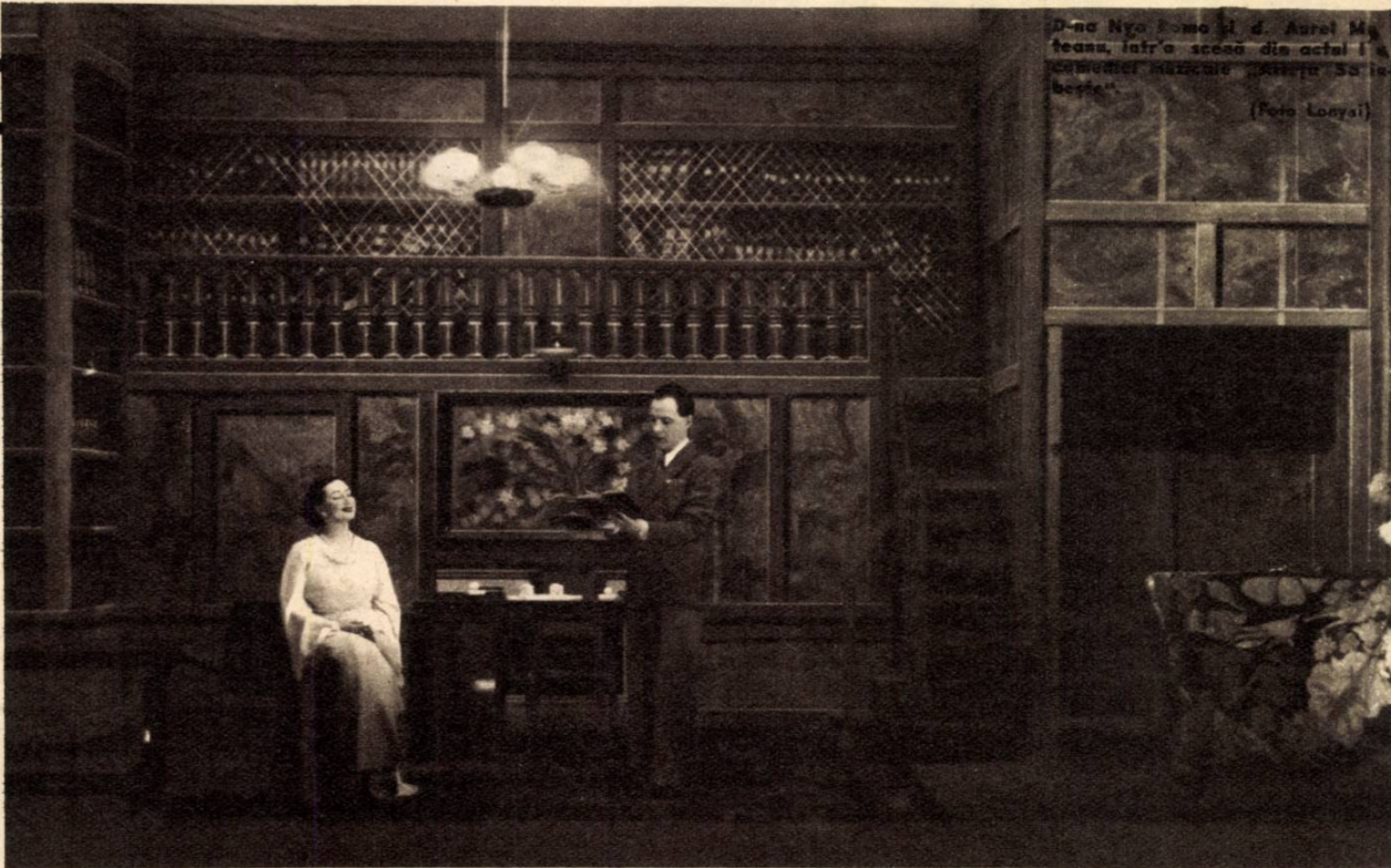
SCENA „NAȚIONALULUI“

SE MIȘCĂ...

VECHEA bătrână, cam rudimentară scenă a Teatrului Național s'a învârtit, purtând cu ea, ca un „călușel" la Moși, stâncile de aramă ale Caucazului, în vârful cărora trona Penthesilea împreună cu amazoanele ei.

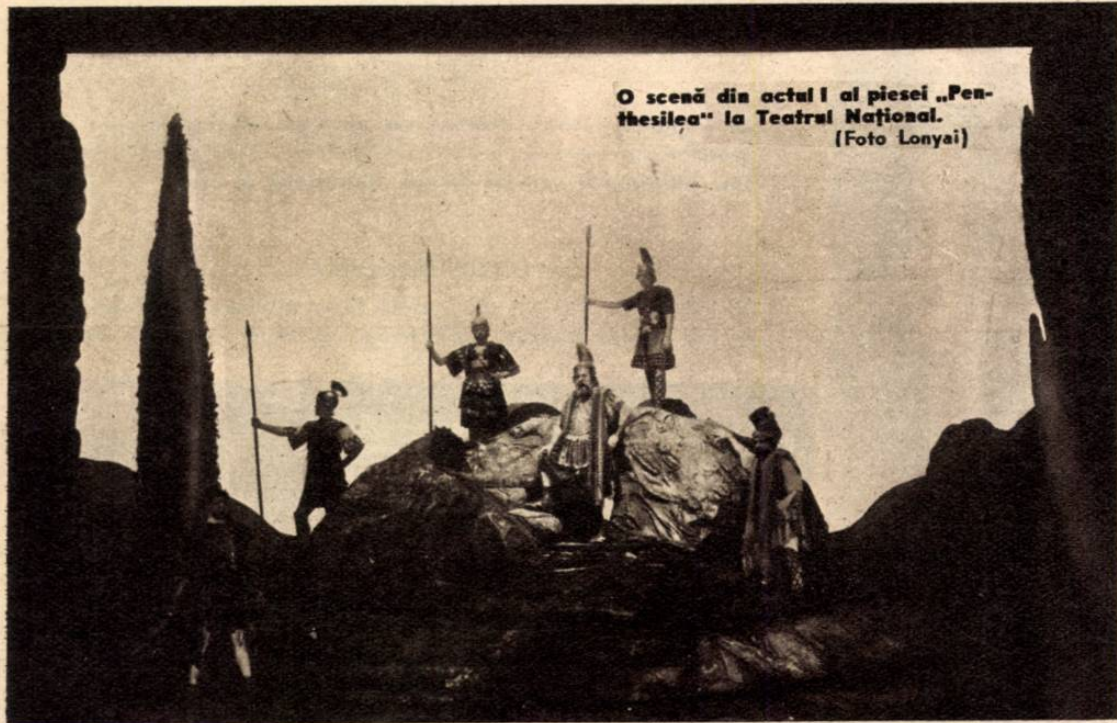
Cum s'a ajuns la învârtirea scenei? Lucrul n'a fost tocmai ușor, deși, până la urmă, s'a găsit o soluție foarte simplă. O piedică serioasă este că scena primului nostru teatru este făcută în pantă — așa cum nu se mai construiesc astăzi scenele de teatru. Cea a Naționalului a fost nivelată printr'un platou, care este învârtit pe dedesubt, ca o arie, de mai mulți mașiniști. Sistem rudimentar, evident, dacă ținem seama că la alte teatre din Apus, spre pildă la teatrul ridicat de baronul Rotschild la Paris, scena este compusă din numeroase platouri care sânt puse în mișcare, prin apăsarea doar a unui buton. Totuși să recunoaștem ingeniozitatea d-lor Soare Z. Soare și Traian Cornescu, mulțumită căreia piesa lui Kleist, cu numeroasele ei tablouri, a putut vedea lumina rampei la Teatrul Național.

Și la repetiție, când isterica Penthesilea, întrupată de d-na Marioara Voiculescu, și-a dat seama de munca mașiniștilor în pânțele scenei, întocmai

D-na Nya Pomo și d. Aurel Ma-teanu, într-o scenă din actul I a comediei muzicale „Kleist" la Teatrul Național. (Foto Lonyai)

O scenă din actul I al piesei „Penthesilea" la Teatrul Național. (Foto Lonyai)

ca la „Ben-Hur", apucată brusc de un acces de mărînimie, a proclamat din vârful stâncii „Băieți, vă dau cinci litri de vin din viile mele!" — „Să trăiți!" — au răspuns în cor mașiniștii, învârtind de zor, iar Penthesilea le-a răspuns: „Zece kilograme băieți!" — „Ura să trăiască doamna Voiculescu!" — N'am nici un motiv să cred că posesoarea intruse-lor vii nu s'a ținut de curând. Dar reprezentarea piesei lui Kleist are ca să spun așa, un merit... social. A oferit de lucru la aproape o sută de fete, cari altfel în aceste vremuri de cum-

plit șomaj, cine știe ce-ar fi fost nevoite să facă, în loc de a forma garda orgolioasei Penthesilee. Toate aceste fete cari se învârtesc pe scena tur-nantă, pentru care primesc seral suma, astăzi deloc de disprețuit, de trei poli, au toate înălțimea de peste 1.55 metri: fizicul, veșnicul element care contează atât de mult în lupta vieții. Mă gândesc câtă dreptate a avut Oscar Wilde când a spus că numai într'un singur caz chestia socială ar fi rezolvată: dacă am arăta toți la fel. Și cum acest lucru nu se poate, iată de ce nu cred în posibilitatea egali-

tății pe pământ, — până la noi dispozițiuni.

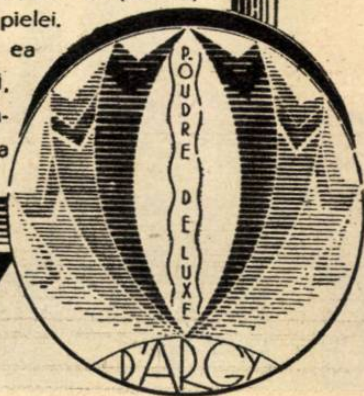
Iată atâtea elemente cari vor contribui la succesul piesei lui Kleist, cel mai mare poet de limbă germană, dar care s'a împăcat atât de puțin cu mentalitatea prusacă. El, descendentul unei familii de militari, incarnați, el însuși ofițer, pentru scurtă vreme, a sfârșit trăgându-și un glonte, după ce și-a omorât iubita, la Potsdam — simbolul militarismului prusac cu care n'a putut trăi în bune condițiuni, acest împătimit călător spre Franța.

Monsieur de la Palisse.

Faima PUDREI

D'ARGY se datorează în primul rând faptului, că în compoziția sa intră cele mai fine substanțe și parumurile Toutes les Fleurs, Taifun și Cheramour. Nu numai că nu conține nici un produs dăunător, dar dimpotrivă, e un tonic neîntrecut al pielii. De o aderență uimitoare, ea întreține frumusețea tenului, calitate care a consacrat-o demult în preferința femeii elegante.

D'ARGY

Specialități renumite: Eaux de Cologne PALAIS ROYAL, CUBANITA, HAVANA, TOUTES LES FLEURS, TAIFUN, CHERAMOUR.

O scenă din actul IV al piesei „Penthesilea" la Teatrul Național.

de AL. IORDAN

1785. S'a născut domnitorul Munteniei Alexandru Ghica.
1810. S'a născut Alfred de Musset, reprezentant al romanismului francez. A murit la 1857. (Alăturat chipul).
1873. A murit în Africa exploratorul englez David Livingstone.
1885. S'a promulgat de către sinodul bisericii românești, recunoașterea patriarhiei de Constantinopol, a autocefaliei bisericii noastre.

1

1519. A murit Leonardo da Vinci. S'a născut la 1452.
1729. S'a născut împărăteasa Caterina II a Rusiei. A murit la 1796. (Alăturat chipul).
1771. Moare la Blaj, mitropolitul român Atanasie Rednic.
1789. Rușii ocupă orașul Galați, după ce bat pe Turcii la Râmnic.
1864. Al. I. Cuza dizolvă adunarea din București și decretază plebiscitul și improprietărea țăranilor.

2

1469. S'a născut scriitorul și omul politic italian Niccolò Machiavelli la Florența. A murit la 1527. (Alăturat chipul).
1711. Domnitorul Moldovii, Cantemir, se declară în Adunarea Țării, partizan al Rusiei.
1791. Proclamarea Constituției poloneze — sărbătoare națională.
1848. Adunarea Românilor Ardeleni pe câmpia „Libertății” din Blaj, unde au declarat respectarea libertăților cetățenești.

3

1834. S'a născut la Iași Teodor Rosetti — cumnatul domnitorului Al. I. Cuza, fost în repetate rânduri ministru, fondator al partidului Constituțional.
1891. A murit marele om politic Ion Brătianu. S'a născut la 1821. (Alăturat chipul).
1909. A murit Aron Vraciu, profesor la liceul din Focșani.
1915. A avut loc marea bătălie dela Yser.

4

1821. A murit pe insula S-ta Elena, împăratul Franței, Napoleon I. S'a născut la 1769. (Alăturat chipul).
1836. S'a născut publicistul N. Scheletti.
1875. A murit mitropolitul Ungro-Vlahiei, Nifon.
1891. S'a fondat „Fundatia universitară Carol I” din București.

5

1758. S'a născut Robespierre.
1868. S'a născut Nicolae II-lea țarul Rusiei.
1899. Al. Beldiman ia parte la conferința împotriva arbitrajului internațional, ținută la Haga din inițiativa Rusiei.
1910. A murit la Londra regele Eduard VII al Angliei. S'a născut la 1841. (Alăturat chipul).

6

1568. Tronul Munteniei e ocupat de Alexandru II-lea, fiul lui Mircea Ciobanul.
1828. Armatele ruse ocupă Principatele Române.
1828. Grigore Ghica părăsește tronul Munteniei.
1902. Moare George G. Bibescu — istoric — fiul fostului domnitor.
1932. E asasinat Paul Doumer, președintele republicii franceze. (Alăturat chipul).

7

ION C. BRĂTIANU face parte dintre oamenii a căror viață se confundă cu însăși epoca în care au trăit; căci nu poți studia a doua jumătate a secolului al 19-lea, fără să nu vorbești de activitatea desfășurată de acest mare Român, și nu poți să-i urmărești viața fără să nu faci istoricul evenimentelor naționale și politice, petrecute în acea vreme.

Deaceia, vom arăta în treacăt situația principatelor române, din secolul al 19-lea, spre a se înțelege, cât de necesară a fost pentru neamul nostru, aflat la o mare răspântie, îndrumarea dată de Ion C. Brătianu și de marii săi tovarăși de luptă.

Prin pacea dela Adrianopole, din 1829, Moldova și Muntenia, date ca zălog Rușilor de către Turci, au fost silit să primească Regulamentul Organic, formulat de marea împărăție dela Răsărit. Prin acest Regulament clasa boerească era foarte favorizată, în detrimentul păturei de jos. Boerii, bucuroși că drepturile lor nu fuseseră știrbite, nu se sinchiseau de încălcarea străină, iar poporul lipsit de un îndrumător înțelept, gema neauzit în strânsoarea lanțurilor lui. Din fericire, s'au ivit atunci o pleiadă de tineri boeri, care au luptat din răpuzeri, chiar în contra drepturilor pe care le aveau după origina lor înaltă, cerând desființarea privilegiilor, înfrățirea claselor, egalitatea românilor în fața legilor, dreptul poporului de a-și crea singur legi și unirea principatelor surori.

Dintre acești tineri cărora le datorăm renașterea noastră națională, face parte și Ion C. Brătianu.

Născut, în orașul Pitești, la 2 lunie 1821, dintr-o familie veche boerească, și-a făcut studiile, până la vârsta de 17 ani, în țară, când s'a înrolat în oștire, în cadrele căreia a servit 4 ani. În anul 1841, pleacă în Franța, unde studiază ingineria, istoria, economia politică și arta militară. Acolo, intră în legături de strânsă prietenie cu tinerii români, veniți deasemenea pentru învățătură, încălzindu-se cu toții de ideile răspândite în preajma marii revoluții ce urma să izbucnească în aproape întreaga Europă, în anul 1848. În acel an chiar, Brătianu se reîntoarce în Muntenia, rămânând îngrozit de decăderea în care se aflau compatrioții săi.

Fără teamă, intră în mișcarea revoluționară care cere lui Vodă Bibescu să iscălească o nouă constituție. Apoi, după fuga domnitorului și răsturnarea căimăcăniei, Ion C. Brătianu e ales membru în guvernul interimar prezidat de Mitropolitul Neofit.

După înfrângerea lui Fuad Effendi, de către bravii noștri pompieri în dealul Spirei și după năvălirea oștilor rusești în țară, Brătianu e arestat și ținut timp de două săptămâni pe o barcă în mijlocul Dunării. Apoi el trebui să cunoască pâinea amară a exilului, împreună cu mulți dintre tovarășii săi de luptă, timp de 8 ani, adică până în 1856.

În acest interval, surghinuții români: frații Brătianu, frații Golescu, C. A. Rosetti, Ion Ghica, V. Alexandri etc., au bătut la toate porțile curților domnitoare din apusul Europei, pentru a arăta tuturor dreapta cauză a Românilor, câștigând astfel de partea lor chiar și pe împăratul Franței, Napoleon al III-lea.

Brătianu publică nenumărate broșuri în care arată suferințele poporului românesc dintre care cele mai de seamă sunt: „Mémoires sur l'Empire de l'Autriche dans la question d'Orient” (1855) „Réflexions sur la situation” (1856) și „Mémoires sur la situation de la Moldo-Valachie depuis le traité de Paris” (1859).

Exilul său luând sfârșit, Brătianu se reîntoarce în țară în ziua de 8 Iulie 1956, unde fu ales membru în divanul ad-hoc.

Prin stăruințele depuse de el, Convenția din Paris acordă Românilor egalitatea înaintea legilor, libertatea de a-și alege singuri domni și tot odată se desființează și privilegiile.

Divanurile ad-hoc, fiind însărcinate cu alegerea domnilor, glasul lui Ion C. Brătianu se făcu din nou auzit, arătându-și strigătul inimii lui, care cerea unirea principatelor sub un singur domnitor. După alegerea lui Alexandru Cuza, la 5 Ianuarie 1859, ziua de 24 Ianuarie a aceluiaș an, veni să arate că eforturile depuse de Brătianu și tovarășii lui, au fost încununete de succes.

După abdicarea lui Cuza, Ion C. Brătianu, în urma sfatului dat de Împăratul Franței, propune principeului Carol de Hohenzollern să primească tronul românesc, izbutind astfel ca prin aducerea unei strălucite dinastii străine să curme ori-ce ambițiuni de domnie ale concetățenilor săi.

În timpul războiului pentru Independență, din 1877—1878, pe lângă președinția Consiliului a avut și interimatul ministerului de război. După încheierea păcii dela St. Stefano, care ne-a adus răpirea Basarabiei, Brătianu, care era eoul neamului românesc, s'a dus, împreună cu ministrul său de externe Kogălniceanu, în fața Congresului dela Berlin pentru a protesta în contra nedreptății ce ni s'a făcut.

Ion C. Brătianu a fost un om pe care natura l-a inzestrat cu multă dărnicie. l-a dat inteligență scilicet, suflet ales, tenacitate și uriașă putere de muncă. Și toate aceste daruri ale firii, el le-a pus neprecupețit numai în slujba stăntă a dragostei de țară.

Rouge
RITZ

e incontestabil cel mai elegant și bun Rouge de buze ce există. Cele 4 nuanțe dau deplină satisfacție, însă numai dacă întrebuințați veritabilul RITZ. Observați pe fiecare baton marca gravată pe fund

ritz

Toate celelalte, oferite de persoane fără scrupule, sunt imitațiuni proaste, cari strică buzele dv. Refuzați-le cu energie și cereți întotdeauna numai

ritz

REPR. SAM. LÖBL & FIU
BUCUREȘTI. Bd. MARIA, 30

DOAMNELOR—Incercați
Acest nou secret
de **ASTROLOGIE**

In care lună
v'ați născut?

Astrologii au descoperit că, oricare să fie zodia în care v'ați născut, vă este acum ușor să vă faceți seducătoare și fermecătoare îngrijindu-vă pielea în fiecare zi. O singură încercare cu noua metodă descrisă mai jos vă va convinge.

Puteți repede îndoi frumusețea pielii și a tenului dv. cu noua Cremă Tokalon, culoarea albă (neunsuroasă), celebra crema de Paris. Ea conține acum smântână proaspătă și untdelemn predigerat. Lucrarea ei nutritivă, albitoare și astringentă strânge porii dilatați, înlătură coșurile și culele de oboasă și albește pielea cea mai întunecată și ordinară.

În 3 zile, obrazul dv. se împodobește cu un ten nou nedescris de frumos. — Incercați chiar astăzi această nouă Cremă Tokalon. Blondă sau brunetă, orice femeie poate acum face să se nască o iubire profundă, pasionată și trairică în inima bărbatului pe care îl dorește. Se garantează efectul în toate cazurile, altfel se restituie banii.

De vânzare la toate farmaciile, drogheriile și parfumeriile din țară. Noi prețuri reduse: Crema Tokalon, culoarea albă, la Lei 50.—, Crema Tokalon aliment, culoarea roză, la Lei 60.—.

DOAMNELORI

Vopsitul părului, în cele mai frumoase culori naturale precum și ondineții permanente, execută ireproșabil Coaforul François, Strada Edgard Quinet, 7. Telefon 3-01-23

FATA
și
MĂINILE
sunt spălate zilnic!
Aceiași atenție merită și
GURA
DV.

Gingiile, limba, gâtul și toate mucoasele interioare ale gurii nu le puteți curăța cu peria. Aveți însă alt mijloc la dispoziție: întrebuințarea apei de gură ODOL.

GURA e poarta întregului organism. Gingiile și cavitățile dinților sunt locurile cari, dacă nu sunt ținute curate, prilejuiesc creșterea și înmulțirea bacteriilor. Curățenia gurei este, deci, mai mult decât o chestiune de estetică: de ea depinde sănătatea Dv. generală. Apa de gură ODOL, care se bucură de un prestigiu universal, vă dă posibilitatea de a vă curăța gura. Ea înlătură respirația greoaie și mirosul provocat prin fermentarea mâncărilor în stomac, dar păstrează și igiena desăvârșită a gurii și dinților.

Apa de gură ODOL conține pe lângă antisepticul ODOL și extract de smirnă, care se întrebuințează de mii de ani, pentru întărirea rădăcinii dinților și contra să gerării gingiei.

- Apa de gură ODOL e foarte economică. Câteva picături în apă sunt de ajuns pentru a forma o soluție excelentă.

APA DE GURĂ
ODOL

REALITATEA ILUSTRATA

ANUL IX, No. 433

8 MAI 1935

10 LEI

Primăvară!...
Primăvară!...

■
Voevodul Mihai, fotografiat
săptămâna trecută, într'un mi-
nunar decor de primăvară.
(Foto Berman)

Actualități din țară

VÂNĂTOAREA REGALĂ DIN JUD. BUZĂU

O vânătoare regală a avut loc de curând în jud. Buzău. Fotografiile noastre înfățișează pe Suveran și pe Voevodul Mihai întregându-se cu d. inspector Săvulescu, la vânătoare.

EXPOZIȚIA DIN JUDEȚUL NĂSĂUD

La Lechința în județul Năsăud s'a inaugurat recent o expoziție industrială care s'a bucurat de un frumos succes. Fotografiile noastre înfățișează două standuri ale expoziției.

SERBAREA CERCETĂȘEASCĂ DIN JUD. TIMIȘ-TORONTAL

În județul Timiș-Torontal a avut loc de curând o importantă serbare cercetășească. Cele două fotografii pe care le publicăm în această pagină, au fost luate cu prilejul

serbării și înfățișează: Solemnitatea ridicării drapelului în prezența micilor străjari din comuna Chișoda în frunte cu revizorul școlar al județului Timiș-Torontal. Corul plugarilor străjari din comuna Chișoda veche.

(Foto Leonardo).

DIN TINERETEȚA LUI *Alex*. BELDIMAN

Amințirile lui Vasile Jora destăinuiesc multe amănunte din viața boierilor ieșeni de după Unire. O întâmplare din anul 1872 ni-l arată pe Alexandru Beldiman (fondatorul ziarului „Adevărul”) la vârsta de vreo 30 de ani, făcând lege în saloanele capitalei Moldovei. Văzând că autorul Memoriilor, tânăr foarte neexperimentat, se îndrăgostise de-o văduvă toamnă, el se înscrie să deschidă ochii acestui adolescent asupra femeii pe care o iubea, asupra societății ieșene și asupra lumii în genere.

II.

DESI vorbele lui Beldiman atinseseră pe Jora în amorul său propriu, deși el știa că mama-sa nu-l iubește și că femeia pe care o dorea îl urăște, totuși omul acesta rămânea pentru el un idol, o dumnezeire neînțeleasă de o lume întreagă, mai ales de femeile cari-l tămăiau fără a-l putea pătrunde. Dar el, ca bărbat, simțea că-i unește o afinitate, care va trebui, neapărat, să ducă la o strânsă prietenie între ei. Poate, de altfel, ca ideile „omulețului” să fi fost greșite, poate că Beldiman nu urmărea decât egoista plăcere de-a petrece, cu un pic de răutate, pe socoteala semenilor săi. Dar poate că, din potrivă, machiavelicele sale combinații aveau în adevăr un țel mai înalt, acela de a desmetici pe un copil, punându-l față în față cu realitatea vieții. Dar, Oscar Wilde sau Machiavel, un lucru rămâne netăgăduit, anume că Alexandru Beldiman, în calitate de om mai în vârstă, mai experimentat și mai „dat dracului” cum s'ar zice, exercita asupra adolescentului student o magnetică influență. „*Malgré tout, il restait pour moi comme le type du plus grand des hommes*” mărturisește, cu mulți ani mai târziu, Vasilică Jora în Amințirile sale.

Rămas singur în odaie cu sentimentala văduvă, tânărul student nu știa nici de data aceasta cum să păsească la înfăptuirea hotărârii pe care o luase când umblase haihui, cu capul gol, pe străzile lașului. Sărutări de mână, mici suspinuri, întotochiate delabirintări de sentimente, și deodată un fecior deschide ușa să anunțe o nouă vizită. Băiatul își luă rămas bun și plecă.

Pe la ceasul șase se întoarse însă din nou. Dar abia intrase în salon, că feciorul veni să anunțe pe doamna Eugenia Aslan.

Autorul Amințirilor vorbește despre această femeie, care în vremea ei fusese ca un fel de regină a lașilor, într'un chip care nu este îngăduit a-l arăta, fiindcă este și nedrept¹⁾. Trecând deci peste aprecierile personale în legătură cu făp-

Prezența acestei doamne, la acea oră, în salonul unei femei doritoare de a rămănea singură cu alesul inimii ei, se, datoră unei tainice înțelegeri dintre ea și machiavelicul Beldiman. Ei se sfătuiseră împreună ca frumoasa cu cearcăni sub ochi să joace doamnei cu trei stele festa, suflându-i iubitul. Aceasta din urmă era destul de deșteaptă pentru a înțelege cum stau lucrurile. Dar, având în vedere că erau amândouă din acea înaltă aristocrație în care minciuna socială este mai acasă la ea decât oriunde, ele se îmbrățișară ca două bune prietene ce trebuiau să pară a fi. După câteva cuvinte de dojană, învinuindu-se una pe alta că trecuse atâta vreme decând nu se mai văzuseră, începu o convorbire tăgănată, în timpul căreia privirile celei noi venite nu se mai îndepărtară de pe chipul tânărului sfiicios, care stătea tăcut în colțul lui.

„*Parcă mă vedea întâia dată*” zice el „*asa se uita la mine, cu îndârjirea și siguranța unei grabnice cuceriri.*”

Și apoi, deodată, feciorul veni din nou să anunțe pe Beldiman, care, intrând în salon, păru foarte mirat de a întâlni acolo pe doamna Aslan:

— „Dumneata aici?”

Apoi, întorcându-se către gazdă, o întrebă și pe ea, dar încet de tot, aproape la ureche:

— „Dumneaei aici?”

— „Dece nu? Ce vrei să spui?” întrebă doamna * * *

— „Ah, nimic! Decât că atunci când o femeie poartă interes unui bărbat, n'ar trebui să-l lase să vadă pe coana Eugenia.”

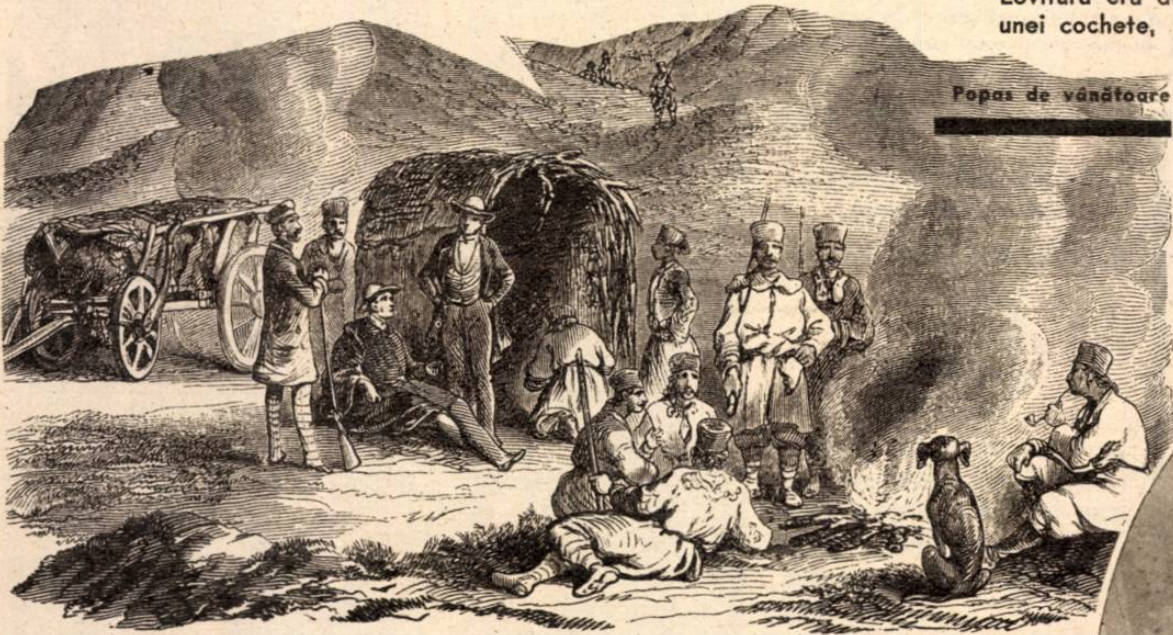
— „N'o cred periculoasă pentru nimeni aici” răspunse doamna.

— „Da, da. M'oi fi înșelat.” Apoi, cu glas tare, Beldiman urmă: „Doamnă, nădăduesc că-mi veți ierta cutezanța ce am avut de a vă aduce aici, nepoftit, pe conul Grigore, pe care de altfel îl cunoașteți, nu-i așa?”

În adevăr, împreună cu Beldiman intrase în odaie un om încă tânăr, foarte frumos, fiu din flori al lui Grigore Vodă Ghica cu o doamnă din înalta societate ieșană, care neavând stare civilă, purta numele mamei sale. El era, ne asigură autorul Memoriilor, pe atât de prost pe cât era de frumos, și pe atât de nerușinat pe cât era de prost. De altfel se spunea despre el „*qu'il joignait à ses autres défauts le vice bas de dépouiller celles à qui il inspirait du goût*”, cu alte cuvinte, un om dintr'o specie zoologică cunoscută în toate vremurile și în toate țările. Se mai spunea că una din victimele sale fusese tocmai doamna în salonul căreia se întrunea acum toată această lume aleasă și elegantă.

Lovitura era deci îndoită. Pe de o parte coana Eugenia trebuia să joace rolul unei cochete, care să cucerească inima lui Vasilică, iar pe de altă parte conul Grigore, bine dăscălit de Beldiman, urma să vorbească cu doamna gazdă într'un fel atât de familiar, încât să poată pricepe și orbii că, altă dată, fuseseră ei mai mult de cât prieteni.

Văzând deodată în fața ei pe omul acesta, care înainta să-i sărute mâna, biata femeie își pierdu cumpătul. Ea îngână un: „*Sunt foarte fericită...*” nu mai găsi alte cuvinte, se înroși, și ieși din odaie, chipurile spre a porunci să se dea la masă.

Popas de vânătoare

tura morală a acestei femei, care a fost deosebit de frumoasă, vom spune numai că tânărului de 18 ani femeia aceasta de vreo 38 i se păru bătrână, deși era mai puțin în vârstă decât văduvia ce mult dorită de el.

„*Madame Eugénie avait été magnifique*” spune el. „*Mais ses traits étaient affacés, ses yeux languissants et abattus, entourés de grands cercles noirs, avaient encore quelquefois du feu, mais plus de brillant... A l'égard de l'esprit, elle en avait... Elle avait de ces tournures de phrases bizarres négligées et renouvelées, et elle les aidait d'un ton nonchalant et trainé, paresse, affectée qu'on prend quelquefois pour du naturel...*”²⁾

1) Moartea în cea mai neagră mizerie, după război, la București, ea fusese una din cele mai frumoase și din cele mai bogate cucoane din lașii de altă dată. Luxul ce făcea fusese proverbial, ca din povești. Asupra ei vezi Iacob Negruzzi: Amințirea din Junimea, p. 66.

2) Descrierea aceasta este bună, dar nu este completă. Caracteristica felului ei de a vorbi era uniformitatea glasului, felul ce avea de a nu accentua nici un cuvânt, nici o silabă. Frazele curgeau unele după altele, amorse, ca o poezie spusă de un papagal. Contrastul dintre vorbirea aceasta și miezul conversației, care era întotdeauna inteligent și hazliu, făcea mare impresie asupra ascultătorului.

Eugenia Aslan despre care vorbește Beldiman în „Amințirile” sale.

În timpul acesta Beldiman umbla dela coana Eugenia la conu Grigore, să le mai îmborsăteze fiecareia rolul ce aveau de jucat. Ca la o repetiție generală înainte de premieră.

Feciorul deschise ușa dela sufragerie:

— „Poftiți la masă.”

Etichetă nu era, căci erau doar toți prieteni, și, după cum am văzut, prieteni buni și sinceri. Gazda încearcă, sfiicioasă, să așeze pe Jora lângă ea. Dar coana Eugenia, cu autoritatea ei de femeie care știe ce vrea, îl luă de mână și-l așeză între ea și Beldiman. Conu Grigore, tot fără a fi poftit, se așeză el lângă gazdă. Mai erau încă vre-o două-trei persoane acolo.

La masa aceea unii petrecură de minune, iar alții înghițiră strâmb. Biata gazdă trăi niște clipe de adevărat chin. Fostul ei prieten îi vorbea tare, familiar, cu apropiouri echivoce. Beldiman se amesteca în conversație, turnând, la rândul lui oțet peste vin. Iar coanei Eugeniei nu-i mai tăcea gura. Vorbea numai cu Vasilică al ei, întrebându-l cu priviri pe sub geană, dacă știe ce este dragostea, dacă a iubit vreodată, și mai cu seamă cum se poate că fiind el în lași de câteva luni să nu-i fi călcat încă în casă, tocmai ei, care primește tot ce are Moldova mai de soi, mai subțire și mai blazonat. „Madame Eugénie ne ménageait rien quand il s'agissait d'une conquête nouvelle” zice Vasile Jora. „Elle cherchait moins à toucher qu'à plaire, et dispensait volontiers de l'estime et même de l'amour, pourvu qu'elle inspirât des désirs.”

Cu toate că din celălalt capăt al mesei chinuita gazda era mereu cu privirile ațintite asupra colțului în care coana Eugenia își desfășura talentul și farmecele, totuși tânărul Vasilică, începând să-i placă jocul acesta drăcesc și atât de nou pentru el, răspundea parteneriei sale cu o vădită bună voință „car j'étais comme tous les hommes du monde, qu'une conquête de plus ne laissait pas de flatter.”

După masă toată lumea trecu din nou în salon. Doamna gazdă se așeză la pian, începând să-i mângâie clapele cu degetele ei subțiri. Beldiman flueră printre dinți o melodie la modă, iar Doamna Aslan, de pe scaunul ei, îl rugă să-i spuie cuvintele acestui cântec. Conu Alecu îi răspunse că nu le cunoaște.

— „Le am eu acasă” se grăbi să spuie Jora.

— „Te-ai ruga atunci să bine voiești a mi le da și mie.”

— „Cum să nu, cuconiță. O să vi le trimit chiar mâine dimineață.”

Beldiman de colo sări ars de pe scaun:

— „Ce zici? O să i le trimiți?”

Apropiindu-se apoi de el, îi suflă la ureche:

— „Trebuie să i le duci d-ta; de aceea ți le-a cerut.”

Întorcându-se apoi către coana Eugenia:

— „Nu așa, Doamnă, că astfel de fleacuri nu se trimit, se duc personal?”

— „E mai politicos” răspunse doamna zâmbind.

„Totuși n'as vrea să deranjez pe domnul Jora.”

— „Vai de mine, conțiță, voi veni chiar eu!”

Afacerea era încheată. Doamna Aslan și domnul Beldiman păreau încântați, iar dincolo, la pian, niște degete crispate cântau fals o melodie, care părea că vine, aiurită, de dincolo de hotarele durerii.

La 12 noaptea toată lumea aceea se împrăștiă. Doamna cu cearcăni sub ochi, întinzând lui Jora vârful degetelor ca să i le sărute, îi reaminti, cu glas tare, făgăduiala ce se prinsese a-i face. Beldiman, în locul lui Vasilică, răspunse doamnei, c'un zâmbet ironic „qu'il faisait de cette affaire la sienne.” Și în sfârșit, doamna cu trei stele, vorbi și ea, la despărțire, pe șoptite:

— „Domnule Jora, vino mâine, te aștept.”

Întors acasă, Vasile Jora găsi pe mamă-sa încă trează. Ea îi dete o scrisorică — câteva rânduri numai — de la verișoara cea mult iubită, care se afla acum la țară, pe Troțuș.

„Am citit, am citit mereu aceste câteva cuvinte...”

— „n'am putut dormi toată noaptea. Inima mea era sbuciumată. Doamna Eugenia căutând să-mi placă și Doamna * * iubindu-mă, ar fi trebuit să fiu fericit; totuși nu puteam fi mândru de faptul că eram obiectul dorințelor unor femei, din cari una era prefăcută și cealaltă era ușurată. Nu, fiindcă simțeam foarte bine că singurul lucru care mi-ar umplea inima de bucurie, ar fi...”

Aici se isprăvește manuscrisul, a cărui frază din urmă se poate completa cu vorbele: „verișoara de la pension.”

Iar încolo, ce a urmat nu se mai știe.

Cât este, bine și atât, fiindcă ne dă o icoană vie și colorată a societății ieșene de acum aproape trei sferturi de veac, care nu era de altfel nici mai rea nici mai bună decât toate societățile din toate vremurile și din toate țările. Păcat numai că nu putem cunoaște sfârșitul povestirii, pentru a putea depăna firea lui Alexandru Beldiman, care este fără îndoială cel mai interesant personaj din Amintirile lui Jora și cel mai bine descris de autorul lor. Cititorul rămâne astfel la îndoială dacă rolul jucat de el în această piesă neisprăvită fusese rolul unui veșnic Mefistofel sau al vreunui nou Arhanghel Gabriel.

STOMACUL SĂU

il face să aibă vedenii

Nr. Acest om nu este nici alcoolic, nici nebun. Visurile sale urâte cari îl trezesc din somn sunt datorite pur și simplu unei digestii grele. La o vârstă oarecare stomacul asimilează mai greu.

Rezultă fermentațiuni, un exces de aciditate, cari sunt adeseori cauza insomniei sau a nopților agitate, căci digestiile anormale au repercursiunea lor asupra sistemului nervos, deci asupra creierului.

O bună precauțiune este de a lua seara, imediat după masă, mai ales dacă mâncați alimente grele, o jumătate

linguriță de Magnesia Bisurata în puțină apă.

Excesul de aciditate va dispărea, fermentațiunea, acritățile, senzațiile de apăsare și arsurile vor înceta imediat. O digestie normală aduce un somn liniștit, chiar dacă vă culcați numai de cât, căci Magnesia Bisurata vă permite de a mânca bunătățile ce vă plac fără să aveți frică de dureri. Trebuie să aveți întotdeauna la dv. Magnesia Bisurata pentru a preveni sau de a liniști durerile de stomac oricari ar fi ele.

MAGNESIA BISURATA

La toate farmaciile și drogueriile, cu prețul de Lei 75.— flaconul mic, sau în format mare e economic Lei 110.—

Mătasea de cusut și de butonieră Güttermann

La cusut, mătasea e superioară bumbacului — așa cum la încălțăminte pielea, cartonului.

Atenție la marca de fabrică

Institut medical cosmetic

Str. Brezoianu 9, București III
Telefon 3-5922. Consult. 11-1, 5-8 sub conducerea unui medic dermatolog și unei doctorițe din Berlin.

Sfaturi și îngrijiri date de către specialiști în toate țările cosmice. Înlăturarea radicală a perilor de prisos, prin diatermie, îngrijirea frumuseții și a trupului etc.

FRUMUSEȚEA DVS. E IN JOC...

Doamnă, nu alegeți cu ușurință pudra Dvs. Tenului Dvs. îi trebuie o pudră de o riguroasă perfecțiune. O sută de ani de experiență i-au permis lui Bourjois de a crea o nouă pudră „Soir de Paris”, a cărei calitate nu poate fi întrecută. Parfumul ei rafinat vă va seduce, prețul ei vă va surprinde plăcut. Alegeți fără a ezita, printre numeroasele sale nuanțe, aceea care va fi a Dvs.

Pudra „SOIR DE PARIS”
cutia Lei 100.—

BOURJOIS

PARFUMEUR

Creatorul fardurilor pastel, al parfumurilor „Mon Parfum” și „Soir de Paris”

REGINA ELISABETA...

a Greciei a vizitat recent expoziția canină. Fotografia noastră o înfățișează la expoziție, dând o buclă de zahăr unui câine de rasă.

Întreg orașul a fost pavăzat cu drapele noi și imense. În jurul palatului Buckingham (st.) s'au făcut pavoazări cu adevărat de basm.

Cum se primește LA CURTEA ANGLIEI

A. DESMORILLON

LA 6 Mai, cu ocazia a douăzeci și cinci ani de la încoronarea regelui George V, au început în Anglia serbări mărețe. Aceste serbări întrec în fast și somptuozitate tot ce s'a văzut de-a lungul secolului și au atras din toate părțile globului milioane de spectatori, cari și-au reținut cu luni în urmă locuri pe vapoare. Numai în Australia s'au înregistrat 50.000 cereri de trecere în Anglia și mulți din acești pelerini au fost nevoiți să pornească dela începutul lui Aprilie pentru a fi la timp acolo.

Afară de particularii veniți să-și satisfacă curiozitatea, guvernul britanic a trimis numeroase invitațiuni prinților domnitori din cele cinci părți ale lumii; suverani țărilor vasale, sau reprezentanți lor, delegaților din numeroasele colonii, cari formează imensul imperiu al Majestății Sale, au venit să contribuie prin prezența lor la reușita ceremoniei. Aceștia au sosit la Londra cu mult înainte de data fixată, deoa-

rece erau de aranjat nenumărate chestiuni spinose; toată știința prea cinstului gentleman care îndeplinește în Anglia funcțiunea de șef al protocolului, trebuia să fie pusă la contribuție, pentru a ține seamă, fără să jignească pe nimeni, de drepturile de întâietate ale fiecăruia, de-ale arăta locurile ce trebuie să ocupe în cortegiu și să-i călăuzească discret în alegerea costumului.

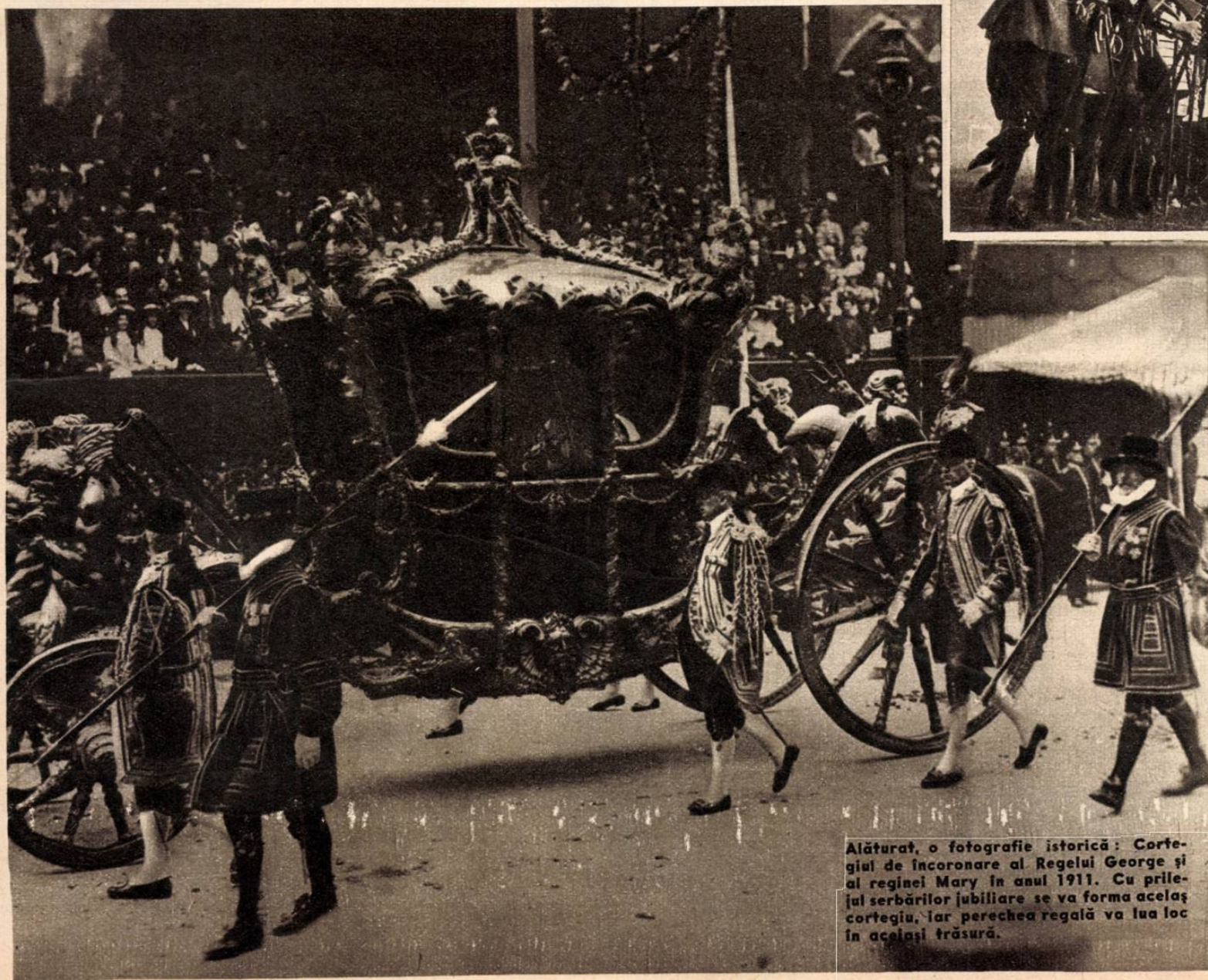
Să pregătească tuturor o recepție în raport cu rangul și importanța, să-i asigure fiecăruia o locuință confortabilă în raport cu exigențele și obiceiurile lui, să înlesnească fiecărui popor să-și poată respecta riturile religiei sale; iată o sarcină gigantică, care nu poate fi dusă la bun sfârșit decât numai dacă a fost studiată din vreme.

Deaceia numeroșii agenți ai Government Hospitality Fund (Oficiul care se ocupă de instalarea invitaților) a lucrat din răpuzeri pentru a aranja totul în cele mai mici amănunte. Birourile acestui Oficiu se află instalate la Whitehall în clădirea Ministerului de Finanțe.

Are în fruntea sa pe Mr. Ormsby Gore, însă în realitate animatorul său este maiorul Crawshaw. Omul acesta cunoaște toate petrecerile, cari pot fi oferite invitaților Angliei: plimbări, excursii, manifestări sportive de tot felul, etc. Mai mult încă posedă un tact infailibil și o răbdare nemărginită, calități mai mult decât prețioase când ne gândim că afară de suveranii și bărbații de stat europeni, notabilitățile artistice și științifice ale continentului, Londra a primit vizita a șapte sute de rajahi și maharajahi indieni, nouă prințșor malaezi, o duzină de potențați africani, musulmani sau păgâni, împreună cu sultanul Zanzibarului și M.

Soldați îmbrăcați în uniforme care se purtau la 1638, (mijloc) repetă înainte de a defila prin fața regelui cu prilejul marelui serbărilor jubiliare.

Alăturat, o fotografie istorică: Cortegiul de încoronare al Regelui George și al reginei Mary în anul 1911. Cu prilejul serbărilor jubiliare se va forma același cortegiu, iar perechea regală va lua loc în același trăsură.

S. Salot Tubu, regina Polineziei, care părăsește pentru întâia oară în viața ei reședința regală din insula Tonga.

EMIRUL ȘI PĂUNII

Problema nu e numai de a-i adăposti după cum se cuvine și a-i hrăni după gustul lor și de a-i și distra și în alegerea distracțiilor, trebuie să se țină seama de importanța lor politică, gradul lor de civilizație și dacă se poate și de propriul lor caracter. Trebuie să fie pe placul fiecăruia, dar mai ales să evite „gafele” cari ar lăsa o impresie penibilă invitaților ale căror reacții sunt uneori neprevăzute. Au avut destule exemple în trecut. Astfel când acum câțiva ani a venit la Londra șahul Persiei Nazr ed'Din, a fost dus la o reprezentație de music-hall. A fost atât de fermecat de dansatoarele văzute acolo, încât a voit cu orice preț să-i se trimită în haremul lui particular o jumătate de duzină; au trebuit invocate tot felul de motive pentru a-l face să înțeleagă că era lucru imposibil. Acelaș Nazr ed'Din a declarat la plecarea sa că ceea ce îl impresionase mai mult în timpul șederii sale în Anglia a fost focul de artificii tras în onoarea sa la Crystal Palace.

Pe regele Afganistanului venit la Londra înaintea detronării nu l'a impresionat frumusețea muzeelor, palatelor istorice și bisericilor, ce i s'au arătat, ci numai fabrica de automobile Rolls Royce; aceasta deoarece el avea pasiunea automobilelor. Emirul african Kosina a fost entuziasmat de o vizită la Zoo din Londra, de frumusețea păunilor care-și

ușor. Rezervele de cari dispune Oficiul poate satisface firile cele mai pretențioase, ca și pe cei mai fini cunoscători de vinuri. Pivnițele din Lancaster House lăsate de lord Levenhulme sunt renumite în lumea întreagă, mai ales pentru vinurile de Porto. Dar la ce pot servi pivnițele cele mai renumite când e vorba de popoare cărora religia le interzice băuturile spirtoase? Treacă meargă dacă

s'ar mulțumi cu apa pe care o beau Englezii! Înșă mulți dintre ei nu beau decât apa adusă din țările lor în burdufe pline. Apa care o întrebuințează pentru băutură o folosesc apoi pentru spălăturile lor rituale. Indienii nu se mulțumesc numai să-și aducă apă, ci sunt urmați și de turme întregi de capre destinate hranei lor.

Sultanul Sokoto, care veni în Anglia însoțit de șefii triburilor africane cunoscute numai de etnografi și câțiva exploratori, adusesse nu numai burdufe pline de apă, dar și saci cu nisip cari trebuiau să înlocuiască spălăturile rituale. Și-au dat multă osteneală să mulțumească pe acești stăpânitori, care nu se hrăneau decât cu cartofi indigeni fierți în apă și striviți în untdelemn. Fie că bucătarii londonezi nu s'au priceput să-i pregătească după gustul lor, fie că Africanii n'au putut îndura despărțirea prea îndelungată de femeile lor lăsate în patrie, cert este că ei au cerut să fie trimiși cât mai neîntârziat în continentul lor.

În afară de marile recepții, regele George și regina Mary invită cu plăcere câțiva privilegiați pentru scurt timp la reședințele lor, fie la Balmoral, în munții Scoției, fie la Sandringham, fie chiar la Windsor, unde tradiția pretinde a se petrece marea săptămână sportivă din luna lunie.

În aceste reuniuni particulare, cărora Englezii le spun „house parties” domnește cea mai mare simplitate, eticheta este cu desăvârșire înlăturată, iar invitații se bucură de cea mai mare libertate, singura grijă a perechei regale fiind de a le face șederea cât mai plăcută.

La castelul Sandringham celebru pentru colecțiile lui artistice, însăși regina se pune la dispoziția vizitatorilor pentru a le da lămuririle trebuincioase.

Suveranii au talentul de a crea o ambianță cordială, de a le face tuturor pe plac: în cele din urmă

înfoiau coada. Nu văzuse în viața lui ceva mai frumos! Cum ajunse la hotel își chemă femeile, fiindcă și haremul călătorise împreună cu el, povestindu-le minunea care-l înmărmurise. Femeile însă sunt neîncrezătoare! Ale sale își bătură joc de domnul și de stăpânul lor și nu-i dădură crezământ. Deaceea pentru a le convinge Emirul pretinse ca soțiile lui să fie conduse la Zoo dimineața, când nu se află nici un vizitator în grădină. Se înapoiară și ele înmărmurite de cele văzute și în culmea fericirii fiindcă directorul le dăruise o familie întreagă de păuni.

Regele și Regina Angliei, în plimbare pe străzile Londrei.

FIECARE CU FANTEZIILE SALE

Oficiul nu ia nici o hotărâre fără învoirea lui Foreign Office. Totul se face sub controlul său, fiindcă dacă este neapărată nevoie ca reprezentanții Dominioanelor și ale diferitelor ținuturi ale vastului Imperiu britanic să fie menajați, este tot atât de important de a da satisfacție țărilor a căror bunăvoință are pentru Anglia un interes politic sau economic.

În aceste recepții trebuie să luăm în considerație și atribuțiile regelui George. Dacă e vorba de un invitat de seamă având drept, în virtutea legăturilor de prietenie la considerații deosebite, însuși suveranul îl primește la debarcader. Ceeace a și făcut pentru emirul Fayçal a cărui țară încă pe jumătate barbară, posedă bogății naturale care ar trebui să fie exploatate și frontiere care trebuiesc păzite.

Odată aranjată chestiunea distracțiilor, rămâne aceea nu mai puțin complicată a locuinței și aprovizionării. În ce privește locuința e lucru destul de ușor; totuși uneori le rezervă surprize neprevăzute.

Se povestește că pe vremea încoronării lui Eduard VII, sir Hugh Clifford adusesse o deputațiune de prinți malaezi, în cinstea cărora instalase niște apartamente somptuoase.

În seara sosirii, demnitarul atașat persoanei lor fu cât se poate de uimit găsindu-i culcați pe covoarele dela picioarele paturilor, tremurând de frig și cu desăvârșire sdrobiți de oboseală. Nenorociții nu putuse descoperi cum trebuie să facă pentru a se strecura în paturi.

Probleme aprovizionării nu se rezolvă chiar atât de

Regele George V și Regina Mary, înainte de suirea pe tron, ca duce și ducesă de York.

vizitatorii rămân cu impresia că vizita lor constituie într-adevăr o mare plăcere pentru gazde.

Se povestește în privința aceasta că regele invitase un ministru laburist și pe soția acestuia să petreacă un weekend într-una din reședințele sale. Soția ministrului prea puțin obișnuită să se afle între persoane atât de nobile, se simți intimidată și nu suflă nici o vorbă tot timpul dînelui. Regina observând aceasta, după ce doamnele trecură în salon, o chemă lângă ea, o sili să se așeze alături pe o canapea și îi spuse:

„Ce-ți mai fac copiii? Eu îi ador și îmi face plăcere să aud vorbindu-se ceasuri întregi despre ei”.

Doamna se simți îmbărbătată și pierzându-și sfiala începu cu regina o discuție înflăcărată. Fu atât de fericită, încât atunci când era întrebată asupra impresiilor culese, mărturisea cu candoare:

„Regina e adorabilă. Mi se părea că mă aflu lângă cea mai bună și cea mai veche prietenă a familiei noastre”.

Această mare simplitate a manierelor, a fost uneori cauza multor boroboafe, săvârșite de persoane neobișnuite cu obiceiurile curții, după cum i s'a întâmplat lui Henry Davison, președintele Crucii Roșii Americane. Prietenii, cunoscători ai etichetei, înștiințase pe American că, în nici un caz nu trebuie să se retragă înainte ca regele să-i fi dat a înțelege că audiența s'a sfârșit. Însă, în urma primirii ce i se făcuse, Davison uită protocolul și după câțiva timp scoțându-și ceasul din buzunar se ridică, se înclină înaintea regelui și îi spuse:

„Imi dau seama că timpul Majestății Voastre este foarte prețios, nevoind să abuzez, îmi iau libertatea de a mă retrage”.

Prietenilor săi cari îi reproșau greșala săvârșită Davison le răspunsese fără înconjur:

„Sunt sigur că regele nu s'a supărat! Am impresia că noi amândoi suntem cei mai buni prieteni”.

UN PALAT CU 2000 INCAPERI

Marile recepții oficiale se desfășoară cu aceeași pompă arhaică la Buckingham Palace, reședința oficială a suveranilor când se află la Londra.

Buckingham Palace, care a păstrat numele unei familii stinse de multă vreme, a cărei reședință se ridică chiar pe locul palatului actual, este centrul întregii vieți constituționale, politice și mondene a Angliei.

În saloanele lui regele primește pe diplomații streini, (scrisorile lor de acreditare, dintr-o veche tradiție, poartă încă adresa palatului Saint James, cu toate că acest palat este lăsat de mult în părăsire). Tot acolo regele conferă titlurile, primește pe noii miniștri, acolo se dau marile banchete oficiale, iar în parcul său de patruzeci de hectare au loc anual serbări la cari iau parte mii de invitați. Buckingham Palace nu e decât un fragment din decorul magnific destinat să provoace admirația musafirilor Angliei.

Palatul acesta vast ca un ținut, cuprinde două mii încăperi: afară de apartamentele regelui, reginei, prinților, ducelui de Gloucester și cele rezervate suveranilor streini în vizită, afară de locuințele demnitarilor curții, întregii servitorimi, palatul mai conține aproape șaptezeci birouri. Dimensiunile lui sunt așa de mari, încât acum câțiva ani când s'a hotărât să se înlocuiască tradiționalul covor roșu care acoperă parchetele, a fost nevoie să se comande douăsprezece kilometri de covor! Pentru a se descrie toate tablourile, obiectele de artă, bibelourile și pendulele cu cari se mândrește, ar fi nevoie de volume întregi. Cu toate că în garajele regale se află multe mașini de preț, grajdurile adăpostesc nenumărați cai de călărie și de ham, tradiția voind ca în anumite împrejurări solemne regele să iasă în trăsură. Culoarea fiecărui cal, are o atribu-

ție particulară: caii albi ca zăpada sunt rezervați pentru zilele când suveranii se duc la cursele din Ascott.

Pentru ca totul să se petreacă fără încurcături în palatul acesta imens, e nevoie de o disciplină severă, de multă ordine și punctualitate. Regele însuși de exemplu. Toate pendulele dau în același timp ora exactă, fiindcă toate sunt aranjate după ceasornicul dela Greenwich. Toate se fac cu o precizie militară. Dealtfel în această locuință unde legile etichetei sunt păzite cu scrupulozitate, s'au introdus toate invențiunile moderne cari pot ușura sau simplifica munca servitorilor.

Când au loc recepții oficiale, această organizație model dă cel mai mare randament. În zori are loc o revistă a personalului, care primește instrucțiuni și ordine cu așa precizie, încât pregătirile se fac cu o dexteritate uimitoare. Tot așa se întâmplă, când după ce se termină recepția, apartamentele trebuie să fie curățite.

Toate aceste servicii complicate sunt sub directă supraveghere și responsabilitate a lordului șambelan, care răspunde înaintea regelui de buna lor funcționare.

De data asta lordul Cromer aflat în fruntea lor, cu ocazia serbărilor jubileului, a organizat mersul cortegiului regal.

Pentru ca cititorii să-și dea seama de responsabilitatea serviciului său, le vom da un exemplu din o mie altele. Se obișnuiește ca suveranii streini să fie salutați la sosirea lor printr-o salvă de lovituri de tun. Or, dintre numeroșii prinți indieni cari sunt așteptați pentru jubileu, numai o sută opt au dreptul la cele douăzeci și unu lovituri reglementare. Când un prinț strein se duce la Portsmouth pentru a vizita vreun crucișetor, numărul loviturilor de tun ce trebuie să fie trase în cinstea lui sunt fixate dinainte. Ne închipuim acum ce tablou complicat de salve de artilerie e nevoit să stabilească nefericitul lord șambelan, cu ocazia sosirii atâtor capete încoronate.

Regina Mary supraveghează adeseori pregătirile marilor recepții, mai ales ale celor cari au loc în timpul „sezonului” din Londra. Cîntea de a fi primit în fața Majestăților Lor este râvnită de toate fetele din aristocrație.

Anul trecut după prezentările cari au avut loc la Curte, Majestățile Lor au fost foarte nemulțumite: nu se respectase îndeajuns regulile în privința toaletelor tinerele fete, regul îneschimbate a căror origină se pierde în noaptea timpurilor. Se introduseseră inovații supărătoare în dimensiunea trenei, a dâncimeia decolteului, nuanța mănușilor... Regina supărată de aceste inovații cari atingeau tradiția, chemă pe lordul șambelan cerându-i să înștiințeze pe doamnele ce însoțesc pe tinerele fete, că în cazul când s'ar mai întâmpla asemenea necuviințe, își vor atrage nemulțumirea Majestăților Lor. Pentru prezentările ulterioare s'a expus în biroul lordului Cromer, un model de costum reglementar.

După cele de mai sus, se poate prevedea care va fi nota generală a recepțiilor proiectate pentru jubileu, în clipa când Anglia trebuie să-și exercite ospitalitatea cu o măreție necunoscută până acum. Regele George și-a exprimat dorința ca serbările să nu aibă un caracter oficial: fiecare nație, fiecare popor va avea dreptul să se distreze după gusturile și preferințele sale. Însfârșit întreaga populație a capitalei va putea contempla de aproape pe regele și regina sa; cortegii regale vor trece prin diferitele cartiere ale orașului.

În felul acesta cu o înțelepciune și o dibăcie demnă de toată lauda, fără să dăuneze prestigiului Mării Britanii, tradițiile ei de ospitalitate au devenit mai îngăduitoare pentru a fi pe placul tuturor invitaților. Cine știe să privească adâncul lucrurilor își dă seama că după aceste manifestări există o idee primordială, care poate fi exprimată astfel: regele, șeful națiunii este întâiul ei servitor.

C. D.

Cu NIVEA la aer și soare!

Iată Primăvara – Cel mai frumos anotimp. Se recomandă însă precauțiune. Și aceasta fiindcă soarele luminează puternic și pielea D-voastră este desobicinuită din cauza îmbrăcămintei groasă de iarnă. De aceea corpul D-voastră va fi ferit prin îngrijirea lui, în primul rând numai cu Crema Nivea sau Uleiul Nivea. După masaje regulate cu aceste produse, nu veți mai suferi de arsuri solare și veți putea obține cu satisfacție,

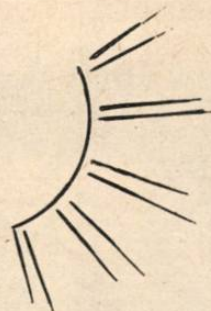
o piele frumoasă și natural bronzată.

Nivea protejează, bronzează și îngrijește pielea, — de altfel o știți bine și D-voastră, Crema Nivea conține Eucerita, care este substanța neîntrecută pentru îngrijirea pielei.

CREMA NIVEA: Lei 16.- — 72.00

ULEIUL NIVEA: Lei 55.-, 85.-

BEIERSDORF & Co. S. A. R., BRAȘOV

ARMĂSARUL BĂLAN.

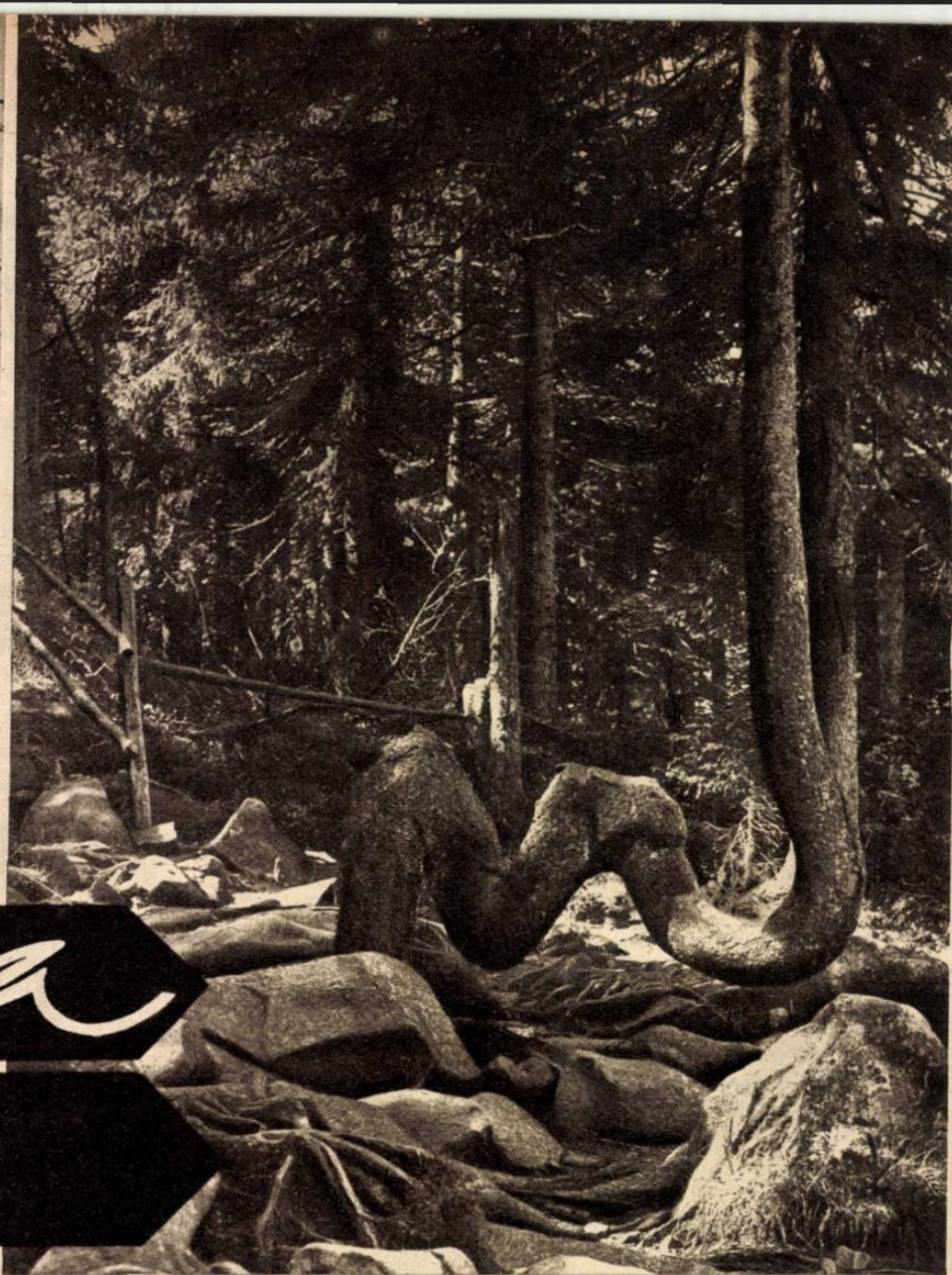
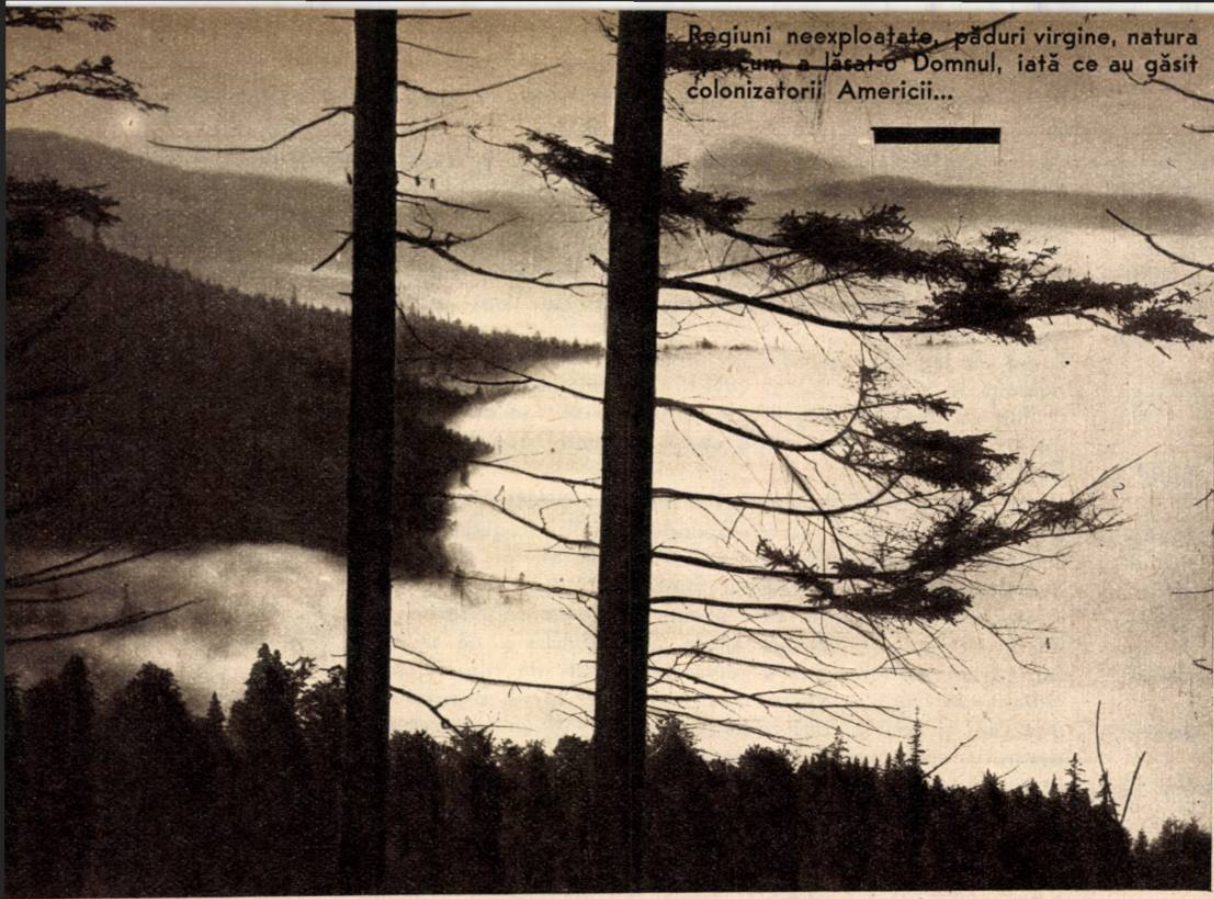
La cinematograful „Marna” obține un imens succes compania de reviste N. Kanner cu „Armăsarul bălan” revistă de mare montare jucată de excelentul ansamblu în frunte cu D-nele Rozina Wiquelin Violeta Ionescu, Mimi Crețulescu Titica Bănescu și D-nii N. Kanner tenorul Brună, D'AYOL, M. Cassvan etc. Marele succes de la centru atrage mii de vizitatori ai lunii Bucureștilor.

Sunt oare vindecabile bolile de plămâni?

Această întrebare, nespus de grea, și-o pun toți cari suferă de: astmă, ratar de plămâni, tuberculoza laringelui, tuse învechite, flegmă, răgușală îndelungată, gripă și cari n'au găsit tămăduire până în ziua de astăzi. Toți bolnavii de acest solu primesc dela noi CU TOTUL GRATUIT, O CARTE CU ILUSTRAȚII, scrisă de Dl. Dr. med. Guttman, fost medic-primar al Sanatorului Finser, și intitulată: „Se poate vindeca boala de plămâni (oftica)?”. Ca să dăm puțină fiecărui bolnav de a lua informații despre felul bolii sale, ne-am hotărât să trimitem oricui această carte, gratuit și francat, spre binele omenirii bolnave. Scrieți c carte postală (francată cu 6 Lei), cu adresa dumneavoastră exactă, firmei: **PUHLMANN & Co., Berlin 836 Müggelstrasse 25-25 a.**

Regiuni neexploatate, păduri virgine, natura
cum a lăsat-o Domnul, iată ce au găsit
colonizatorii Americii...

Colonizarea Americii

NU există exemplu mai impresionant de ceea ce poate face energia ome-
nească decât colonizarea Americii. Insuși faptul de a fi fost descoperită
din greșală — Columb, spaniolul, socotea că mergând tot spre apus
se va lovi de țărmurile... Indiei — dovedește că până și eroarea devine fecundă
atunci când e cuprinsă în rețeaua acțiunilor îndrăznețe. Columb n'avea de unde
bănuși că între Spania și India exista un nou continent — actualul continent al
Americii — și era atât de sigur că ajunsese în India, scurtând drumul care da
ocol Africei, încât numise pe localnicii cu pielea roșie **indieni**, nume pe care
l-au păstrat până azi.

Felul în care s'a făcut colonizarea noului continent ne oferă și el un învăță-
mânt — pe care nu toate conștiințele contemporane îl acceptă, dar care va
trebui neapărat urmat în orice altă întreprindere de colonizare, ca să se poată
ajunge la aceeași înflorire, prosperitate și civilizație la care au ajuns în deosebi
Statele Unite ale Americii de Nord.

Căci trebuie să facem o deosebire între felul în care au fost colonizate Mexicul,
America Centrală, America de Sud și felul în care au fost colonizate Canada
și Statele-Unite de azi.

Întâii coloniști de rasă albă, Spaniolii cari au pus piciorul în Mexic și America
Centrală nici n'au fost măcar coloniști, în adevăratul înțeles al acestui cuvânt.

Ca din pământ, s'au ivit
încetul cu încetul ferme.
Iată-l pe fermier călare,
cercetând împrejurimile.

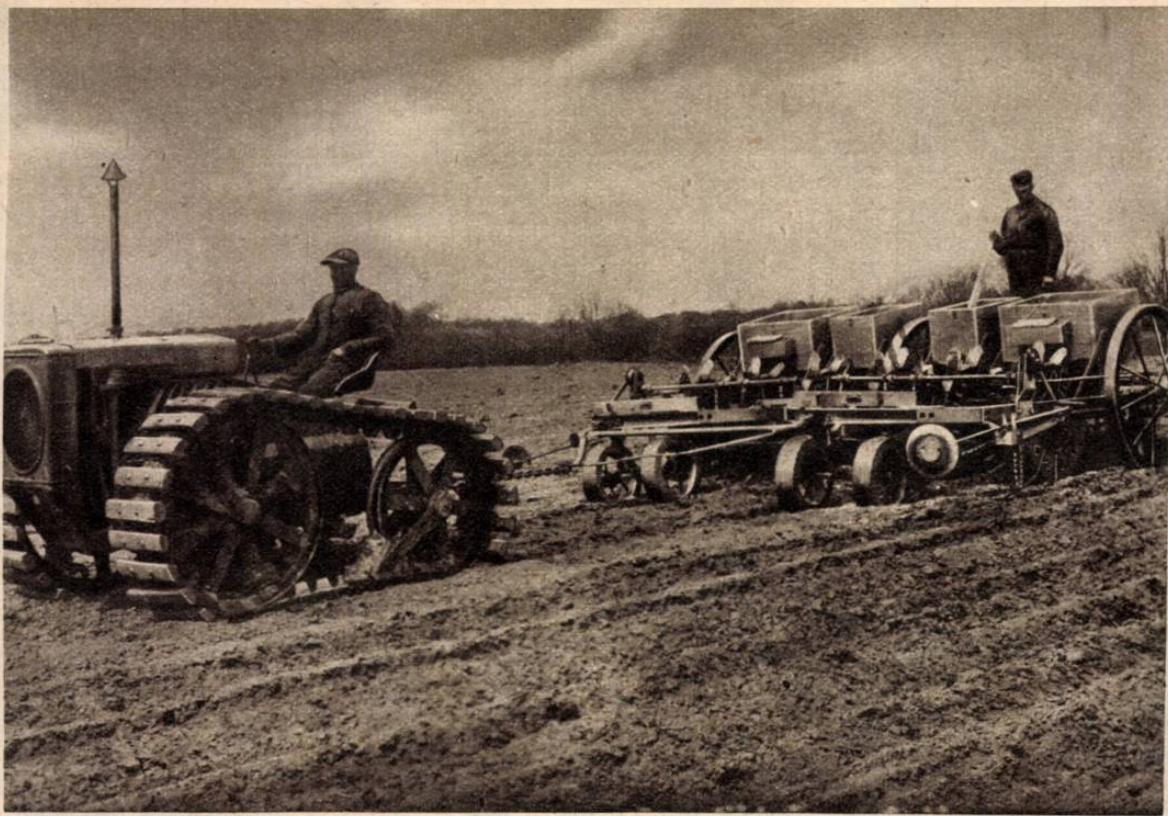
Iată-l alăturat, lângă ca-
mioneta care-i transportă
bunurile produse.

ci cuceritori **canchistadores**, mândri de vitejia și cruzimea lor.
Localnicii întemeiaseră de mult o civilizație de înaltă valoare socială,
deși lipsită de spirit științific și de uneltele mecanice. Ațecii din
Mexic și populația Maia din America de Sud posedau o severă or-
ganizație de stat, un simț foarte dezvoltat al vieții obștești și un
gust artistic care în unele privinți — în construcția templelor și au-
răria mai cu seamă — întreceau pe Egipteni. „Cuceritorul” spaniol
Cortes, la începutul veacului al 16-lea, a pătruns în Mexic cu vre-o
600 de soldați numai, înarmați cu flinte și mai cu seamă cu dorul
aprig de a pune mâna pe aurul templelor, și a distrus un popor
mult mai numeros decât al Spaniei catolice și cu o cultură de o
valoare cu totul diferită, atât de originală.

Tot astfel s'au purtat **conchistadorii** în America Centrală și America

de Sud, unde au găsit o populație și mai puțin rezistentă. De obicei soldații spanioli nu rămăneau locului ci se întorceau în patrie pe vase încărcate de imense bogății. Când aurul pe care-l găseau era atât de lesne de dobândit și în cantități uriașe, nimic nu-i îndemna la o operă de construcție, adică de adevărată colonizare. „Căpitani” spanioli care rămăneau în ținuturile „cucerite” înconjurați numai de o gardă personală, duceau o viață de petreceri, alcătuindu-și haremuri în care intrau cele mai frumoase piei roșii, mereu preschimbate.

Populația băstinașe n'a fost stărpită cu desăvârșire numai pentru că spaniolii aveau nevoie de sclavi și de „cadăne”. Pielele roșii sunt și azi în America Centrală și America de Sud în număr de peste 40 de milioane, ducând o viață aproape ca cea de acum 400 de ani, în marea lor majoritate analfabeți. Numai 2% din populația mexicană e de rasă albă: La o populație totală de 25 milioane, numai un milion jumătate locuitori sunt albi, iar restul sunt mețiși (șase milioane) sau „indieni” puri (șapte milioane). America de Sud e numai cu numele „latină”; de fapt e locuită de mețiși — descendenții spaniolilor „cuceritori” amestecați cu indienii puri și descendenții indienilor amestecați cu negrii veniți mai târziu. Numeroasele conflicte politice, revoluții și „răz-

După o muncă intensă America a devenit cel mai bogat și mai modern continent.

Sus: Cele mai perfecționate mașini agricole sunt întrebuințate la câmp.

Alăturat: Zgărie norii gigantici se ridică falnici către cer.

Cortez.

Cristofor Columb, descoperitorul Americii.

boaie” din America de Sud sunt de fapt o expresie a anarhiei de sânge care domnește încă acolo.

* * *

Cu totul în alt chip s'a făcut colonizarea Americii de Nord. Primii coloniști — toți anglo-saxoni sau francezi hughenoti, izgoniți din patrie de luptele religioase — n'au pus piciorul în noul continent cu gânduri de „cucerire”, adică de jaf sporadic și de reîntoarcere în patrie. Ei au venit cu soțiile și copiii pentru a întemeia o nouă patrie, liberi în conștiința lor, hotărâți la cea mai amarnică muncă fizică. Luptele cu pieile roșii au luat și aci uneori forme penibile, dar niciodată n'au suprimat coloniștilor credința că ei reprezentau un stadiu evoluat al omenirii și că menirea lor era să colonizeze și să civilizeze, nu să jefuiască și să ucidă. În Statele-Unite ale Americii de Nord sunt azi cam 350.000 de „indieni”, la o populație de 120 de milioane; și albi din nord au dus puritatea moralei lor până la obligația de a salva pe acești descendenți de piei roșii de la o moarte sigură, provocată mai mult de neputința lor de adaptare la noua civilizație. Statele-Unite ale Americii de Nord au acordat pieilor roșii ținuturi proprii și în anii de secetă trimit un emisar cu subvenții importante, fără de care ei ar muri de foame.

Cine privește azi înfloritoarele sate ale Americii de Nord unite în cea mai

vastă și liberă din câte democrații există pe acest pământ; cine cercetează portul San-Francisco de pe țărmul Oceanului Pacific sau portul New-York de pe coasta Oceanului Atlantic; cine străbate bulevardele din Chicago sau Washington cu greu va crede că pe acele locuri nu mai departe de acum trei veacuri și jumătate creșteau păduri sălbatice și se'ntindeau uriașe zărmuri pestilențiale.

Mai există și azi numeroase familii în America de Nord unde s'au păstrat amintirile și chipurile bunicilor coloniști, acei dârzi pionieri care în paginile Bibliei și în morala familiei găsiseră energia să preschimbe un continent sălbatec într'un parc și o imensă uzină. S'au conservat primele colibe ale întemeietorilor Americii de azi, uneltele lor, armele și târnăcoapele, scrisorile lor. Nu se pune la cale o expoziție în America de Nord,

fără ca inițiatorii să nu evidențieze plastic imaginile prime, atât de modeste, ale energiei care a dat naștere civilizației americane de azi.

Spiritul de pionier, lărgimea de vederi, iubirea de muncă și de oameni n'au pierit niciodată în America de Nord. Până acum câțiva ani soseau în America în fiecare an milioane de albi din toate țările Europei, unde erau primiți cu dragoste și unde începeau și ei, asemenea primilor coloniști, munca fizică, atât de grea dar atât de necesară pentru fortificarea și moralizarea generațiilor următoare.

* * *

Pilda Americii de Nord am spus că este hotărâtoare. Numai în acest sens, al muncii rodnice și permanente, al toleranței și iubirii de oameni, o colonizare poate fi dusă până la suprema civilizație. Vechii **conchistadori** spanioli n'au colonizat ci au sălbăticit trei sferturi din continentul Americii. Influența Statelor-Unite nu e îndestulătoare pentru a șterge urmele pirateriei și jafului de patru veacuri. În America Centrală, în America de Sud e încă locul pentru o intensă colonizare albă — dar urgentă, dacă nu voim să le vedem cucerite de rasa galbenă.

F. A.

Unul dintre revoluționari, sever păzît între baionete, aruncă priviri fioroase reporterului fotograf.

O demonstrația a negrilor împotriva linșării compatrioților lor de către Americani. Fiecare și-a prins de gât un ștreang, — simbol odios al linșării negrilor din America.

Revoluția în Harlem

„În ziua de 19 Martie, o revoltă iscată din senin a însângerat Harlem-ul, cartierul negru din New-York. Au fost patru morți, numeroși răniți și pagube materiale destul de însemnate. Evenimentul acesta, provocat fără un motiv temeinic și mai mult din cauza unei greșeli materiale — așa cum vom vedea în articolul de mai jos — a scos în evidență, odată mai mult, toate suferințele populației de culoare din Harlem. Intreaga presă americană — în afară de ziarul trustului Hearst care flutură la orice prilej spectrul „roșu” — recunoaște că de tragică e situația negrilor de acolo.

„Ei au ajuns scrie New-York Times într-o așa stare de sărăcie, de oprimare și desnădejde, încât ar trebui să pară disperată chiar acelora obișnuiți să privească nenorocirile. New-York Times, ca și New-Republic admite că ajutoarele distribuite în Harlem sunt cu drept cuvânt insuficiente, că problema locuințelor a devenit mai acută ca oricând și că negrii nu obțin slujbe acolo unde sunt candidați albi.

Pe de altă parte, ancheta judiciară a constatat un antagonism dintre cele mai sfâșietoare între poliție și locuitorii Harlemului; numai agenții negri sunt la înălțime atunci când e vorba de potolit fierberea din sânul populației negre.

LINO Rivera e un negru tânăr de 16 ani, originar din Porto-Rico. Trăiește acum în Harlem și n'are lucru. I s'a întâmplat, când și când, să facă o cursă până la teatrul cartierului apoi tot soiul de comisioane, mai mult sau mai puțin curioase. În după amiaza zilei de 19 Martie, Rivera fusese la un spectacol de cinematograful, apoi intră în magazinul cu prețuri unice, „Kress”, în a 125-a stradă, care e una din arterele principale din Harlem. Trecu prin fața raionului de cuțitărie și pe teighea zări un briceag care-l ispiti. Obiectul acela costa 10 cenți; Rivera îl luă binișor și-l strecură în buzunar. Dar un vânzător observă această mișcare și luă briceagul înapoi. Pe urmă, îl apucă pe tânărul negru de braț și-l împinse spre ieșirea din magazin.

— Pot să merg și singur, îi spuse Rivera, fără să mă îmbrâncesti d-ta.

— Taci! — mormăi vânzătorul — și fii mulțumit că nu te dau pe mâna poliției.

Vânzătorul nu-l slăbia deloc pe Rivera, care protesta, în vreme ce o gloată de curioși începuse să se adune la ușa magazinului.

— Ți-am spus să nu mă îmbrâncesti — se răsti negrul.

— Dacă răcnești — îi atrase atenția vânzătorul — voi chema poliția.

— Dar ce-a făcut? întrebă o femeie din mulțime.

— N'am făcut nimic! — striga negrul.

— Minte! — răspunse, la rândul-i, vânzătorul. Un al doilea vânzător, veni în ajutorul celui dintâi și amândoi tăbăriră asupra tânărului. Acesta se agăță de un stâlp și începu să se aplece cu pumnii de cei doi inși, cari voiau să-l scoată din magazin. Mulțimea de afară își îngroșase rândurile și se auziră glasuri cari protestau.

Unul dintre conducătorii revoluției, puține clipe după arestarea sa.

— De ce-l bat?

— Ce-au cu tine, băiețule?

— N'am făcut nimic! striga Rivera.

— N'au drept să-l chinuască așa!...

Cei doi inși reușiră să-l smulgă pe negru de lângă stâlp și-l târâră spre ieșire. Dar acesta se sbătea mereu. Îl mușcă pe unul din călăii lui de deget, iar pe cellalt mai sus de încheetura mâinii. Sângele începu să picure din degetul mușcat. Rănitul striga:

— Am să-ți arăt eu ție, să-ți piară gustul de bătae!

Cei doi inși îl trântiră pe negru jos: el se apăra mereu, însă din ce în ce mai slab. Între timp își făcură apariția câțiva agenți și, după o mică discuție, hotărâră să i se dea drumul tânărului. Îl duseră până la ușa de serviciu, de unde acesta o luă la fugă, dornic să se întoarcă acasă cât mai curând.

În răstimp, mulțimea îngrămădită în fața magazinului, sporia. O femeie începu să țipe că băiatul fusese bătut până la sânge, și valva stărnită de ea avu darul să-i molipsească pe trecători. Se auziau răcnite de amenințare.

Un orator improvizat ațâță și mai mult adunarea. Agenții ieșiră din magazin încercând să împrăștie gloata gălăgioșilor. Dar nimeni nu vru să plece, iar oratorul continuă să vorbească, îndemnând lumea să stea pe loc.

În magazin, era o adevărată zăpăceală și se aștepta ca negrul să iasă. Cum acesta nu se ivia, toți căpătară convingerea că îl băteau într'adevăr. Câțiva bărbați din mulțime strigară că victima trebuia scoasă din mâinile călăilor. Două femei leșinară. În întăritarea generală fu răsturnată o vitrină. Mai mulți vânzători, speriați, fugiră din magazin.

În stradă se auzi o sirenă, în vreme ce o ambulanță se opria în fața magazinului; fusese chemată de vânzătorul mușcat la deget. Dar mulțimea, a cărei mânie sporia pe fiecare minut, își închipui că rostul ei acolo era ca să-l ducă pe tânărul negru la spital. Trei oratori noi se iviră și unul din ei se urcă pe o scară. Un agent vru să-l dea jos și astfel începu încăerarea.

Lumea era convinsă că tânărul negru fusese bătut cumplit, fiindcă vedea ambulanța acolo. Agenții se simțiră neputincioși, astfel că cerură întărit. O piatră prefăcu în fândări una din vitrine. Sgomotul geamului spart fu înăbușit de urletele mulțimei. Și iată că se văzu apărând o targă. Numai încăpea îndoială că negrul fusese omorât. Mulțimea se năpusti înăuntrul magazinului, ca o haită de fiere sălbatece.

În momentul acesta — abia trecuse un ceas și jumătate de când negrul strecurase briceagul în buzunar — se împărți mulțimei niște foi de hârtie șapirografiate. Pe ele era scris:

„Un băiat bătut până la sânge!”

„O femeie lovită de patron și de polițiști!”

„Starea băiatului e foarte gravă!”

„Acum un ceas, un băiat negru, în vârstă de 12 ani, a fost crunt bătut de către directorii magazinului cu prețuri unice, „Kress”. Copilul e pe moarte. El a fost stălcit în bătae, pentru vina de-a fi „furat” un briceag!”

„O femeie neagră, vrând să ia apărarea copilului, s'a ales cu brațele sdrobite de aceste brute, apoi a fost arestată!”

„Muncitori! Negrii și Albi!”

„Protestați contra linșării unui negru nevinovat!”

„Cereți punerea în libertate a copilului și a femeii!”

✱

Anchetele lor au provocat multe nemulțumiri și deseori vrajbă.

Pentru a face față acestei stări de lucruri, familiile negrilor sunt nevoite să viețuească în comun, ca să-și micșoreze cheltuielile. Condițiile de viață au devenit aproape jalnice. Cu toate că legea nu interzice negrilor să trăiască în orice cartier al New-Yorkului; propriu zis, ei nu pot părăsi Harlemul, deoarece nimeni nu le închiriază locuințe în alte cartiere ale orașului. Proprietarii din Harlem nu scapă ocazia de-a trage cât mai multe foloase de pe urma acestei situații; oricine știe că un apartament care merită cel mult 25 dolari, în Harlem, se închiriază cu 40 și 50 dolari. Adăugăm apoi că aceste apartamente, adeseori n'au nici un confort și n'au văzut reparații de ani de zile.

În timpul prohibiției, populația din Harlem, a cunoscut o epocă de oarecare prosperitate. În 1919—20, negrii din Harlem aveau proprietăți imobiliare și rurale, cari valorau peste 5 milioane de dolari. Astăzi, cea mai mare parte din aceste investițiuni sunt pierdute. Unul din conducătorii negri a constatat că nici o bancă din New-York nu schimbă polițele negrilor, decât contra unei dobânzi, cu mult mai mare decât aceea socotită albilor.

Dar se face o operă profund anti-socială când e vorba să se angajeze muncitori albi, semănând astfel ura în rândurile negrilor din Harlem. Multe magazine de acolo, și în deosebi, magazinele „cu prețuri unice”, din a 125-a stradă, refuză funcționari negri. Pentru a protesta în contra acestei stări de lucruri, numeroase organizațiuni negre își invită membrii ca să boicoteze magazinele, cari nu folosesc negri în slujba lor.

Pe temeiul acesteia izbucnit revolta din Harlem. Negri s'au mirat chiar că aceste turburări n'au avut loc mai curând. Răscoala mocnea de multă vreme în cartierul negru. Incidentul cu tânărul Lino Rivera n'a fost decât un pretext, pentru a lăsa să se reverse în afară veninul adunat în cursul a cinci ani de criză. Dacă autoritățile din New-York, doresc să înlăture pe viitor asemenea revolte, ele sunt datorate să caute înșiși cauzele răului, în loc să arunce răspunderea acestui incident tragic asupra cutărei grupări politice.

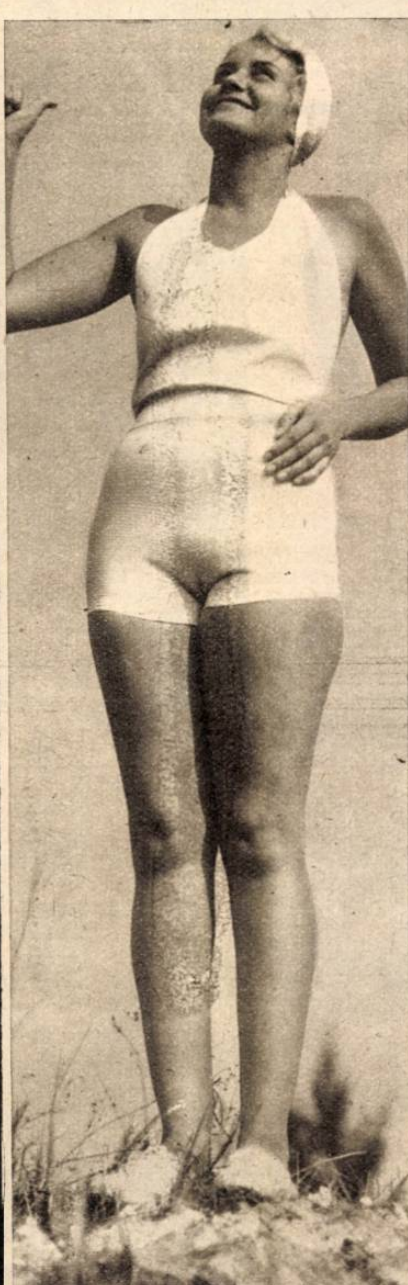
H. L. B.

linistit

Bokberger Kissingen

sub supraveghere medicală
STR. ANASTASE SIMU No. 4, ETAJUL III
TELEFON 4-0615

Vedeta celebrului circ în aer liber care a sosit de curând la New-York este Miss Alice M. Gibson care a uimit publicul cu acrobațiile aeriene pe care le-a executat.

ONDULAȚIUNILOR PERMANENTE

CALEA MOȘILOR, 53 — Telef. 3.00.11

Execută personal aceste lucrări deci și garanția calității

Sucursala de sezon : Călimănești, Hotel Jantea, 2

Produzione
VICHY
ETAT

A SE FERİ DE CONTRAFACERI ȘI SUBSTITUȚIUNI

KOMOL

FERIȚI-VĂ DE IMITAȚIUNI. — CEREȚI FLACOANE PERFECT
INCHISE ȘI AMBALAJ ORIGINAL

1902
 1903
 1904
 1905
 1906
 1907
 1908
 1909
 1910
 1911
 1912
 1913
 1914
 1915
 1916
 1917
 1918
 1919
 1920
 1921
 1922
 1923
 1924
 1925
 1926
 1927
 1928
 1929
 1930
 1931
 1932
 1933
 1934
 1935
 1936
 1937
 1938
 1939
 1940
 1941
 1942
 1943
 1944
 1945
 1946
 1947
 1948
 1949
 1950
 1951
 1952
 1953
 1954
 1955
 1956
 1957
 1958
 1959
 1960
 1961
 1962
 1963
 1964
 1965
 1966
 1967
 1968
 1969
 1970
 1971
 1972
 1973
 1974
 1975
 1976
 1977
 1978
 1979
 1980
 1981
 1982
 1983
 1984
 1985
 1986
 1987
 1988
 1989
 1990
 1991
 1992
 1993
 1994
 1995
 1996
 1997
 1998
 1999
 2000
 2001
 2002
 2003
 2004
 2005
 2006
 2007
 2008
 2009
 2010
 2011
 2012
 2013
 2014
 2015
 2016
 2017
 2018
 2019
 2020
 2021
 2022
 2023
 2024
 2025
 2026
 2027
 2028
 2029
 2030
 2031
 2032
 2033
 2034
 2035
 2036
 2037
 2038
 2039
 2040
 2041
 2042
 2043
 2044
 2045
 2046
 2047
 2048
 2049
 2050
 2051
 2052
 2053
 2054
 2055
 2056
 2057
 2058
 2059
 2060
 2061
 2062
 2063
 2064
 2065
 2066
 2067
 2068
 2069
 2070
 2071
 2072
 2073
 2074
 2075
 2076
 2077
 2078
 2079
 2080
 2081
 2082
 2083
 2084
 2085
 2086
 2087
 2088
 2089
 2090
 2091
 2092
 2093
 2094
 2095
 2096
 2097
 2098
 2099
 2100
 2101
 2102
 2103
 2104
 2105
 2106
 2107
 2108
 2109
 2110
 2111
 2112
 2113
 2114
 2115
 2116
 2117
 2118
 2119
 2120
 2121
 2122
 2123
 2124
 2125
 2126
 2127
 2128
 2129
 2130
 2131
 2132
 2133
 2134
 2135
 2136
 2137
 2138
 2139
 2140
 2141
 2142
 2143
 2144
 2145
 2146
 2147
 2148
 2149
 2150
 2151
 2152
 2153
 2154
 2155
 2156
 2157
 2158
 2159
 2160
 2161
 2162
 2163
 2164
 2165
 2166
 2167
 2168
 2169
 2170
 2171
 2172
 2173
 2174
 2175
 2176
 2177
 2178
 2179
 2180
 2181
 2182
 2183
 2184
 2185
 2186
 2187
 2188
 2189
 2190
 2191
 2192
 2193
 2194
 2195
 2196
 2197
 2198
 2199
 2200
 2201
 2202
 2203
 2204
 2205
 2206
 2207
 2208
 2209
 2210
 2211
 2212
 2213
 2214
 2215
 2216
 2217
 2218
 2219
 2220
 2221
 2222
 2223
 2224
 2225
 2226
 2227
 2228
 2229
 2230
 2231
 2232
 2233
 2234
 2235
 2236
 2237
 2238
 2239
 2240
 2241
 2242
 2243
 2244
 2245
 2246
 2247
 2248
 2249
 2250
 2251
 2252
 2253
 2254
 2255
 2256
 2257
 2258
 2259
 2260
 2261
 2262
 2263
 2264
 2265
 2266
 2267
 2268
 2269
 2270
 2271
 2272
 2273
 2274
 2275
 2276
 2277
 2278
 2279
 2280
 2281
 2282
 2283
 2284
 2285
 2286
 2287
 2288
 2289
 2290
 2291
 2292
 2293
 2294
 2295
 2296
 2297
 2298
 2299
 2300
 2301
 2302
 2303
 2304
 2305
 2306
 2307
 2308
 2309
 2310
 2311
 2312
 2313
 2314
 2315
 2316
 2317
 2318
 2319
 2320
 2321
 2322
 2323
 2324
 2325
 2326
 2327
 2328
 2329
 2330
 2331
 2332
 2333
 2334
 2335
 2336
 2337
 2338
 2339
 2340
 2341
 2342
 2343
 2344
 2345
 2346
 2347
 2348
 2349
 2350
 2351
 2352
 2353
 2354
 2355
 2356

Île din țară. Noi preturi rebus
 De vânzare la toate farmaciile,
 Pe care în curții aliei interzic, ori
 Când transport. Nu o aplica decât
 Noia Pudaș se ține așa de bine
 Ca cele otomane, că e cu totul
 Chiar îngrădita de țenul meu
 Bădăria mea admiră mai mult
 Mai moale și mai drăgălaș ca mai
 În orice caz așa că îmi face țenul
 Căci cu spuma dublu de Crenă.
 Păstăle pentru că e amestec
 Căuțiție și că are scărșă pro-
 Leptă Pudaș de Paris, și fabri-
 Nua Pudaș mară Tokolan, ce-
 În opt ore în șir. Se numește
 men, ci și ține de țabl cel pu-
 înărită urâtă luciu de pasul
 Pudaș — unu care nu numi
 Da, un fel bădărat nou de

PRIMUL INSTITUT COSMETIC MEDICAL

Consult. gratuite Miercuri 11—12 a. m.

Ceă mai perfectă
vopsea de păr
IMÉDIA L'ORÉAL
PARIS

Locarno.

OTRAVA

Aleea palmierilor
din Lugano.

IN drum spre Veneția, din tren, pe tot parcursul jugoslav, se văd lanuri nesfârșite de maci roșii și flori superbe. Pe lângă Fiume, clima este atât de dulce, încât cameliile înfloresc în toilul iernii, iar laurii cresc păduri. Abazia, orașel roz, e ascuns ca un cuib între flori. Dealungul Italiei, în Sicilia, toată coasta de Azur, și în tot sudul Spaniei, crește o vegetație luxuriantă. S'ar zice, văzând toate esențele acestea de plante felurite, un muzeu vegetal. Vegetația este atât de îmbelșugată în regiunea mediteraneană,

circulația sevei atât de activă, încât viața se revărsă din toate părțile, se expune magnifică, în formă de flori, frunze, ciorchine și spice.

În regiuni întregi, mâna omului plantează flori. Hectare întregi de flori de tot felul. Pe alocuri, sunt două sau trei recolte fiindcă florile sunt secerate, ca grâul și orzul la noi. Un vast măcel fără sânge; vagoane întregi de flori sunt transportate spre fabricile de parfum, cari extrag din petale esențe rare, pentru a face să capete o atracție în plus.

În Rumelia orientală, prin văile Balca-

nilor, trecând prin vaste culturi de trandafiri și uriașe păduri de nuci, ajungem în orașul Cazanlâc, atât de cunoscut parfumeriilor din capitalele europene.

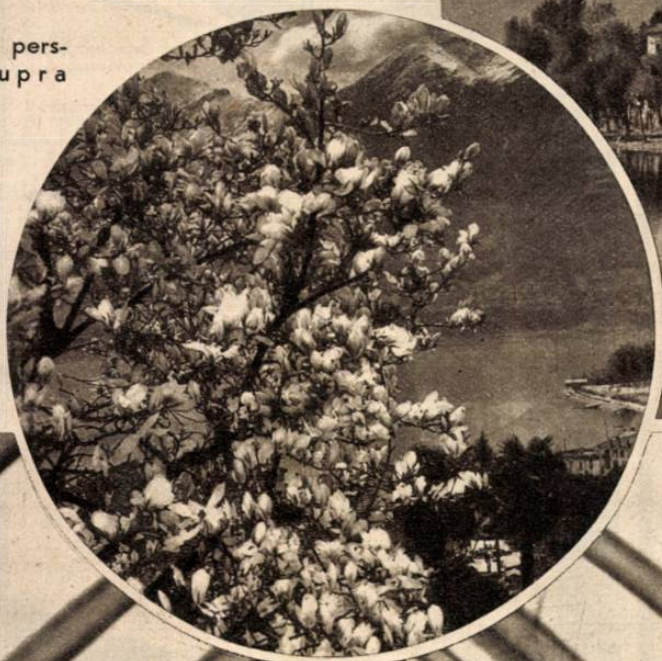
Numeroase caravane ne însoțesc. Măgăruși cenușii poartă agățate de o parte și de alta a spinării lor, coșuri mari, al căror conținut umple aerul de un parfum puternic. Fete frumoase, dela țară, în cămăși albe ca zăpada, cu sorturi în culori aprinse, formează cortegiul originalei procesiuni, — o procesiune aproape triumfală, în care toți, animale și oameni, sunt împodobiți cu trandafiri; chiar toiegele și bățele sunt ornate cu flori, ca la o antică procesiune dionisiacă.

Uleiul și apa de trandafiri, produse în India, Persia și Egipt, abia ajung pentru nevoile Orientului. Femeile orientale simt o nevoie mult mai accentuată, de parfum, decât cele din Occident. Occidentul are produse mai rafinate, Orientul iubește însă mai mult parfumurile clasice. Dar și Europa de vest se aprovizionează din Răsărit. Cantitatea considerabilă de prețioase esențe întrebuințate de parfume-riile europene și mai ales de englezi, a provenit multă vreme aproape în întregime din câmpiile pitorești ale Traciei, situată la poalele Balcanilor centrali. Din cele 123 de sate ale Traciei, care cultivă trandafiri, 42 aparțin văii

O frumoasă perspectiva asupra Triestului.

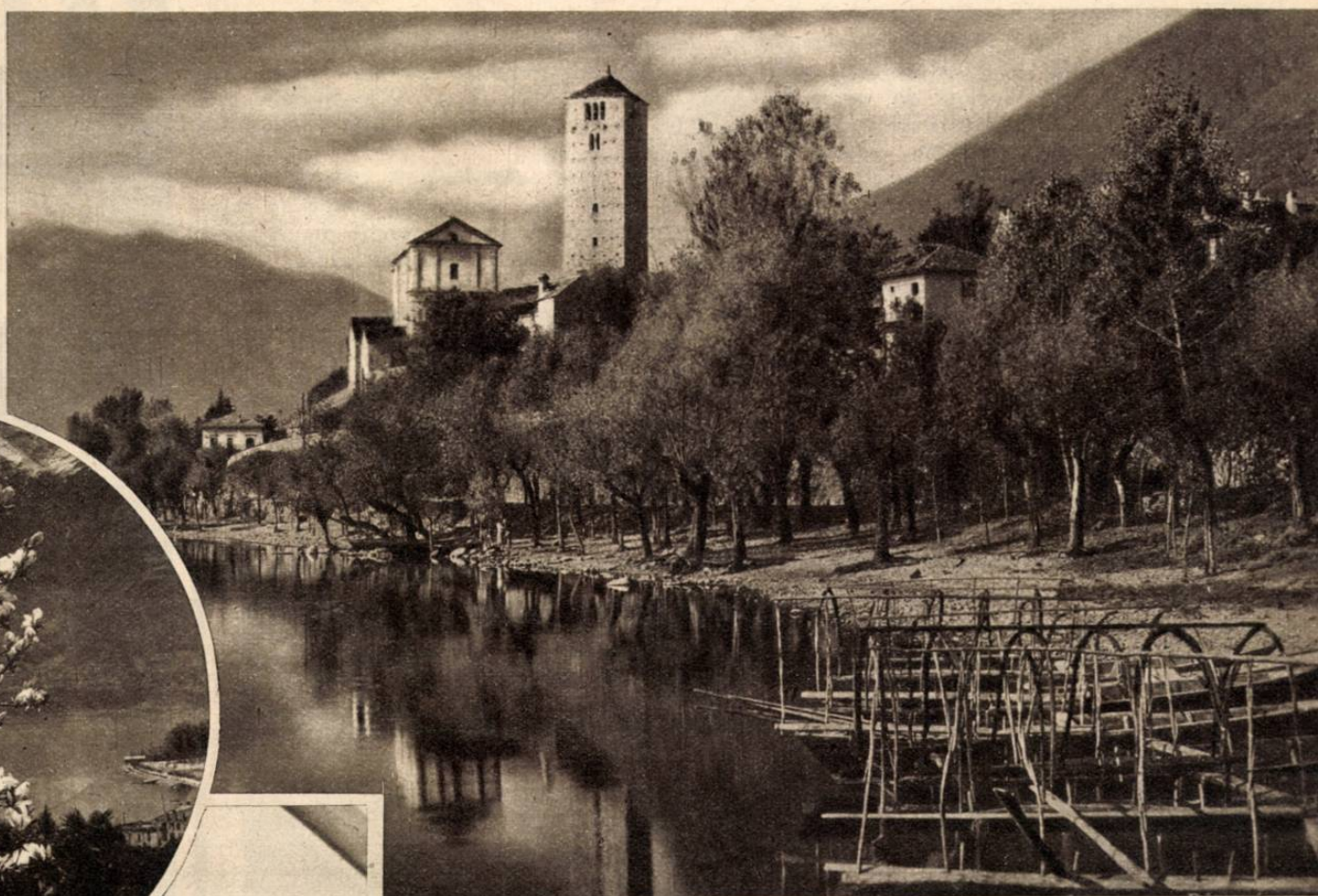

Copilul se îmbată de parfumul florilor. Asupra lui, ele nu vor avea efect otrăvitor.

Cazanlâc. Se scot anual peste 1600 kg. de esență, iar în ce privește spațiul ocupat de culturi, ne putem face o idee, considerând că pentru un kilogram de ulei trebuie 3.200 kilograme de roze. Trandafirul de Tracia, cu flori simple, ușor nuanțate în roz, crește mai ales pe pantele expuse soarelui. Se plantează primăvara și toamna: recolta se face în Mai și la începutul lunii Iulie. În Aprilie, țara trandafirilor e un adevărat paradis. Vizitasem această vale a rozelor, într-o primăvară, când însoțitorul meu, un bulgar din partea locului, mă întreabă dacă nu vreau să văd și ospiciul de nebuni „ca să-mi fac o idee completă, despre industria uleiului de trandafiri”.

— Ce legătură între acest azil și fabricile de parfum?
— Cei cari lucrează prea mult, uneori o viață întreagă, în mirosul puternic al esențelor, se otrăvesc. Ei capătă dureri de cap așa de grozave, încât își pierd mințile. Unii parcă trăiesc într-o beție continuă. Delirează, sunt

În această pagină:
Sus: Locarno, unde parfumul florilor este mai îmbătător decât în oricare altă parte a Italiei.

Mijloc: Cel mai periculos este lucrul florilor în sere. Parfumul lor se transformă aci într-o puternică otrăvă care poate aduce moartea celor care lucrează.

Sicilia cu bogata ei vegetație,

foarte palizi la față și slabi ca niște schelete. Florile se răsbună crunt...

Și în adevăr, se pare că un spirit subtil există în aceste flori măcelărite în cantități atât de vaste, spirit care se insinuiază în mintea și în sufletul călăilor, de lanuri înflorite, minându-le trupul și năruindu-le sănătatea...

De pe coasta de Azur poți vizita Grasse, orașul parfumului și al florilor. Soare puternic, în decorul bogat de măslini

lângă brazi, de întinse grădini tropicale la poalele munților înzăpeziți. O regiune de fabrici de parfum. Cel ce vizitează o astfel de uzină, zile întregi după aceea poartă îmbibat în haine și trup, parfumuri puternice. În laboratoarele acestor uzine, chimiștii lucrează migălos, de parcă ar căuta baccili necunoscuți. Lucrătorii sunt saturați de parfumuri, până dau în migrene cronice, în boli de inimă, și ajung la oribile vărsături. S'ar părea că florile se apără de acest măcel, care secără hectare întregi de zambile sau trandafiri. Trebuie cincișpezece mii de petale ca să se scoată un kilogram de esență de roze. Un kilogram din esența veritabilă de violete de Parma, costă 265.000 franci, iar din esența de tuberoze, 80.000 franci. Iată, într'un coș, niște glande de capre din Tibet, scoase de sub bărbuța țapilor, ca niște boabe negre; — 20.000 franci un kilogram de astfel de glande. Din ele se scoate un praf negricios, care este parfumul de mosc. Un alt parfum se scoate din niște glande de

pisică. Iar subtilul Origan, se extrage din fân. Iată coșuri de frunze de tabac negru, pentru „Patchulli”, grămezi de rădăcini, întortochiate, ca de mandragoră, pentru parfumul de violete. În cazane, fierb șerburi colorate: jasmîn, violete, unt de Iris; într'o tigăie, o lucrătoare amestecă un fel de solzi: fabrică farduri, din rășină, stearină, lanolină.

Am intrat într'o cofetărie? Nu, e sala unde se fabrică, în tot felul de cratițe, cremă de ras și creme de frumusețe. Iată o secție de rășnițe și de mori arhaice, pentru măcinat pudra de orez sau migdalele amare.

Pe când vizitam o astfel de uzină, o lucrătoare, care prepara o fiertură într'un cazan, din care se ridicau aburi groși și roșcați, amețită de aceste miazme violente, s'a prăbușit, galbenă ca un cadavru, într'un fel de convulsii oribile. A fost scoasă din sala mașinilor, ca să n'o vadă vizitatorii. După câteva crize de acestea, spiritul florilor ucise distruge pe lucrător: natura ultragiată, se răzbună...

S. V.

OASPEȚI ILUȘTRI AI CAPITALEI

Cunoscutul fiziolog doctorul O. M. Mistal directorul Sanatorului Clouelle din Montana (Elveția) este inventatorul unei operații speciale pentru bolnavi de plămâni. D-sa — invitat fiind de medicii români — a venit împreună cu soția sa, la București, și a ținut o conferință despre: „Endoscopia și secțiunea aderentelor pneumothoraxului”. Asupra acestei operații doctorul Mistal a publicat de curând o carte, în limba franceză.

MAȘI DE APĂRARE ÎMPOTRIVA FURTUNII DE NISIP.

La Boise City în Oklahoma (Statele Unite), pietonii și-au îmbrăcat niște măști de apărare împotriva furtunii de nisip care s'a abătut asupra regiunii.

albituri

La vulturul de mare cu peștele în ghiare

Theodor Atanasiu & Co

STR. BAZACA 1 STR. CAROL 76-78-80-82 STR. HALELOR 21

„Fardatul excesiv e vătămător pentru piele”

- zice un specialist

Ce trebuie făcut

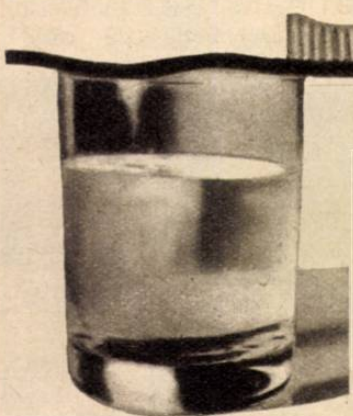
Oricât de surprinzător să pară, știința a dovedit că fardul aplicat într'una timp de mai mulți ani produce pe obraz semnele bătrâneții. Astfel se strică frumusețea naturală a tenului juvenil. Redându-se însă pielei un element vital și întineritor, numit Biocel, ea recapătă repede limpezimea, frăgezimea și frumusețea ei.

Acest prețios Biocel s'a obținut din animale tinere, după procedeul Profesorului Dr. Stejskal de la Universitatea din Viena. E acum conținut în Crema Tokalon, culoarea roză, celebra crema de Paris. Aplicată seara înainte de culcare, ea nutrește și întinereste țesuturile și strânge mușchii moleși ai obrazului în timp ce dormiți. Dimineata aplicați Crema

Tokalon, culoarea albă (neunsuroasă). Ea albește, tonifică și strânge porii. În modul acesta, pielea cea mai stricată de fard și tenul ofilit capătă o nouă frumusețe uimitoare. Se garantează efectul, altfel se restituie banii.

De vânzare la toate farmaciile, drogheriile și parfumeriile din țară. Noi prețuri reduse: Crema Tokalon, culoarea albă, la Lei 50.—, Crema Tokalon aliment, culoarea roză la Lei 60.—.

Nu mai apă și peria
nu sunt suficiente...

... pentru a distruge acțiunea vătămătoare pe care o pot avea microbi și resturile de mâncăruri. — Pasta Nivea spală și curăță cu ușurință fermeții din cele mai ascunse colțuri. Numai este o dificultate desinfecțarea gurei de două ori pe zi, de când vă stă la dispoziție pasta de dinți Nivea la un preț atât de efin. Această pastă ferește dinții de a se strica și îi întretine foarte frumoși albi.

Nu mai
Lei 22.
tubul mare

Plăcută, spumează ușor,
excelentă ca gust.

713

Mai există **SLAVI** în ROMANIA?

— FETE DE VÂNZARE —

Cum își vând țiganii fetele. — Rolul jucat de un redactor al nostru la o asemenea vânzare.

ZILELE trecute era mare hărmălaie în piața gării de Est. Vre-o cincisprezece țigani nomazi, unii tineri alții mai bătrâni, cu plete și bărbi mari, câteva țigănci svăpăiate — grup în jurul căruia roiau un număr de danci aproape goi — se agitau, mutându-se din loc în loc, când pe un maidan, când pe treptele gării, când lângă peluza din mijlocul pieței. Vorbeau cu febrilitate, cu gesturi deșănțate, strigând și certându-se, când în țigănește, când în românește.

În cele din urmă, câțiva se prezentară la comisariatul gării, vorbind toți deodată și încercând să explice despre ce este vorba.

— „Nu înțeleg nimic!” — le spuse comisarul, după ce-i ascultase cu oareșicare bunăvoință.

„Faceți un act... Găsiți pe cineva să vi-l scrie și veniți apoi la mine”.

Țiganii, încântați de rezultatul intervenției lor, se adresară mai multor surtucari, de pe peron; dar nimeni nu le pricepea păsul.

— „Hai, că vă scriu eu!” — le-am spus, bănuind că e vorba despre ceva, care ar putea interesa pe un ziarist.

Lăeții primiră cu mulțumiri entuziaste și binecuvântări țigănești oferta mea spontană. Intrară cu sgomot mare, cu toții, într-o cârciumă.

„MI-AM VÂNDUT PE SORU-MEA”.

— „Uite, ce e boerul... Matala scrie o declarație așa...” — îmi spuse un țigan simpatic, în vârstă ca de 30 de ani cu trăsături regulate, plete buclate până

peste umeri, o barbă cârlionțată neagră ca pena corbului și un costum pitoresc de țigan nomad.

„Eu, subsemnatul, Gheorghe Ștefan Avram, declar că am vândut pe soru-mea, Savina, pentru suma de 5.000 lei...”

Încercai să explic „romului” că legile țării noastre nu îngăduie vânzarea unui om și că chiar dacă aş scrie așa ceva, învoiala între părți n'are nici o valoare, nefiind recunoscută de nici o autoritate oficială.

— „Apoi, fata se mărită...” — spuse țiganul.

— „Și d-ta o vinzi?” — întrebai.

— „Nu. Eu vreau să-i împac” (În urmă aflai că țiganul cel chipeș care-mi dicta declarația, era „vătaful” șatrei).

— „Dar cine vinde fata?” — întrebai.

— „Noi suntem cu sălașul aci, în dosul Gării Obor” — mă lămurii vătaful — „Fata o vinde Gheorghe Ștefan Avram, care face parte din alt sălaș, de la Bariera Vergului...”

— „Și cine o cumpără?”

— „Eu, Ilie Mihai!” — răspunse un moș bătrân, cu barbă albă.

— „D-ta ești ginerele?” — întrebai mirat. Țiganul începu să rădă:

— „Nu, boerule! Cumpăr o mireasă pentru băiatul meu, Gogu Stănescu”.

— „Dar nu înțeleg ce drept are să o vândă frate-său?”

— „Apoi tatăl Savinei e mort. Și de aia o vinde frat-su mai mare.”

— „Bine, omule, — obiectai eu cu încăpățănare — dar nu se poate face un act de vânzare a unui om. Pe meleagurile astea numai sunt robi. În România nimeni n'are dreptul să vândă pe un semen al său”.

În șatra țiganilor:

Țigăncile cochetează cu animalul credincios, iar țigănușii zglobii încing hora.

Țigăncile cu carele se îndreaptă spre braș. Se pregătește oare o nouă vânzare?

— „De ce te miri matală așa — mă întrerupse „vătaful” — la boeri se cumpără ginerile; la noi e de vânzare mireasa... E mai drept așa, căci se plătesc cheltuelile, ce a avut tatăl fetei cu creșterea ei: mâncare, haine...”
 — „Apoi să vă fac un act așa... fără să pomenesc de vânzare... ca să se potrivească și cu ceea ce spun legile... și cu despăgubirea, la care crede că are drept fratele”.
 — „Și mai scrie matală acolo că „dacă fuge Savina de la Gogu Stănescu, eu Gh. A. Ștefan, răspund cu două pogoane de pământ, pe cari le am la bariera Vergului și mai dau despăgubire încă 5.000 de lei cheltuiți pentru „băutură...”
 — Adecă pentru cheltuelile nunții, ce voiți să faceți” — spusei.
 — „Mâncare și băutură” — preciză romul.

SEMNAREA ACTULUI

În urmă citii, cu glas tare, actul cam încurcat, redactat de mine, pe care toți romii nuntași îl ascultară într-o tăcere solemnă, declarându-se perfect mulțumiți și aprobând diferite pasagii, mai ales acolo unde adăugasem dela mine câteva urări de bine „sănătate și noroc”, sau așa ceva. Vătaful Banciu Cucuraru și bulibașa Mihai Cristache semnară apoi, ca martori, prin punere de deget pe o cruce de cerneală, pe care o făcusem în dreptul numelui lor. Mai depuseră amprente digitale, pe act, și alți doi romi mai bătrâni, tot în calitate de martori — „Acu e gata!” — spuse vătaful.
 — „Dar n'a semnat Gh. A. Ștefan, care primește banii” — amintii eu.
 — „Nu-i nevoie — declară vătaful — e de ajuns dacă semnează martorii”.
 Am constatat cu surprindere, că țiganii din România mai păstrează aceste obiceiuri vechi moldovenești și muntenesti, când o învoială nu era semnată de părțile contractante, ci numai de martori. La arhivele statului, și prin arhivele particulare sunt multe asemenea zapise, semnate numai de martori, prin punere de deget. Actul, ce-mi ceruseră să-l redactez, ar fi fost un fe-

de zapis de vânzare a unei roabe, după datinele din prima jumătate a veacului trecut, dacă l-aș fi ticluit întocmai așa, cum îmi dictau țiganii.

M'au rugat să semnez și eu, ca martor și pisovnic pe învoiala scrisă de mine. Le-am făcut cheful. La urmă, după semnătura mea, a consimțit să pue degetul și fratele miresei, care urma să primească cei 5.000 de lei, fiind responsabil cu două pogoane de pământ, dacă fuge Savina.

Cu acest ciudat act, — reieșit din colaborarea tuturor romilor — Ilie Mihai, tatăl mirelui, adecă cel care dădea paralele, s'a prezentat la comisarul Gării de Est spre legalizare, însoțit de vătaf.

Bineînțeles, că au fost dați afară cu mare alai.

Țiganii mai stăruiseră câțva timp, căutând să convingă pe comisar, Dar zadarnic.

Țigăncușele care-și aprind bărbătește țigările, ar putea și ele să cadă într-o zi pradă traficantilor. Jos: În fața cortului, țigănușii pozează fotografului.

O CONSFĂTUIRE.

Văzând că nu-i chip de făcut nimic, ieșiră cu toții pe scările gării, unde vătaful Banciu, cu pletele bătute de vânt, se așeză cu maestrate, ca un fel de vovod, pe treapta cea mai de sus. Alături de dânsul ședea un fel de adjutant. Ceilalți din jur, stăteau toți în picioare.

Se ținea acum un sfat spre a se stabili dacă actul, astfel cum fusese redactat de subsemnatul, avea vre-o valabilitate, fără legalizarea comisarului.

După o discuție, nu prea lungă, în limba țigănească, hotărîră că actul e bun. La un moment dat, unul dintre romi, care avea un fel de chimir de piele lat, la brâu, băgă mâna înăuntru, scoțând de acolo un teanc de hârtii monede de 500 și 1.000 de lei. Făcuse un gest larg, de senior bogat și mândru, aruncând cu nepăsare bancnotele pe treapta de piatră. Era acolo o avere!

Voise oare să mă epateze pe mine, sau acesta era gestul lui obicinuit? Poate era vistiernicul șatrei stabilite în dosul găii Obor și le arăta tovarășilor comoara. Fratele miresii făcu o obiecție în țigănește. Era nemulțumit.

— „Îți dau și bani de aur dacă vrei” — răspunse țiganul cu banii; scoțând apoi din chimir o pungă mai mică, de piele și numărând lui Adam cinci napoleoni de aur.

Țiganii au vanitatea de a avea monede de aur, pe cari le păstrează ca pe o comoară; ei socotesc un napoleon drept o mie de lei, deși la bursa oficială aurul e cotelat mai puțin.

CU CE PREȚ SE VÂND MIRESELE ?

— „Pentru d-ta cât a plătit bărbatul d-tale?” — întrebai pe o țigancă frumoasă și tânără, care ținea un copil în brațe.

— „Douăzeci de mii de lei. Dar unele fete de măritat se vând cu 25 sau chiar 30 de mii de lei, după cum sunt de frumoase sau de vrednice. Asta a fost una mai effină și s'a vândut numai cu cinci mii de lei”. Intre timp țiganii tocmiră un automobil, și intrând câți putură înăuntru, plecară să aducă pe mireasă din satul Rodovan (Ilfov) unde mi se spunea că o ascunsese mirele ei. Se și cununaseră, într-o noapte cu lună, sub bolta cerului albastru, pe când cânta o privighetoare, având de martori, la cununie, stelele cerului și glasul dragostei lor.

— „O să mergeți acum la Ofițerul stării civile?” — întrebai pe nuntași.

Fără să înțeleagă bine întrebarea și oareșicum mirați de neștiința mea, îmi răspunseră:

— „Cum o veni mireasa și cu mirile, facem masă mare și te rugăm să ne faci mare cinste să poțestești și d-ta, boerule.”

OBICEIURI ȚIGĂNEȘTI LA NUNTĂ

Spre a mă documenta mai bine am căutat să văd și pe arhimandritul Calinic I. Popp Serboianu, autorul lucrării „Les Tsiganes”, apărută în franțuzește în ediția Payot. Acest călugăr-preot, cunoscând foarte bine viața țiganilor, mi-a mai dat următoarele interesante amănunte cu privire la căsătoriile țigănești.

Uneori sunt doi pretendenți la mâna unei fete. Atunci se apucă la bătaie în fața ei. Cel învins chiar dacă fusese iubit, cade deodată în disgrație și fata preferă pe învingător.

Țigăncile se mărită de obicei foarte de tinere: uneori chiar la 9 sau 10 ani, pe când soțul are numai 12 sau 13 ani. Intre țigani se văd des buni în vârstă de 30 de ani.

În jurul Bucureștilor sunt o serie de șatre nomade, cari de treizeci de ani se mută din loc în loc, fără a se depărta prea mult de oraș. În genere, fata se supune voii părinților și pleacă cu tânărul din altă șatră, căruia îi este destinată de dânzii. Uneori copii se logodesc de mici, după învoirea și chibzuiala bătrânilor; prețul fetei fiind fixat cu mulți ani înainte, ea este lăsată deocamdată în îngrijirea mamei ei, iar tatăl încasează o arvună. Fiind de față vataful, a cărui autoritate este necontestată, tatăl se obligă să predea fata la timpul convenit.

Vataful e în același timp și judecător, făcând „drep-tate” chiar pe marginea unui șanț, sau ori unde ar crede nimerit. El pronunță despăgubiri bănești pentru mireasa fugară sau fel de fel de alte amenzi, pe cari țiganii le plătesc fără nici o cârtire.

Disciplina și respectul autorității țigănești superioare e mult mai mare în sânul romilor, decât s'ar crede.

Dar vom mai reveni, pentru a vorbi despre rolul și ierarhia vatafilor, cari au mai multe ranguri, vatafii cei mari fiind foarte bogați, cu influență și relațiuni importante în lumea civilă și chiar la autoritățile oficiale românești.

ALEX. F. MIHAIL

CITIȚI

„MAGAZINUL”

160 PAGINI
LEI 20

Publicație lunară tipărită
în culori la heliogravură.

NENOROCIREA DIN BUCEGI

Tinere vlăstare, pornite să cucerească înălțimile și să înfrunte natura, au căzut răpuse de furtună și viscol.

Acolo sus, pe giulgiul alb al zăpezii, departe de casă, și-au dat sfârșitul Sylvia Fenner și Edgar Lieblich.

Desigur, că nenorocirea, în cruda ei grozăvie, o deplângem.

Jertfa celor doi tineri ar trebui să apară însă ca un avertisment, pentru toți acei care confundă turismul cu o simplă plim-

bare la șosea sau în Cișmigiu, și care pornesc să cucerească înălțimile, cu desăvârșire nepregătiți.

Turismul este un sport la fel de greu ca toate celelalte și care nu poate fi practicat decât după un antrenament rațional. Fotografiile noastre redau în chip impresionant, patru aspecte ale dramei din munți. Trupurile neînsuflețite ale Sylviei Fenner și Edgar Lieblich sub privirile desnădăjduite ale camarazilor de drum.

„REALITATEA ILUSTRATĂ” TRIMITE DOUĂZECI DE TINERI PE TIMP DE TREI ANI, LA STUDII, ÎN CECOSLOVACIA.

În urma unei înțelegeri cu marea firmă „Bata” din Cehoslovacia, „Realitatea Ilustrată” a fost autorizată să instituie un concurs spre a alege douăzeci de tineri, cetățeni români, cari să fie primiți, gratuit, timp de trei ani, la internatul „Bata”, la învățătură, spre a-și face o meserie. În numărul viitor vom publica amănuntele acestui concurs.

Ingrijiți-vă frumusețea cu pricepere

spune ELIZABETH ARDEN

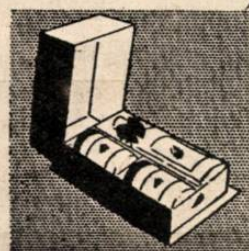
Frumusețea nu are preț, căci o femeie frumoasă are lumea la picioarele ei. Dar nu e absolut necesar să fi născută frumoasă; orice femeie, dacă dorește sincer, poate câștiga farmec și drăgălășenie.

Nu e nevoie să fii nici extravagantă, nici să te supui unui tratament complicat. Intrebuințați cele mai bune produse și întrebuințați-le regulat, iată adevărată inteligență și economică. Produsele Elizabeth Arden sunt atât de concentrate, că, deși le întrebuințați cu economie, ele vă dau rezultate imediate. Nu cantitatea produselor fac ca pielea Dv., să fie frumoasă ci alegere pricepută și întrebuințarea lor continuă.

Pentru a aduce frumusețea la îndemâna fiecărei femei, Elizabeth Arden a combinat produsele esențiale pentru tratamentul Dv., acasă, într-o frumoasă cutie roz. Cu această mică cutie nu puteți da greș, căci oricare vă este tipul sau vârsta, dacă voiți să fiți frumoasă, trebuie să curățiți complet fața, s'o tapotați cu tonic spre a stimula și rafina pielea și să întrebuințați o cremă fină pe-ntu a menține epiderma netedă. Cutia conține tot ce este necesar pentru acest tratament, cu indicații speciale pentru întrebuințarea lor.

Pentru Curățit.

Crema de curățit Ardena, se topește în piele îndepărtând impuritățile, cum săpunul și apa nu fac niciodată. Pătrunde în pori și împiedică punctele negre și asperitățile pielii.

Pentru Tonificare.

Tonicul pielii Ardena invigorează și clarifică pielea, menținând-o fermă și fragedă. Tapotați-l cu vigoare în figură și vedeți cum tenul vi se ameliorează.

Pentru hrănire.

Crema Velva Ardena este o cremă delicată, care se întrebuințează înainte de culcare. Face pielea fină și catifelată.

Produsele pot fi cumpărate separat sau combinate într-o frumoasă cutie argintie și roz, de obținut la:

GALERIES LAFAYETTE, Calea Victoriei 13. București
PARFUMERIA TEATRULUI, Calea Victoriei 84, București
și pretutindeni în magazinele de lux. Cereți broșura Elizabeth Arden

ELIZABETH ARDEN

Elizabeth Arden Ltd.

LONDON 25 OLD BOND ST. W.1

SPORT

O fază din matchul Unirea - Tric. — Beogradsky.

talei. Intr'adevăr, nu e match de Divizie Națională ca să nu-și numere spectatori dela 5000 în sus și rețele dela 200.000.

Iar dacă vreun club are cumva inițiativa organizării unui turneu pascal la care să participe și o echipă străină — o, nu prea tare! un Beogradsky, de pildă! esențialul este să parvie de peste hotare — atunci milionul e mai ușor atins decât ar atinge un Gogea Mitu — fenomenul de Moși prezentat, acum două zile, pe o arenă de football! — pragul de sus al unei uși de intrare dintr'un Block-house modern.

Aceste rețete impresionante — dovada evidentă și palpabilă a interesului pe care marele public îl acordă jocului cu balonul rotund — ar trebui să aibă drept primă consecință o ameliorare a spectacolului. Din mo-

O formidabilă săritură a lui Sfera, împiedică pe interul drept jugoslav să marcheze un punct.

ULTIMA săptămână — consecința logică a atâtor sărbători — a fost foarte bogată în activitate sportivă.

În activitate fotbalistică, mai ales.

Și din atâtea matchuri, din atâtea evenimente, fatal se desprind învățăminte, se prezintă aspecte și laturi speciale ale problemei, se trag concluzii. Să procedăm în ordine.

* * *

Și — plecând dela premiza că, în sport ca în orice alt domeniu de activitate al unei societăți moderne, se acordă prioritate eternului „nervum rerum” — să ne ocupăm de capitolul „spectatori și rețete”.

Este un capitol înfloritor.

De unde, până mai anul trecut, cu chiu cu vai, se adunau 2—3000 de spectatori la un match de campionat, primăvara aceasta par'că a adus cu ea un virus puternic de football-izare a cetățenilor Capi-

Căpitanii echipelor de rugby P. T. T. (București și Paris) schimbă fanioanele.

Căpitanii echipelor de rugby P. T. T. (București și Paris) schimbă fanioanele.

Intreaga asistență, în picioare, păstrează un minut de tăcere în memoria Regelui Alexandru al Jugoslaviei.

Din străinătate

BINECUVANTAREA PAPEI

Cu prilejul sărbătorilor de Paști, Papa, înconjurat de cele mai înalte figuri bisericești, a apărut la Roma în balconul bisericii Sf. Petru de unde a dat binecuvântarea sa la mai bine de zece mii de credincioși.

DOI ÎMPĂRAȚI S'AU ÎNTALNIT...

Kangte, Împăratul Manciuriei, l-a vizitat pe Hirohito, Împăratul Japoniei, la Tokio. Fotografia noastră înfățișează pe cei doi împărați din îndepărtatul răsărit, în drum spre palatul imperial din Tokio.

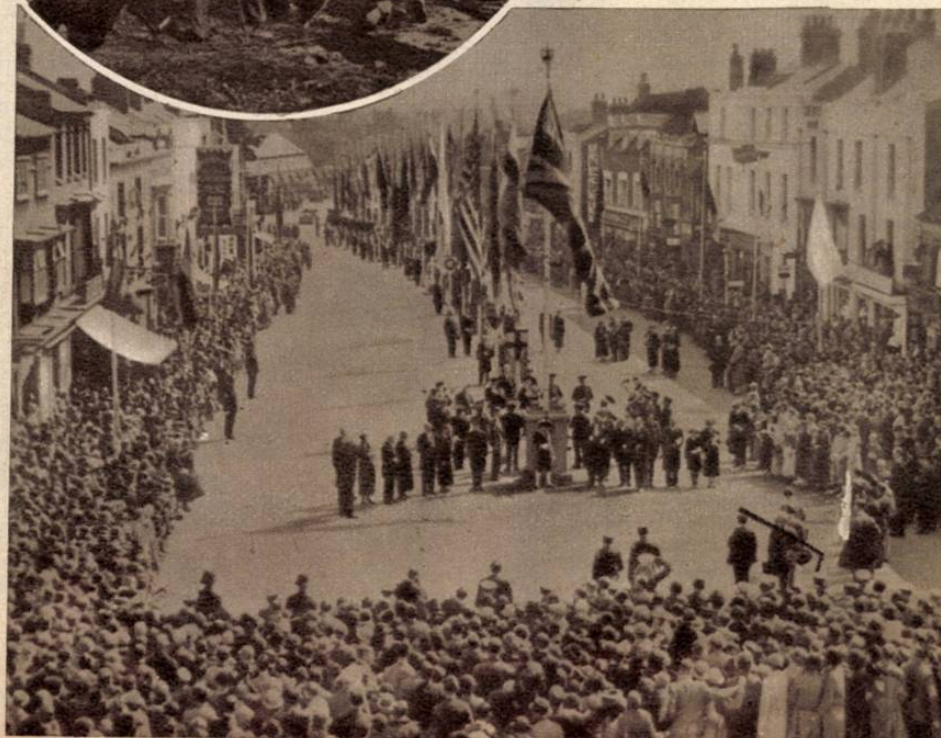
CAMPIONATUL TANCURILOR !..

În Italia s'a organizat un nou campionat: curse de obstacole pentru tancuri. Fotografia noastră, înfățișează pe unul dintre „concuranți” trecând un obstacol periculos. Dezarmare !.. Dezarmare !..

371 DE ANI DE LA NAȘTEREA LUI SHAKESPEARE

La 23 Aprilie 1935 s'au sărbătorit la Stratford on Avon (Anglia) 371 de ani de la nașterea lui William Shakespeare. În memoria genialului dramaturg s'au ridicat drapelele a 81 de națiuni.

POMPIERI PE APĂ

Pompierii din Londra au antrenat echipe speciale pentru stingeră vapoarelor care s'ar incendia pe mare. Fotografia noastră înfățișează grupul pompierilor, în timpul exercițiilor.

SĂPTĂMÂNA TEATRALĂ

DUPĂ cum spune chiar titlul acțiunea amuzantei comedii, recenta premieră a Teatrului Regina Maria, se desfășoară într-un Zeppelin. Lucrul constituie de sigur un punct de atracție, nu însă punctul principal, pentru că desigur interpretarea aleasă și ingeniozitatea cu care e scrisă comedia sunt lucruri cel puțin tot atât de îmbietoare.

Acest amănunt este menit să caracterizeze evoluția gustului publicului nostru. Vulgii, masa, a dorit întotdeauna realitatea, viața de toate zilele, aduse pe scenă. Și astfel cu mulți ani în urmă, aducerea pe scenă a unui cal, nu mai vorbim a unui automobil provoca desfundarea mahalalelor.

Desigur că mulți dintre spectatorii mai vârstnici își amintesc de marele succes obținut pe vremuri de „Ocolul pământului”, în care între multe altele, se aducea pe scenă un vagon de cale ferată. Dar „Zaza” cu d-na Maria Filotti în rolul titular? Această comedie a provocat mare vâlvă, pentru că direcția Teatrului adusese pe scenă un automobil, — unul veritabil.

Și veneau spectatorii de se minunau văzând pe scenă un lucru, pe care-l vedeau multiplicat în sute de exemplare pe stradă. După cum se vede, teatrul exercita pe vremea aceea nu chiar atât de îndepărtată — o atracție cu totul ciudată.

Poate că mulți dintre cetitori își amintesc de „Curcanii”, piesa

D. Tony Bulandra în „O aventură în zeppelin.” D. G. Timică și d-na Sylvia Fulda în „Testamentul”.

lui Grigore Ventura, scrisă destul de naiv, totuși, sub raportul numărului de reprezentații unul din marile succese ale Teatrului Național.

Ce se întâmplă în „Curcanii”? Defila pe scenă o companie de infanteriști cu muzică și drapel. Cu adevărat că evenimentul a răsculat Bucureștii și ca soldații să pară și mai mulți ocoleau de vreo câteva ori scena, iar plutonierii majori, când își puneau, când își scoteau o barbă finută cu gumilastic. Și în sală era delir.

Dar, cu timpul, publicul a început să se obișnuiască cu asemenea „realități” aduse pe scenă. Tânase la „Cărăbuș”, mi se pare în cadrul revistei „Pisică pe orez” a adus pe scenă într-un tablou cu o nuntă țărănească, un car cu doi veritabili boi. Lumea, ce-i drept, primea boii în fiecare seară cu aplauze la scena deschisă. Pe urmă a adus pe scenă o gloabă enormă și lumea a aplaudat din nou. Evoluția s'a făcut repede și la „Colos” am văzut acum doi ani adusă pe scenă, o cămilă.

Între timp, lumea s'a cam obișnuit cu asemenea „realități” și cinematograful i-a făcut să nu-l mai surprindă nimic. S'ar spune că acesta este un semn că lumea a înbătrânit. Ce oare mai trebuie să nascocescă regisorii pentru a o atrage? Uite, au venit cu un zeppelin pe scenă.

Sus: O scenă din „Testamentul” la Teatrul Comedia.

Mijloc: O scenă din „O aventură în zeppelin” la Teatrul Regina Maria.

D-ra Leny Caler, d. Ionel Țăranu și d. V. Maximilian în „O aventură în zeppelin.”

La Teatrul „Comoedia” se prezintă o spirituală piesă a lui Sacha Guitry „Testamentul”. E o piesă scrisă „pro domo”, autorul, prodigios scriitor, actor, regisor căutând să justifice și să explice... divorțul său de o frumoasă și talentată colegă.

Monieur de la Palisse.

Insfășișil

O PUDRĂ
impalpabilă care înfrumusețează și pune
în valoare tenul, parfumându-vă frumoasă
doamnă cu DIAVOLO aroma inedită a casei
D'Argy. Blanche Ivoire este cea mai nouă
nuanță care dă tenului o culoare interesantă.

Eau de
Cologne
DIAVOLO
formidabilul
succes
1935

diavolo
D'ARGY

CALENDAR

1500. A murit Doamna Maria-Despina, soția lui Radu Basarab cel Frumos, soacra lui Ștefan cel Mare.

1796. Napoleon învinge pe Austriaci, la Lodi.

1812. S'a născut romancierul englez Charles Dickens. A murit la 1870. (Alăturat chipul).

1886. A fost desvelită statuia lui Gheorghe Lazăr, întemeietorul școlilor în România.

8

1776. Se subscrie convenția prin care ni se răpește de către Austria, Bucovina.

1812. Turcia încheie la București pace cu Rusia, căreia îi cedează Basarabia.

1812. S'a născut George Barițiu.

1819. S'a născut ex-impărăteasa Victoria a Angliei. A murit la 1901. (Alăturat chipul).

1916. Atacul francez dela Mort-Hommes.

9

1688. A murit soția lui Vodă Șerban, înmormântată la Cotroceni.

1704. A murit oratorul francez Louis Bourdaloue, autorul volumului „Sermōns”.

1720. Austria ocupă Banatul Craiovei, cedat de Turci, în urma păcii dela Pasarowitz.

1798. S'a născut istoricul francez Jules Michelet. A murit la 1874. (Alăturat chipul).

1806. A murit la Buda, istoricul Samuil Micu Klein.

10

1683. S'a născut fizicianul Réaumur. A murit la 1757. (Alăturat chipul).

1699. Mitropolitul Ardealului, Atanasie, subscrie unirea cu biserica Romei.

1653. Matei Basarab învinge pe Cazaci la Finta.

1912. A murit poetul August Strindberg.

1912. Tronul danez a fost ocupat de către regele Cristian al X-lea, fiul regelui Friederic al VIII-lea.

11

1849. A fost ucis la Abrud, de către Unguri, prefectul din Zlatna, Petru Dobra.

1866. A intrat în țară domnitorul Carol I de Hohenzollern.

1873. A murit la Avignon filosoful englez John Stuart Mill.

1884. A murit principele Mihail Sturdza, fost domnitor al Moldovei. S'a născut la 1795. (Alăturat chipul).

1923. A murit generalul Christescu.

12

1664. Grigore Ghica, domnitorul Munteniei, pleacă pentru a doua oară cu oștile împotriva Ungurilor.

1805. A murit la Weimar poetul Friedrich Schiller. S'a născut la 1759. (Alăturat chipul).

1839. S'a născut la Iași pictorul Th. Buicliu.

1880. A murit Gustave Flaubert.

1893. Au fost dați în judecată subscriitorii „Memorandului și ai Replicii Românilor din Ardeal”.

13

1432. Vlad al III-lea, domnitorul Munteniei, atacă cetatea Brașovului.

1854. S'a născut sculptorul Carol Stork-fiu.

1858. S'a născut scriitorul Dumitru Constantinescu-Teleor.

1866. Proclamarea ca domnitor a lui Carol I de Hohenzollern. (Alăturat chipul).

1872. S'a născut pictorul Costin Petrescu.

1877. Proclamația independenței României.

14

DUMITRU TELEOR

de AL. IORDAN.

A Nil trec rând pe rând și peste amintirea celor ce au fost se așterne tot mai nepătrunsă pătura uitării. Și nu puțini sunt acei pe cari uitarea i-a învăluit, îndată ce au părăsit această lume, deși atât cât au fost în viață și-au dat obolul muncii spre hrana sufletească a contemporanilor și a urmașilor lor. Printre acești nepărtiniți ai soartei a fost și Dumitru Constantinescu, cunoscut sub numele de Teleor, care deși om al slovelor chiar și acestea l-au uitat după moarte, deoarece prea puțin s'a scris despre viața și opera sa.

Acest fapt nu trebuie desigur atribuit lipsei de importanță a producțiilor lui Teleor, cât mai ales unei legi naturale a progresului, care îndreaptă privirile spre noutatea vitrinelor de librării și le împiedică de a răscoli prin rafturile vechilor biblioteci, uitatele broșuri ale celor ce au fost.

Nu știe nimeni dacă cei plecați în lumea spiritelor — pe care simțurile noastre, în ciuda tuturor cercetărilor nu poate s'o perceapă — se bucură sau nu de gândul nostru răscolitor al vieții lor pe pământ. Cred totuși că supraviețuitorii au datorita de a nu lăsa ca întinericul uitării să învalue pe înaintași. De aceea, să ne îndreptăm o clipă gândul spre Dumitru Teleor și spre mănunchiul de lucrări care face rodul activității sale literare.

Născut la 10 Mai 1858, în comuna Atârnați din Teleorman, a urmat clasele secundare la liceul Lazăr din București, unde în orele de curs, o muză binevoitoare îi șoptea strofe din a căror îmbinare compuse „Oda lui Mihai Viteazul” care stârni admirația colegilor și chiar a profesorilor săi.

Mai apoi se înscrie la medicină, pe care o părăsește în curând, nu fără a satiriza știința confracților săi, civili sau militari, în schițele cuprinse în volumul „Din viața mea de medic” și cărora le dedică și următoarele epigrame:

„O, boalele la voi
„S nimicuri
„Vin la spital trăsuri
„les dricuri

„Te dojenesc dar în zădar
„Nu crezi ceeace predic
„Ești ca știință militar
„Ca uniformă, medic

După ce a părăsit știința lui Esculap, Teleor a fost câțeva vreme funcționar la Ministerul Cultelor, dar curând a schimbat munca stereotipă și monotonă de biurocrat pentru aceea de liberă gândire a scrisului gazetăresc și astfel intră ca redactor la revista „Viața”.

A colaborat deasemenea la „Binele Patriei”, „Pagini literare”, „Ghimpele”, „România”, „Națiunea”, „Epoca”, etc.

Se spune despre el, că a fost cel mai incorigibil boem. După ce izbutia să-și plaseze manuscrisul la vreo gazetă se ducea glonț la o bodegă unde-și scria bucățile cele mai bune în tovărășia unui pahar de vin, slujindu-se de un creion mare și gros, dintre acelea întrebuințate de tâmplari.

Intr-o asemenea împrejurare, a compus împreună cu Caragiale poezia: „Prea sărac”.

Iată propria-i mărturisire:

„Ca bun prieten cu regretatul mare scriitor I. L. Caragiale, îl întâlneam foarte adesea și conversam despre lucruri comice și ștam întotdeauna ore întregi. Adesea ședindele satirice dacă se țineau la vr'un birt sau la vre-o băcănie nobilă, și cu vinuri bune, se prelungeau până târziu noaptea.

În Decembrie 1895, aflându-mă cu maestrul în băcănia Grancea, de peste drum de Palatul Regal, după oarecari gustări de icre negre, pateuri și alte delicatose, după oarecare Drăgășani de cel mai bun, ne-a venit o inspirație grozavă și am improvisat poezia sau poema „Prea sărac”. Am improvisat-o, compunând întâi nenea lăncu o strofă și apoi eu alta.

Manuscrisul a fost contrar obiceiului maestrului, pe hârtie proastă, de înfășurat măslina.”

Și în douăzeci și una de strofe cei doi prieteni își văd, în versuri, de sărăcia care îi încolțea adesea.

Iată începutul acestei poeme. Prima strofă e a lui Caragiale, iar a doua a lui Teleor:

„Am zis iubitei mele vino
„La câmp, s'auzi un pitpalac
„Ea: „Da îmi place pitpalacul
„Dar nu merg: tu...
ești prea sărac

„Plimbându-mă 'n singurătată
„O odă gloriei eu fac
„Dar gloria se depărtează
„De ce fugi? zic —
„Ești prea sărac

Nici unul din prietenii lui Teleor n'a fost cruțat de înșepătura epigramelor lui. În rândul celor biciuiți mai aspru au fost Haralamb Leca și Rădulescu Niger.

Teleor a scris și proză și în acest domeniu el ne apare cu un rar spirit de observație, cu care descrie aspecte din lumea celor mulți, fie cu sufletul înduișat de durere, fie cu un zâmbet ironic pentru banalitatea atmosferei în care această lume se sbate. Spre sfârșitul vieții, veselia ce-i ilumina până atunci fața, dispăruse cu totul, înlocuită fiind de o expresie de multă decepțiune, rezultat al sărăciei pe care o simțea tot mai apăsătoare și care a luat capăt doar atunci când Teleor a închis ochii pentru somnul veșniciei, pe un pat al spitalului Colțea.

SUCCESELE UNUI COM-PATRIOT

De câte ori primim o veste despre succesele înregistrate de compatrioții noștri peste graniță, o înregistrăm cu cea mai deosebită satisfacție.

De data aceasta este vorba de d. **Mircea Gh. Dinescu** care a reușit să-și facă un drum frumos în lumea teatrului și a filmului, la Paris și la Londra. La Londra a jucat în două filme engleze unul pentru B. I. P. și cellalt pentru Gaumont British („Jesus” cu Conrad Veidt): În primul film a avut un rol mic, iar în „Jesus” unul mai important.

Actualmente filmează în „The Marchal” realizare în care rolul principal este deținut de Clive Brook. Mircea Gh. Dinescu interpretează rolul unui nobil rus care ajunge comisionar.

A icipat și teatru, pentru un scurt timp însă, alături de cunoscuta artistă de teatru a Angliei Francis Bobble.

I s-a oferit la un moment dat un contract pe timp de trei ani la Hollywood. Nu a acceptat însă din pricina condițiilor.

A rămas deci la Londra, în speranță că-și va putea făuri mai ușor acolo drumul spre glorie. Noi îi dorim succes din toată inima.

IN PARCUL EMINESCU...

la Timișoara, în prima zi de primăvară.

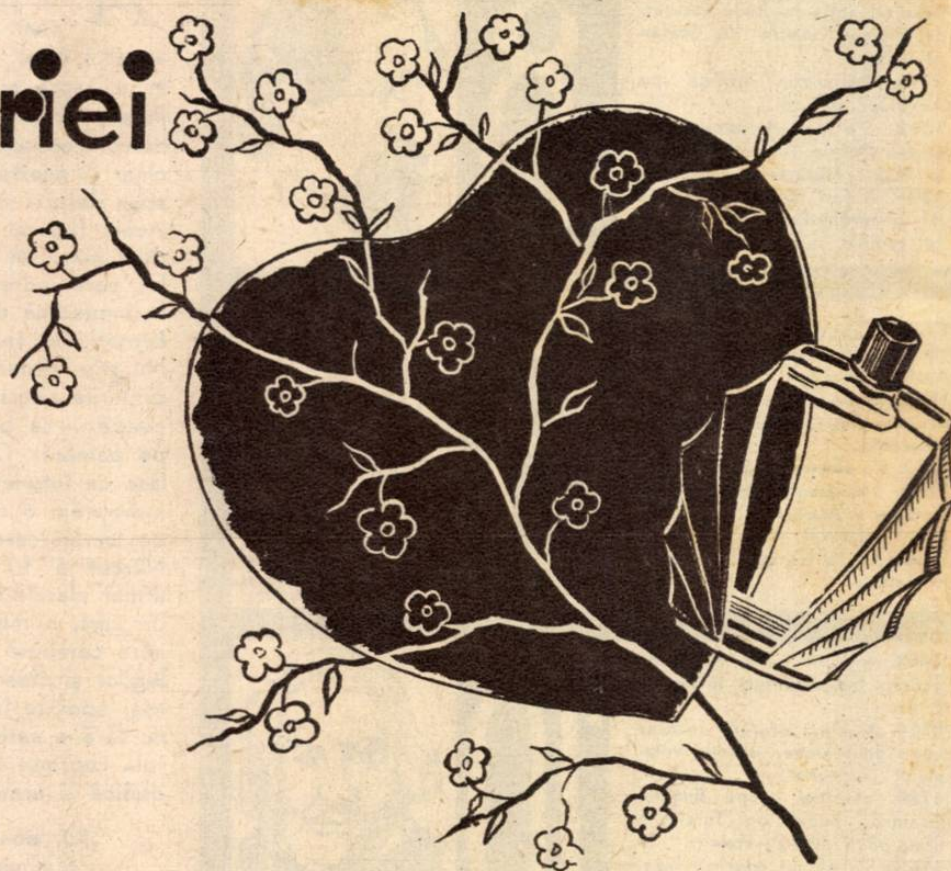
(Foto Alex. Maitcoff)

DOAMNELORI

Vopselele părului, în cele mai frumoase culori naturale precum și ondulări permanente, executate în mod profesional la **Confortul Français**, Strada Edgard Quinet, 7. Telefon 3-01-23

Mai!
Luna florilor, a bucuriei
și speranței

Nu numai îmbrăcămintea noastră trebuie
să se adapteze primăverii ci și omul întreg
ar trebui să fie în ritm cu natura renăs-
cută. Aroma primăverii și a soarelui, a tine-
reții și a forței emană din apele de colonie

**ROYALE AMBREE
FLEURS D'AVRIL
GUIRLANDE DE FLEURS**

Numai acestea creiază atmosfera
justă a primăverii.

Legrain

garantăm calitatea și puritatea
produselor noastre, numai când
sunt în ambalajele lor originale.

Cu ropote de aplauze a fost întâmpinată trecerea liceului militar „Mănăstirea Dealului” în rândurile căruia a defilat Voevodul Mihai.
ALATURAT: D. Colonel Lazăr, comandantul regimentului de gardă 6 Mihai Viteazul, la defilare.

O deosebită impresie a produs la parada de 10 Mai, defilarea ofițerilor fără trupă. Fotografiiile noastre înfățișează pe ofițerii grăniceri și vânători de munte dând onorul Suveranului.

A R T I Ș T I I N O Ș T R I L A R O M A

Academia de belle arte românească dela Roma de sub direcțiunea d-lui Panaitescu, a inaugurat săptămânile trecute o expoziție a bursierilor ei, expoziție cinstită prin vizita Suveranilor Italiei cari au stat mai mult timp, felicitând pe expozanți și admirând operele expuse. În deosebi Suveranu Italiei a adresat cuvinte măgulitoare, cunoscutei sculptore Celine Emilian, fostă elevă preferată a ilustrului Bourdelle care a expus o serie de busturi portrete de ale oamenilor bine cunoscuți ai Romei cum și o *Maternitate* și o *Madonă* admirabil interpretate. Apoi sculptorul Mac Constantinescu și delicata aquarelistă d-ra Samurcaș prin frumoasele lor opere au atras atențiunea și felicitările atât ale Suveranului cât și ale personagiilor de seamă ce-l însoțeau. Intreaga presă italiană e unanimă în elogiile adresate operei artiștilor români, care prin expoziția din Cale Giulia ne face cinste la Roma.

F.

Cu NIVEA la aer și soare!

Iată Primăvara – Cel mai frumos anotimp. Se recomandă însă precauțiune. Și aceasta fiindcă soarele luminează puternic și pielea D-voastră este desobicinuită din cauza îmbrăcăminte groasă de iarnă. De aceea corpul D-voastră va fi ferit prin îngrijirea lui, în primul rând numai cu Crema Nivea sau Uleiul Nivea. După masage regulate cu aceste produse, nu veți mai suferi de arsuri solare și veți putea obține cu satisfacție,

o piele frumoasă și natural bronzată.

Nivea protejează, bronzază și îngrijește pielea, – de altfel o știți bine și D-voastră, Crema Nivea conține Eucerita, care este substanța neintrecută pentru îngrijirea pielei.

CREMA NIVEA: Lei 16.- – 72.00

ULEIUL NIVEA: Lei 55.-, 85.-

BEIERSDORF & Co. S. A. R., BRAȘOV

ROMANUL DESPRE CARE SE VORBEȘTE

Este incontestabil, „Actele vorbesc”.

Autorul, d-l I. Peltz, bine cunoscut cititorilor prin lucrările sale anterioare, dintre cari se cuvine să cităm următoarele romane:

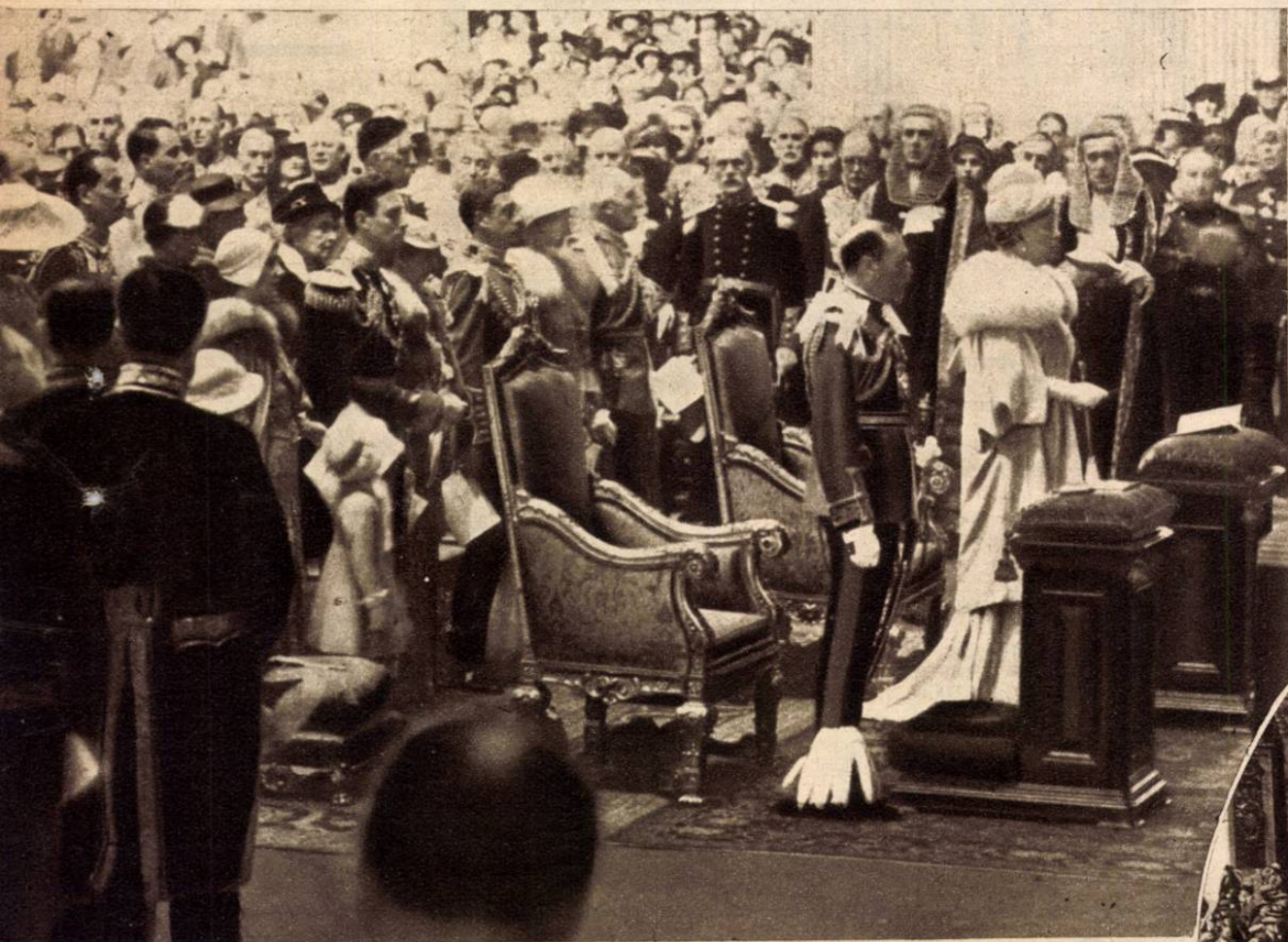
„Viața cu haz și fără a numelui Stan” (premiată de Societatea Scriitorilor Români), „Fanteze oropsite”, „Horoscop”, „Amor încuiat”, „Calea Văcărești” și „Foc în Hanul cu lei” (apărut în editura Adevărul) a izbutit să ne înfățișeze o lume interesantă și comică: lumea târgurilor obscure.

Londra în sărbătoare

REGELE ȘI REGINA IN BALCON

Mulțimea entuziastă aclamă pe Suveranii Angliei, Regele George V și Regina Mary, care au eșit în balcon să mulțumească aclamațiilor poporului.

SERVICIUL RELIGIOS

La catedrala St. Paul din Londra s'a oficiat un serviciu religios cu prilejul jubileului de 25 de ani de domnie ai Regelui Angliei. Regele și Regina, ascultă în picioare — cu religiozitate — slujba.

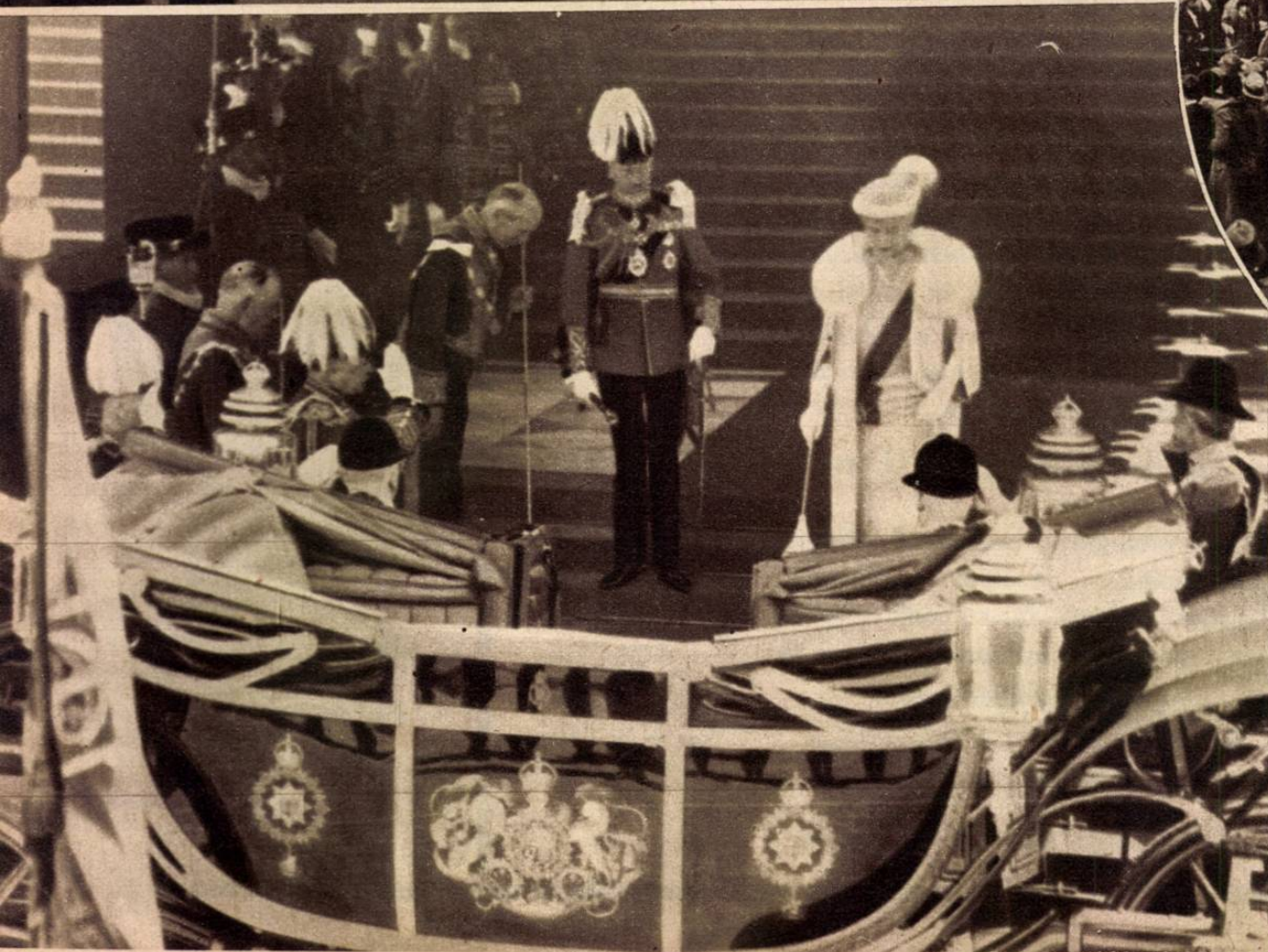

MULȚIMEA I.. MULȚIMEA I..

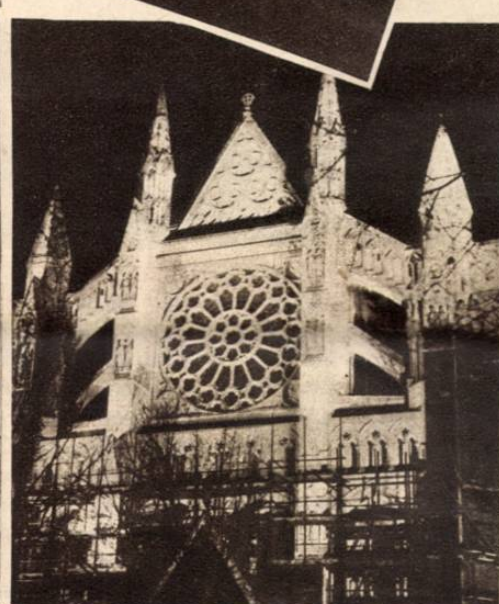
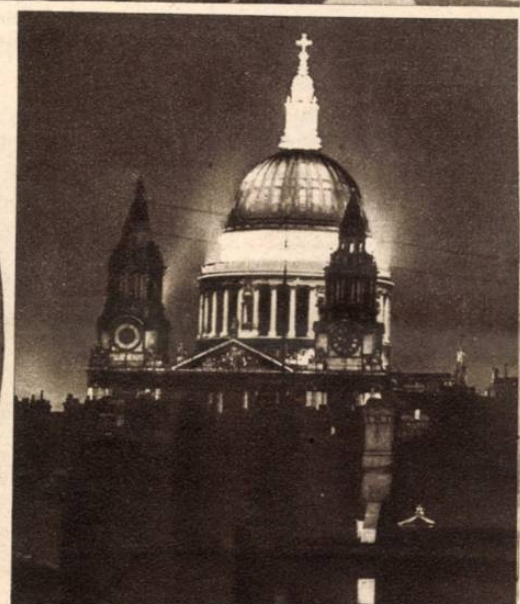
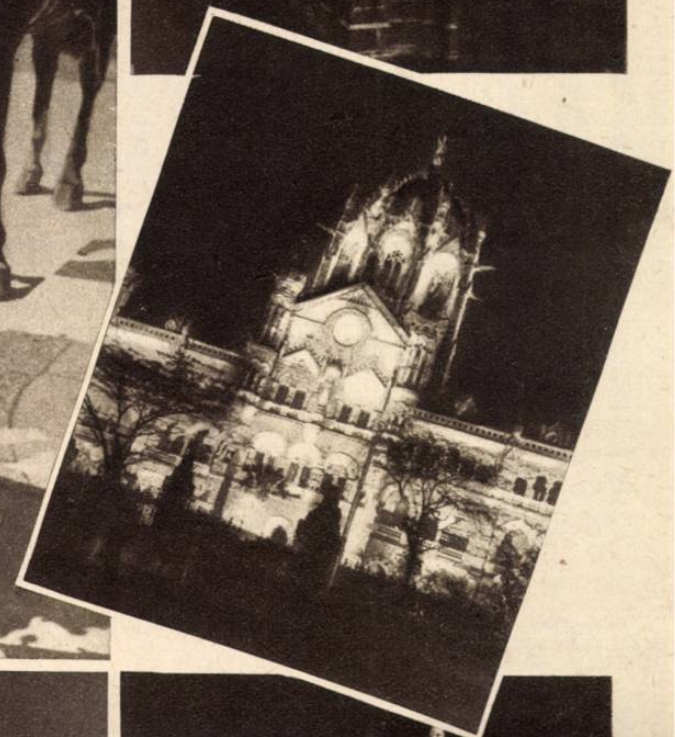
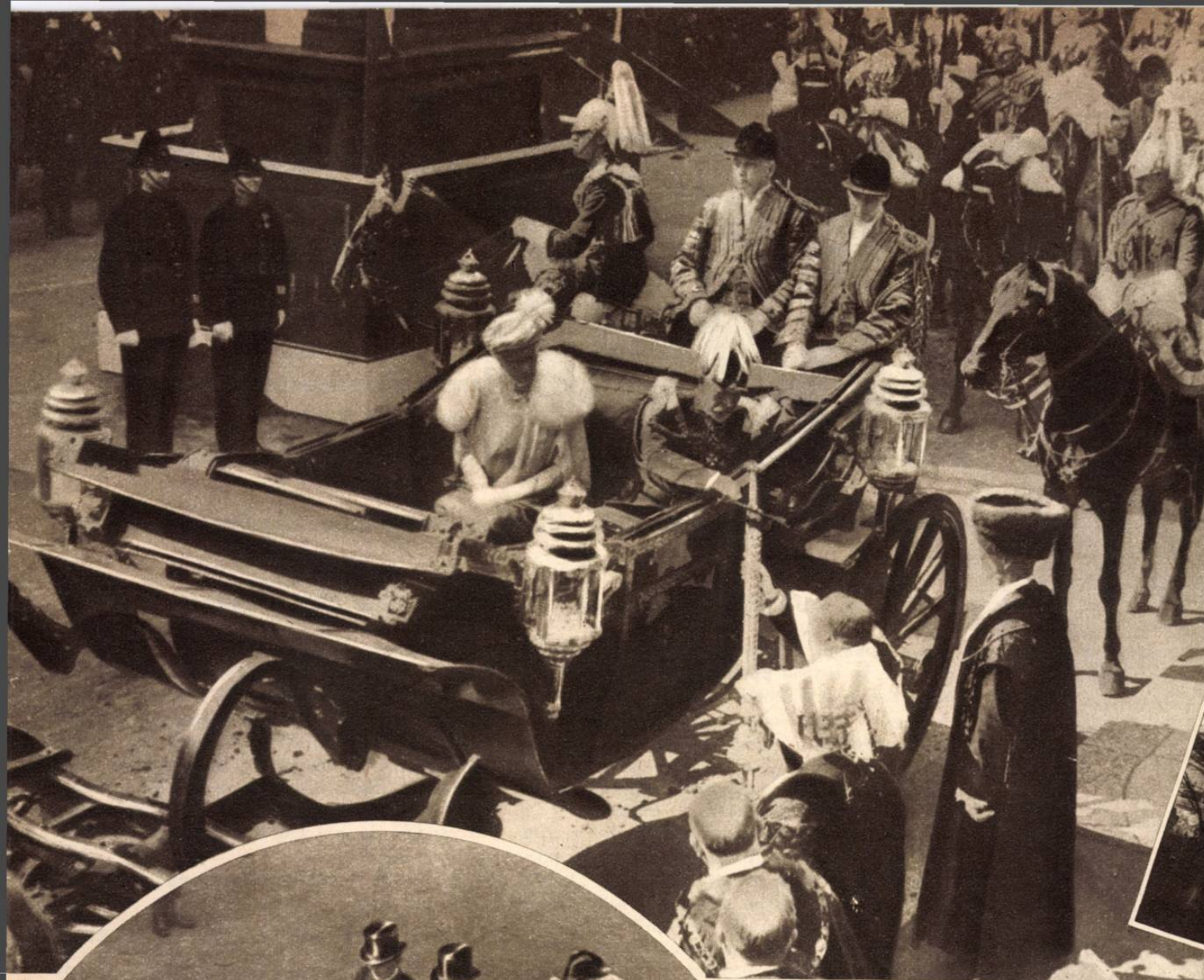
Mii de oameni au staționat ore întregi în fața palatului din Buckingham, pentru a putea vedea pe Suveranii sărbătoriți. Până la apariția regelui, publicul se distrează privind trecerea gărzii.

DUPA SERVICIUL DIVIN

Regele și Regina coboară treptele catedralei St. Paul după terminarea slujbei religioase. Ei se pregătesc să se urce în trăsură a la Daumont care-i va purta în triumf pe străzile Londrei.

„PUTEREA CETĂȚII”

Suveranii ajungând la Barre Temple—limita cetății Londrei—lordul primar Sir Stephen Killik remite suveranului (sus) sabia străveche care simbolizează puterea Cetății și care după o tradiție seculară permite celui ce o poartă să stăpânească teritoriul cetății.

PRIMUL MINISTRU

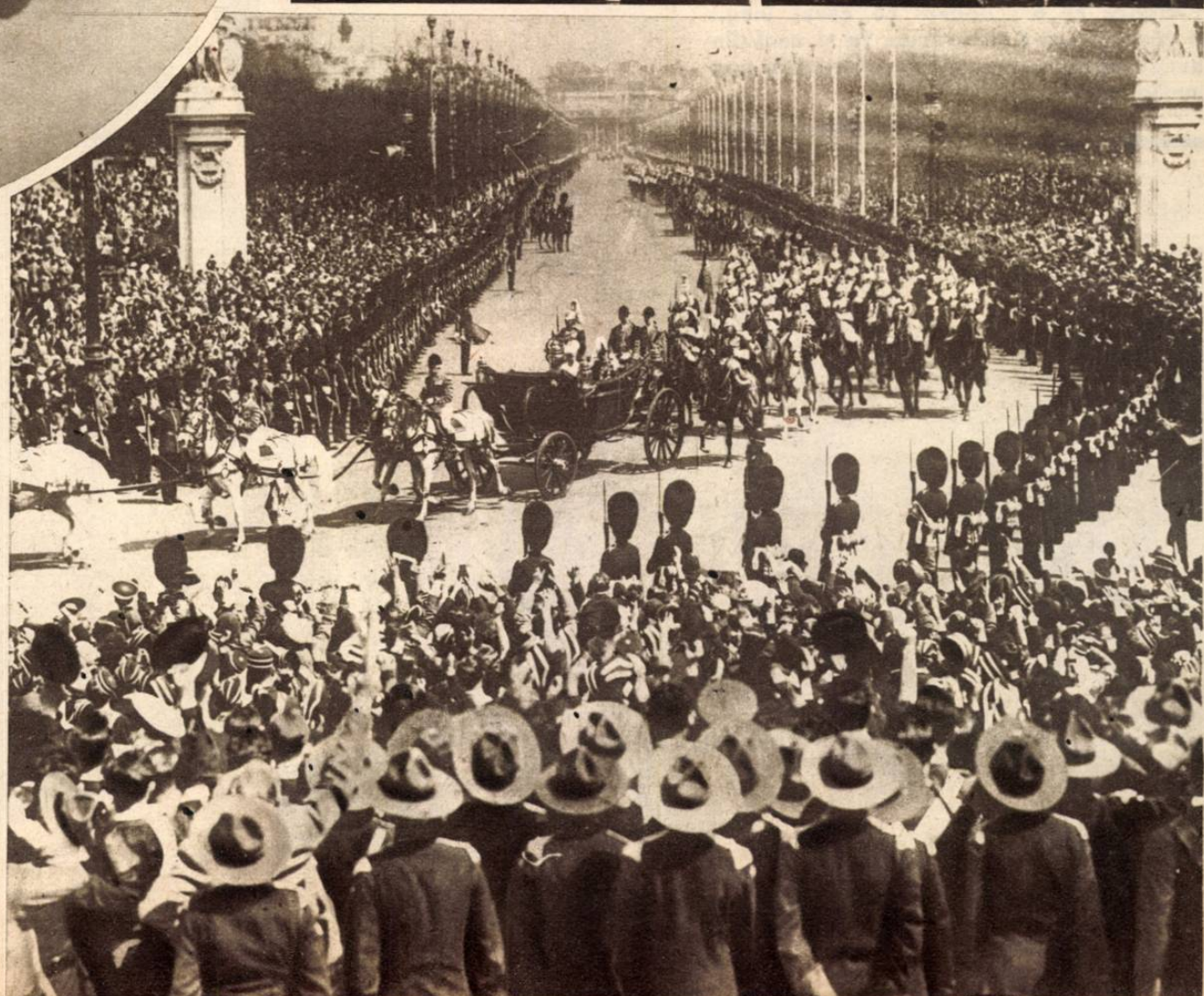
Medalionul din mijloc înfățișează pe d. Ramsay MacDonald cu Miss Isabel MacDonald, în cortegiul.

CORTEGIUL

Cortegiul regal pe străzile Londrei a fost alcătuit cu un fast de nedescris. În ilustrația de jos vedem un aspect luat de sus al cortegiului în drum spre palatul Buckingham.

LUMINI !.. LUMINI !.. LUMINI !..

Londra a fost iluminată feeric cu prilejul festivităților. Edificiile publice au fost scăldate în lumină orbitoare. Iată în această pagină catedrala St. Paul, Westminster Abbey, celebra Victoria Tower, albe ca zăpada în lumina reflectoarelor,

TEATRU NAȚIONAL
SOCIETATEA DRAMATICĂ

Astăzi Sâmbătă 11 Maiu 1885

SE VA JUCA

în **BENEFICIUL D-nei**
AMELIA NOTTARA

PIESĂ

HAI CU NUNTA!!
(UN CHAPEAU DE PAILLE D'ITALIE)

Comedie în 5 acte de Louis LABICHE. Traducție din franceză.

DISTRIBUȚIUNEA:

Fadimari	D-n Gr. Madulescu
Nonancourt	I. Petrescu
Beauperrin	V. Fraivald
Vasinet, surd	M. Matheescu
Tardiveau	St. Iulian
Bobin	I. Niculescu
Emil Tavernier, locotenent	C. Nottara
Felix, servitorul lui Ferdinand	N. Caludescu
Achil de Rosalba, tânăr elegant	V. Alexandrescu
Un Corporal	N. Theodorescu
Un servitor	Vasilescu
Baroana de Champigny	D-na A. Manolescu
Anais, femeia lui Beauperrin	D-ra F. Vermont
Elena, fata lui Nonancourt	S. Lackser
Clara, modelistă	D-na Am. Nottara
Virginia, servitoarea lui Beauperrin	D-na E. Petrescu
O servitoare a Baronei	D-ra Ec. Dimancea

Invitați și Invitate. Suta Nuntel.

PRECIUL LOCURILOR:
Loja rang I, 40 fr. — Loja rang II, 25 fr. — Loja rang III, 10 fr. — S
Stal III, 2 fr. — Galeria, 1 franc.

Inceputul la 8^{1/2} ore precise.

100

O ANIVERSARE IMPORTANTĂ
DE ANI
DE TEATRU
BUCUREȘTEAN

Domnița Ralu - Eliade - Cămpineanu - Aristia

PRIMA AUTORIZAȚIE TEATRALĂ

Când vorbesc despre teatrul românesc, mă gândesc la teatrul popular, a cărui importanță educativă a fost recunoscută din timpurile cele mai vechi. Faptul că unii boeri invitau în casele lor pe unii „comedianți”, în special streini, împărțându-se ei și ai lor din „arta” aceasta între patru pereți, nu poate constitui un indiciu de început de teatru în București. Prima autorizație de care pomenește istoria, dată unor actori — probabil mimi — pentru a se produce în București este datată 29 Mai 1798, sub domnia lui Hangerli-Vodă, domn neomenos, împilator, dar nu lipsit de cultură. Pe vremea lui Vodă Caragea, un sas cu numele de Brody și-a instalat o panoramă în curțile caselor Banului Brâncoveanu, pe strada Academiei de astăzi.

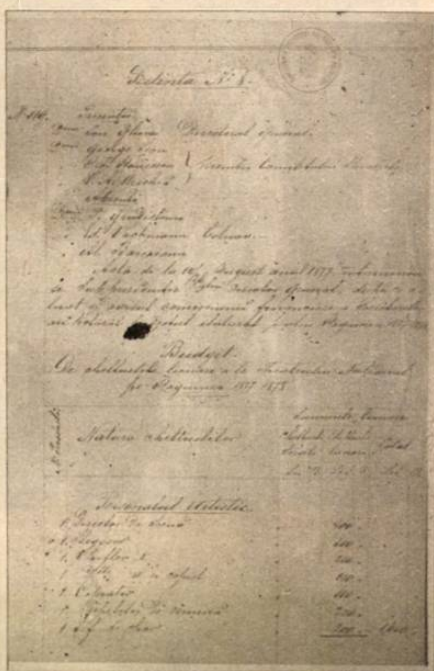
TEATRUL DELA CIȘMEAUA ROȘIE

Fiica mai mare a lui Caragea, domnița Ralu, este aceea care a organizat în București primele reprezentații de teatru, în limba greacă însă, punând să se construească în cuprinsul Palatului — calea Victoriei colț cu strada Berthelot, — primul teatru bucureștean, numit „Teatrul dela Cișmeaua Roșie”. Teatrul acesta, care nu era destinat poporului, avea 14 rânduri de bănci și era luminat cu lumânări de seu. În anul 1818 a debutat aci trupa nemțească a lui Gherghy.

PRIMA PIESĂ JUCATĂ ÎN ROMÂNEȘTE

Prima manifestație — neisbutită însă — de teatru în limba românească, a fost în anul 1819 când un grup de tineri patrioți au re-

Un extras din
bugetul Teatrului
Național din
anii 1877—1878

Afișul de premieră al piesei „Fântâna Blanduziei” de Vasile Alecsandri.

Reprezentarea No. 80

Theatrul Național
SOCIETATEA DRAMATICĂ

Sâmbătă la 6 Aprilie 1885

SE VA REPREZENTA PENTRU PRIMA DORĂ

FONTANA BLANDUZIEI

PIESĂ ÎN TREI ACTE SI ÎN VERSURI DE DOMNUL V. ALEXANDRI

D-n Gr. MANOLESCU VA JUCA BOLUL LUI GALLUS

DISTRIBUȚIUNEA

Honoria	D-n Gr. Nottara	Nevea, călărașul călătoriei	D-na Am. Nottara
Meena, amicul lui August	P. Vellescu	Geta, soara lui Nevea	Ar. B. Manolescu
Postumus, preot	St. Iulian	Cetel	D-na A. J. Nottara
Saurus, Snylul libert	I. Niculescu	Stroful	C. Theodorescu
Zoli, Parasit	M. Matheescu	Monas	D. Theodorescu
Gintu, lăcom	L. Petrescu	Coras	
Boco, călărașul lui Nevea	D-ra E. Petrescu		
Galea, călărașul lui Haratol	D-ra Ec. Dimancea		

ACTIUNEA SE JOUĂ ÎN TIMPUL ÎMPĂRĂTEȘII AUGUST

PREȚURILE LOCURILOR
Loja rang I, 40 fr. — Loja rang II, 25 fr. — Loja rang III, 10 fr. — S
Stal I, 15 fr. — Stal II, 5 fr. — Stal III, 2 fr. — Galeria, 1 fr.
Inceputul la 8^{1/2} ore precise

În studiu
LUISA MILLER
INTRIGA SIAMORU
Drama de SCHILLER

LENI LA 5 APRILIE
D'ALE CARNAVALULUI
Piesă premiată
Comedie în 3 acte de domn. L. LUCIA CARADIALE
Tip. N. Muresanu Calea Victoriei No. 52

Teatrul Național fotografiat înainte de război.

prezentat într-o traducere care lăsa mult de dorit, „Ecuba”, cu Ion Eliade Rădulescu în rolul principal. Și tot în acest an Alexandru Vodă Șuțu a înființat „Eforia teatrelor” și... cenzura pieselor. Din cauza războaielor rusești nici o manifestație de teatru n'a avut loc în București, până la 1828, când a venit în Țară trupa lui Kraiwig, care a jucat în limba germană.

BAZELE TEATRULUI ROMANESC

În anul 1827 a luat naștere din inițiativa unor boeri iubitori de cultură — între ei erau I. Eliade Rădulescu și Dinicu Golescu — „Societatea literară”, care avea înscris în programul său, între altele, „formarea unui teatru național”. Membrii acestei Societăți au organizat chiar o serie de reprezentații în limba română, într-o sală a pitarului Andronache, de pe actuala stradă Const. Mille.

Rușii cari stăpâneau Țara nu puteau admite aceste manifestații în limba românească și de aceea le-au pus capăt după scurt timp. Și astfel în anul 1833, în loc de teatru românesc a venit în București o altă trupă streină, inaugurând **Teatrul Momolo**, care era așezat unde este acum strada **Edgard Quinet**. Sămânța pentru crearea unui teatru național este aruncată și o parte din componenții „Societății literare” au înființat în anul 1833

SOCIETATEA FILARMONICA

Principalii inițiatori — cari ar putea fi considerați adevărații ctitori ai teatrului românesc sunt Ion Eliade, Ion Câmpineanu și profesorul și actorul grec C. Aristia.

Principalul scop al „Filarmonicii” a fost crearea unei școli „de declamație și muzică vocală”, care trebuia să pregătească elemente dotate pentru teatrul românesc. Inaugurarea școlii s'a făcut la 15 Ianuarie 1834, după ce prima gazetă românească — „Curierul românesc” — a publicat, sub semnătura lui Eliade, scopul societății și programul de activitate, precum și un apel pentru sprijinirea bănească a „Filarmonicii”.

PRIMA REPREZENTAȚIE A „FILARMONICII”

După șapte luni de școală, în care timp elevii se exercitaseră în special la declamație și muzică vocală, a avut loc în seara memorabilă de 29 August 1834, în fața unui public, recoltat din toate categoriile sociale, în sala Teatrului Momolo, primul „examen” al școlii.

După ce Eliade a ținut o cuvântare — care a rămas în antologia românească — relevând rolul educativ al teatrului — importanța lui socială, artista Calopi Caragiale, a cântat cavatina din opera „Piratul” de Bellini, apoi s'a reprezentat piesa „Fanatismul” sau „Mahomet Proorocul”. Reprezentația se pare că a avut un deosebit succes, căci Olănescu-Ascanio citează din „Curierul Românesc”: „era cu neputință să descrie

cineva patriotismul și naționalitatea (?) ce erau zugrăvite pe fețele tuturor, entuziasmul și aplausul cel mare la sfârșitul fieștecărui act...”

REALIZĂRILE „FILARMONICII”

Din aceeași inițiativă a apărut în 1835 „Gazeta Teatrului Național” — cea dintâi gazetă de teatru românească, redactată de I. Eliade și Barbu Catargiu — care poate fi considerat ca primul cronicar dramatic român.

„Filarmonica” progresa din toate punctele de vedere — își întocmise un repertoriu compus în special din piese clasice franțuzești, — iar veniturile ei sporeau, astfel că s'a putut cumpăra în 1836 locul unde se află acum Teatrul Național, destinat construirii Teatrului Societății.

DIZOLVAREA SOCIETĂȚII

Dar lucrurile n'au mers bine prea multă vreme. Diplomația rusească lucra din răspuțeri pentru dizolvarea acestei Societăți, a cărei activitate nu-i era pe plac.

Motivul dizolvării a fost găsit, în ziua când din sânul „Filarmonicii” s'au emis, între altele, principiul „libertății tiparului” și „egalitatea tuturor Românilor înaintea legilor”.

Printr-o intensă operă de corupție, consulul rus baronul Ruckman, a compromis pe unii membrii ai „Filarmonicii”, deslănțuind neînțelegeri între ei. Momolo a primit ordin să nu mai închirieze sala reprezentațiilor românești și astfel în 1835, „Filarmonica” se dizolvă, nu fără însă a-și da roadele.

TEATRUL NAȚIONAL DIN BUCUREȘTI

În anul 1844, o parte din foștii elevi ai „Filarmonicii” reprezintă vreo câteva piese în limba română jucând și din Vasile Alecsandri, și tot în acest an, cu sprijinul lui Eliade, guvernul începe clădirea Teatrului Național, care la început s'a numit „Teatrul cel Mare”.

Intervenind Revoluția, lucrările pentru clădirea Teatrului au fost întrerupte. Ele au fost reluate imediat ce lucrurile s'au potolit, modificându-se planurile inițiale, acest teatru urmând să fie destinat națiunii, poporului.

Ridicat după planurile arhitectului Hecht, el a fost inaugurat în anul 1852 cu piesa „Zoe” sau „Un amor românesc”, primele cuvinte fiind spuse de actorul Mincu, în prezența lui Vodă Știrbey. Primii concesionari ai „Teatrului cel Mare” au fost Costache Karagiale și Ioan Wachmann. În anul 1877, s'a înființat „Societatea dramatică” și teatrul a căpătat denumirea de „Național”. Așa dar, iată roadele „Filarmonicii”, iată rolul jucat, pentru cultura românească, de Eliade, Câmpineanu și Aristia.

Radu Mina

SCHERK
PARIS-NEWYORK-BERLIN

Puncte negre și coșuri nu cunosc!

Decând există Lotiunea de față Scherk este suficient să ștergeți obrazul dimineata și seara cu acest produs miraculos. Impuritățile dispar iar tenul devine curat și frăged. Flacoane à Lei 62", 103", 164", 300", 475". Cereți o probă franco contra Lei 12" în mărci poștale la Parfex, București I, Calea Moșilor 78.

Lotion
Faciale
Scherk

(Lotiunea de față Scherk)

Pag. 7

No. 434

INTREBUINȚĂȚI
ADMIRABILELE
PRODUSE
NARCISSE BLEU
de
MURY
Paris

APĂ DE COLONIE,
PUDRĂ, FARD,
ROUGE INALTERABIL

REPR. G-IĂ : N. H. BALTHAZAR, BUCUREȘTI, SELARI 7

Seara

1-2 PILULE BOXBERGER
KISSINGEN

Dimineata

SCAUN SIGUR ȘI UȘOR.

Pilule purgative Boxberger-Kissingen, laxativ ideal pentru întrebuințare continuă la organe digestive leneșe. Nu conțin substanțe vătămătoare, luate seară provoacă dimineață esire sigură și fără dureri.

Masajul corpului
Masajul obrazului
Curs de gimnastică
Băi de parafină
INSTITUT DE
INFRUMUSEȚARE

sub supraveghere medicală

STR. ANASTASE SIMU No. 4, ETAJUL III
TELEFON 4-0615

REALITATEA ILUSTRATA

DIRECTOR: NIC. CONSTANTIN

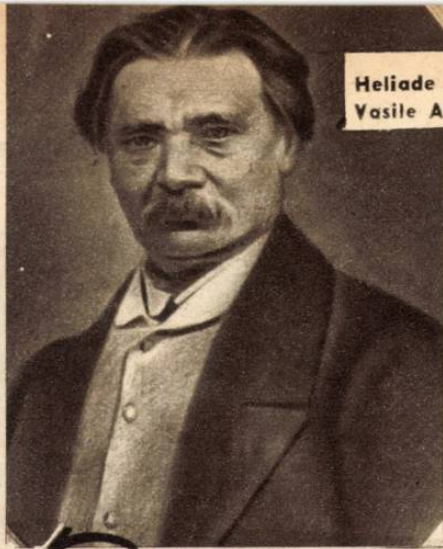
Apare săptămânal în 24 de pagini mari, cu un supliment gratuit de 24 de pagini. PREȚUL LEI 10. —

PREȚUL ABONAMENTULUI:

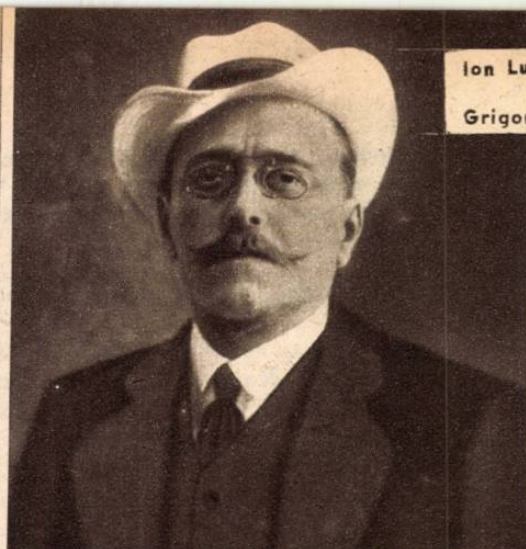
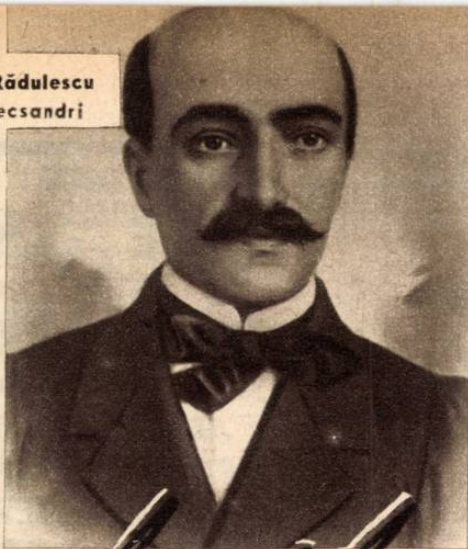
Pe un an	400 LEI
Pe șase luni	200 ..
Pe trei luni	100 ..

Redacția și Ad-ția : București, Str. Const. Mille 7. Telef. 3.84-30
Imprimată la foto-rotogravură în atelierele „ADEVERUL” S. A.

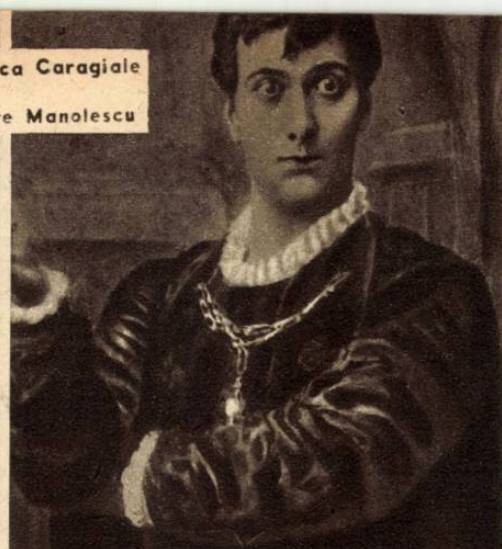

Heliade Rădulescu
Vasile Alecsandri

Ion Luca Caragiale
Grigore Manolescu

Începuturile TEATRULUI ROMÂNESC

HELIADE Rădulescu a fost acela care în „Curierul Românesc” a anunțat oficial activitatea Filarmoniceii și intențiile ei de realizare a unui teatru românesc.

Programul lui moralizator și idealist începe astfel:

„Cea mai mare parte din boeri și alți cetățeni pătrunși de adevărul cel dovedit „de atâtea veacuri, că teatrul însoțit cu învățătură publică este cel mai de „dreptul și sigur mijloc de a dărăpăna obiceiurile cele urite și a forma gustul „unei nații, toți într-o pornire și într'un cuget prin toate casele au început a-și „arăta dorința cea mare; a se chibzui mijloacele spre a putea cu vreme a se „dobândi un teatru național. Așa s'a găsit cu cale a se forma o tovărășie sau „Societate Filarmonică, ale cărei mădulare fieștecare va contribui câte „un ce pe an, spre a se întocmi o școală de literatură, declamație, muzică vocală”.

Heliade era desemnat ca director al acestei școli, Bonigianini, profesorul de muzică și Aristia profesor de declamație.

Toți aceștia aveau de îndeplinit o misiune destul de grea, deoarece se aflau la începutul unei activități.

Cursurile școlii Filarmonice s'au înfiripat prin Februarie 1834. După vreo șapte luni, la 29 August, același an, lua sfârșit munca elevilor, iar aceștia depuneau examenul cu tragedia lui Voltaire „Fanatismul”, tradusă de Heliade Rădulescu. Acesta, înainte de a se începe reprezentația, a ținut un discurs despre activitatea școlii, arătând totodată ce este teatrul și enumerând meritele elevilor și ale profesorilor.

Tot Ion Heliade Rădulescu ne afirmă că discipolii lui George Lazăr se gândiau la o literatură, la un teatru și la o tipografie românească.

Pe de altă parte manifestul din „Curierul românesc” avuse un răsunet în lumea boerilor, și astfel se puse bazele Societății Filarmonice.

Așa începe o activitate regulată a Societății filarmonice, ai cărei membrii s'au întrunit în adunare generală la 7 Septembrie 1834, adică mai înainte de împlinirea unei luni dela primul spectacol dat de elevii acelei școli. După această adunare s'a încheiat un „jurnal” despre stadiul cheltuelilor făcute pentru cursurile școlii filarmonice. Comisia care fusese desemnată în „jurnal”, făcu un raport către obșteasca adunare, din care rezultă entuziasmul comisiei pentru munca, râvna și onestitatea acelor mari inițiatori: Aristia, Heliade și Câmpineanu. Totodată proiectul colonelului Nogin, în care se vorbea de clădirea unui teatru național, urma să fie supus aprobării Domnitorului Ghika.

Se alcătuișe și un regulament pentru operele societății, care putea dealtfel fi modificat prin amendamente aduse la articolele propuse în Adunarea generală a societății.

Aristizza Romanescu

D. Paul I. Prodan
actualul director al Teatrului Național.

Evident că la școala aceasta se studia în primul rând: declamațiunea, apoi literatura, canto, limba română și franceză, iar pe lângă alte studii mai era și dansul. Cu alte cuvinte, tot ce este artistic intra în preocupările acelor profesori conștiincioși față de ceea ce se înțelege prin adevărata artă. În regulamentul se fixa un salariu elevilor și anumite condiții ce urmau a fi respectate de școlari. Aceștia erau supuși unei critici imparțiale și sfătuitoare; lucru care se putea observa din cronicile dramatice apărute în „Gazeta teatrului”. Iată un exemplu de dare de seamă a unei reprezentații. Extragem un fragment caracteristic:

„Toate băgările de seamă ce s'au văzut din partea și cu nemulțumirea parterului „au fost mai cu deosebire la Alfira, care după ce s'a reprezentat de cinci ori, în „loc să se joace mai bine, școlarii n'au avut această îngrijire de a-și ști rolele”. Și mai departe, același cronicar dramatic—poate Barbu Catargiu—adaugă: „Mă

„socotesc dator să fac aceste băgări de „seamă, ca să simță școlarii bunele vo- „ințe și râvna publicului, care cu atâtea „dragoste și îmbulzire vine ca să-i asculte, „și nu trebuie să facă abuz nici în cele „mai de nimic amănunte cu generozitatea „unui public, care a știut întotdeauna să „cinstască un început și ierta orice gre- „șale pricinuite din slăbiciune și neîncercare. În rola celui dintâi american, în „lipsa d-lui Kurie, a debutat unul din „școlarii cei noi, dl. Karagea ce a dat „cele mai bune nădejdi pentru tragedie: „vorba sa era sonoră, limba curată, și „gesturile serioase și clasice”. Și așa mai departe urmează păreriile cronicarului, despre jocul elevilor Filarmoniceii.

Însă se știe că Societatea Filarmonică a fost suspectată de către guvernul rus, care vedea în teatru—cu drept cuvânt—o trezire a conștiinței naționale. Baronul Ruchman — consulul rus la București — a încercat atunci, obicinuitul sistem al defăimării oamenilor cari lucrau pentru progresul societății, astfel că la 1836, activitatea ei încetă.

Dar tot vechii elevii ai Filarmoniceii au dat un nou impuls teatrului în 1844-1845. Ei au început cu piese din Caragiale, Alecsandri, etc. Astfel că tot datorită acestei instituții, ale cărei etape de istorică existență le-am schițat, s'a ajuns la un progres al teatrului românesc. Deaceia, acum când se împlinesc o sută de ani de la prima manifestare, se cade să pomenim și numele inițiatorilor ei mari: Heliade, Câmpineanu și Aristia.

GH. DELAFAR

originalul într'un act de 8 pp.
Membrii Comitetului

Heliade R

unul din cei care au pus
proiectul și au dat

C. Caragiale

Autografele lui Caragiale și
Heliade Rădulescu.